

Bruselj, 4. november 2022
(OR. en)

14348/22
ADD 1

FRONT 409
COMIX 513

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	31. oktober 2022
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	C(2022) 7591 final - Annex
Zadeva:	PRILOGA k priporočilu Komisije o skupnem „Praktičnem priročniku za mejne policiste (Schengenski priročnik)“, ki ga pri opravljanju mejne kontrole oseb uporabljajo pristojni organi držav članic, in o nadomestitvi Priporočila C(2019) 7131 final

---

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2022) 7591 final - Annex.

Priloga: C(2022) 7591 final - Annex

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 28.10.2022
C(2022) 7591 final

ANNEX

PRILOGA

k

Priporočilu Komisije

o skupnem „Praktičnem priročniku za mejne policiste (Schengenski priročnik)“, ki ga pri opravljanju mejne kontrole oseb uporabljajo pristojni organi držav članic, in o nadomestitvi Priporočila C(2019) 7131 final

PRILOGA

Praktični priročnik za mejne policiste

PRVI DEL – OPREDELITVE.....	5
DRUGI DEL – MEJNA KONTROLA.....	14
ODDELEK I: Postopki mejne kontrole.....	14
1. Kontrola na mejnih prehodih.....	14
2. Kontrola oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja.....	19
3. Kontrola državljanov tretjih držav ob vstopu.....	28
4. Poizvedbe v schengenskem informacijskem sistemu (SIS) in podatkovni zbirki o ukradenih in izgubljenih potovalnih dokumentih (SLTD).....	43
5. Posebna pravila za kontrolo določenih kategorij oseb.....	54
5.1. Voditelji držav.....	54
5.2. Piloti letal.....	54
5.3. Pomorščaki.....	55
5.4. Imetniki diplomatskih, uradnih ali službenih potnih listov in člani mednarodnih organizacij.....	56
5.5. Obmejni prebivalci, za katere se uporablja režim obmejnega prometa.....	58
5.6. Mladoletniki.....	59
5.7. Učenci iz tretjih držav s stalnim prebivališčem v državi članici EU ali tretji državi, za katero ne velja vizumska obveznost.....	61
5.8. Čezmejni delavci.....	63
5.9. Turisti ADS (Approved Destination Status).....	64
5.10. Reševalne službe, policija, gasilci in mejni policisti.....	64
5.11. Delavci na morju.....	64
5.12. Osebe, premeščene znotraj podjetja.....	65
5.13. Raziskovalci in njihovi družinski člani.....	67
5.14. Študenti.....	71
5.15. Upravičenci po sporazumu o izstopu.....	73
6. Žigosanje potnih listin.....	74
7. Delna opustitev kontrol.....	79
8. Zavrnitev vstopa.....	81
9. Vizumi, za katere se zaprosi na meji, tudi za pomorščake v tranzitu, in zavrnitev takšnih vizumov.....	91
10. Razveljavitev in preklic vizumov.....	93

11.	Posebne tranzitne sheme	93
12.	Prosilci za azil / prosilci za mednarodno zaščito	95
13.	Vnos informacij na meji	98
14.	Sodelovanje z drugimi službami	98
15.	Označevanje lažnih dokumentov	99
16.	Preverjanje pristnosti podatkov, shranjenih v biometričnem potnem listu.....	100
17.	Veljavnost vpisov otrok v potne liste staršev	100
ODDELEK II: Kopenske meje		101
1.	Kontrola cestnega prometa	101
2.	Kontrola železniškega prometa.....	104
3.	Obmejni promet	106
ODDELEK III: Zračne meje.....		107
1.	Kontrola na letališču	107
2.	Kontrola na aerodromih	113
3.	Kontrola oseb na zasebnih letih	113
ODDELEK IV: Meje na morju.....		114
1.	Splošni kontrolni postopki v pomorskem prometu.....	114
2.	Kontrola potniških ladij za križarjenje.....	115
3.	Kontrola navtičnega turizma.....	120
4.	Kontrola obalnega ribolova.....	122
5.	Kontrola trajektnih povezav.....	122
6.	Tovorne povezave med pristanišči na ozemlju območja brez nadzora na notranjih mejah	124
ODDELEK V: Kontrola plovbe po celinskih plovnih poteh		125
1.	Plovba po celinskih plovnih poteh.....	125
TRETJI DEL: VAROVANJE MEJE.....		126
1.	Namen varovanja	126
2.	Metode varovanja	126
ČETRTI DEL: SEZNAM POMEMBNIH PRAVNIH INSTRUMENTOV.....		128
DODATEK A		133
Postopek obveščanja		133
DODATEK B.....		135
Ocena tveganja.....		135
SEZNAM PRILOG K PRAKTIČNEMU PRIROČNIKU ZA MEJNE POLICISTE		140

PREDGOVOR

Glavni cilj schengenskega sodelovanja je vzpostavitev območja brez nadzora na notranjih mejah¹. To zahteva učinkovit nadzor na zunanjih mejah² ter uporabo ustreznih spremljevalnih ukrepov na področjih, kot so policijsko in pravosodno sodelovanje ter vizumska politika. Določbe o nadzoru zunanjih meja se v dveh primerih kljub temu uporabljajo tudi na notranjih mejah. Prvi primer se nanaša na situacije, ko postopek za odpravo nadzora na notranjih mejah na teh notranjih mejah še ni dokončan³. Nadzor na teh mejah je treba izvajati v skladu z določbami naslova II Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta⁴ (v nadaljnjem besedilu: zakonik o schengenskih mejah). Drugi primer se nanaša na situacije, ko schengenska država, ki v celoti uporablja schengenski pravni red⁵, začasno ponovno uvede nadzor na notranjih mejah. V tem primeru se nato smiselno uporabljajo ustrezne določbe naslova II, saj notranje meje ne postanejo zunanje meje⁶.

Cilj tega Praktičnega priročnika za mejne policiste je določitev smernic, najboljše prakse in priporočil v zvezi z izvajanjem nalog mejne policije v schengenskih državah. Priročnik naj bi bil tudi priročnik za mejne policiste v zvezi z ukrepi in odločitvami, ki jih je treba sprejeti ob mejah, na katerih se uporabljajo določbe o zunanjih mejah. Vsebina tega priročnika obravnava predvsem nadzor oseb na meji in temelji na instrumentih Unije, ki urejajo prehajanje meja (zlasti zakonik o schengenskih mejah), izdajanje vizumov, pravico do prostega gibanja po pravu Unije in prošnje za azil. Seznam pravnih aktov, ki urejajo področja, zajeta v tem priročniku, je v delu IV.

Pri sklicevanju v tem priročniku na druge vrste nadzora, ki se lahko ali bi se morale opravljati na mejah (na primer carinski, fitosanitarni ali zdravstveni nadzor), se bo za takšne vrste nadzora uporabila ustrezna zakonodaja Unije in držav članic. V vsakem primeru bi morale schengenske države vedno zagotoviti tesno sodelovanje med različnimi organi, ki opravljajo nadzor na mejah, ter z organi, ki opravljajo nadzor znotraj ozemlja.

---

¹ Notranje meje, kot so opredeljene v členu 2(1) zakonika o schengenskih mejah.

² Zunanje meje, kot so opredeljene v členu 2(2) zakonika o schengenskih mejah.

³ Člen 3(2) Akta o pristopu iz leta 2003 (Ciper), člen 4(2) Akta o pristopu iz leta 2005 (Bolgarija in Romunija) in člen 4(2) Akta o pristopu iz leta 2012 (Hrvaška).

⁴ Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).

⁵ Člen 32 zakonika o schengenskih mejah.

⁶ Glej zlasti Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi naslova III (Notranje meje) Uredbe (ES) št. 562/2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (COM(2010) 554). Komisija je v predlogu spremembe zakonika o schengenskih mejah (COM(2021) 891) predlagala obveznost za države članice, da določijo ukrepe za ublažitev učinkov ponovne uvedbe nadzora meje na notranjih mejah. Ko bo ta predlog sprejet, bodo pripravljena nadaljnja navodila v zvezi s takšnimi blažilnimi ukrepi.

Namen tega priročnika ni ustvarjanje kakršnih koli pravno zavezujočih obveznosti za schengenske države niti vzpostavitev novih pravic in nalog mejnih policistov ali katere koli druge osebe, ki bi jo lahko priročnik zadeval. Samo pravni akti, na katerih ta priročnik temelji ali na katere se sklicuje, imajo pravno zavezujoče posledice in se je mogoče nanje sklicevati pred nacionalnimi sodišči.

PRVI DEL – OPREDELITVE

1. **„SCHENGENSKE DRŽAVE“ (države članice EU, ki izvajajo schengenski pravni red v zvezi z zunanjimi mejami, in pridružene schengenske države):**

1. Belgija	11. <i>Islandija</i>	21. <i>Norveška</i>
2. Bolgarija	12. Italija	22. Avstrija
3. Češka	13. Ciper	23. Poljska
4. Danska	14. Latvija	24. Portugalska
5. Nemčija	15. <i>Lihtenštajn</i>	25. Romunija
6. Estonija	16. Litva	26. Slovenija
7. Grčija	17. Luksemburg	27. Slovaška
8. Španija	18. Madžarska	28. Finska
9. Francija	19. Malta	29. Švedska
10. Hrvaška	20. Nizozemska	30. <i>Švica</i>

Irska je pridobila dovoljenje za uporabo nekaterih delov schengenskega pravnega reda, vendar na omejenem številu področij (policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah), ki ne vključujejo nadzora na zunanjih mejah. Zato za namene tega priročnika, ki se osredotoča na mejne zadeve in je naslovljen na mejne policiste, Irska ni vključena v pojem „schengenske države“.

2. „DRŽAVE ČLANICE EU“:

1. Belgija	10. Francija	19. Nizozemska
2. Bolgarija	11. Hrvaška	20. Avstrija
3. Češka	12. Italija	21. Poljska
4. Danska	13. Ciper	22. Portugalska
5. Nemčija	14. Latvija	23. Romunija
6. Estonija	15. Litva	24. Slovenija
7. Irska	16. Luksemburg	25. Slovaška
8. Grčija	17. Madžarska	26. Finska
9. Španija	18. Malta	27. Švedska

3. POSEBNI POLOŽAJ SCHEGENSKIH DRŽAV, KI SCHEGENSKEGA PRAVNEGA REDA ŠE NE UPORABLJAJO V CELOTI

Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija schengenskega pravnega reda še ne uporabljajo v celoti, nadzor na njihovih mejah z drugimi schengenskimi državami pa še ni bil odpravljen⁷.

Na vseh svojih mejah uporabljajo pravila iz naslova II zakonika o schengenskih mejah.

Uporabljajo se naslednja specifična pravila:

— kontrole na njihovih mejah (npr. glede trajanja bivanja, vizuma, dovoljenja za prebivanje, ravni sredstev za preživljanje) se izvajajo v zvezi z njihovim lastnim ozemljem;

---

⁷ Svet je 26. junija 2022 Evropskemu parlamentu poslal osnutek sklepa Sveta o uporabi vseh določb schengenskega pravnega reda v Republiki Hrvaški, da bi prejel njegovo mnenje (dokument Sveta št. 10624/22).

— določbe Uredbe (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta⁸ (v nadaljevanju: vizumski zakonik) se ne uporabljajo za Bolgarijo, Hrvaško, Ciper in Romunijo. Zato sklicevanje na schengenski vizum ne vključuje vizuma, ki ga izda ena od teh štirih schengenskih držav;

— določbe o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) se za Bolgarijo in Romunijo uporabljajo od 25. julija 2021 na podlagi Sklepa Sveta (EU) 2017/1908⁹ in z omejitvami iz navedenega sklepa (vpogled v načinu „samo za branje“);

— določbe v zvezi s schengenskim informacijskim sistemom (SIS) se ne uporabljajo za Ciper; za Bolgarijo in Romunijo se v skladu s sklepoma Sveta 2010/365/EU¹⁰ in (EU) 2018/934¹¹ uporabljajo v celoti; za Hrvaško se v skladu s Sklepom Sveta (EU) 2017/733¹² uporabljajo delno;

— schengenske države, ki schengenskega pravnega reda še ne uporabljajo v celoti, lahko nekatere dokumente enostransko priznajo kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit preko njihovega ozemlja ali načrtovano kratkoročno bivanje na njihovem ozemlju na podlagi Sklepa št. 565/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹³.

Kadar se uporablja navedba „schengenske države, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red“ ali „območje brez nadzora na notranjih mejah“, Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija niso vključeni.

4. „Države EGP“: Norveška (NO), Islandija (IS) in Lihtenštajn (LI).

---

⁸ Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2009, str. 1).

⁹ Sklep Sveta (EU) 2017/1908 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda, ki se nanašajo na vizumski informacijski sistem, v Republiki Bolgariji in Romuniji ([UL L 269, 19.10.2017, str. 39](#)); datum začetka uporabe je določen z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2021/995 z dne 18. junija 2021 o določitvi datuma, s katerim začne veljati Sklep Sveta (EU) 2017/1908 o izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda, ki se nanašajo na vizumski informacijski sistem, v Republiki Bolgariji in Romuniji ([UL L 219, 21.6.2021, str. 37](#)).

¹⁰ Sklep Sveta 2010/365/EU z dne 29. junija 2010 o uporabi določb schengenskega pravnega reda, ki se navezujejo na schengenski informacijski sistem, v Republiki Bolgariji in Romuniji ([UL L 166, 1.7.2010, str. 17](#)).

¹¹ Sklep Sveta (EU) 2018/934 o izvajanju preostalih določb schengenskega pravnega reda, ki se nanašajo na schengenski informacijski sistem, v Republiki Bolgariji in Romuniji ([UL L 165, 2.7.2018, str. 37](#)).

¹² Sklep Sveta (EU) 2017/733 z dne 25. aprila 2017 o uporabi določb schengenskega pravnega reda v zvezi s schengenskim informacijskim sistemom v Republiki Hrvaški ([UL L 108, 26.4.2017, str. 31](#)).

¹³ Sklep št. 565/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o uvedbi poenostavljenega režima nadzora oseb na zunanjih mejah, ki temelji na tem, da Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija enostransko priznajo nekatere listine kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali predvideno bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ter o razveljavitvi odločb št. 895/2006/ES in št. 582/2008/ES ([UL L 157, 27.5.2014, str. 23](#)).

5. **„Območje brez nadzora na notranjih mejah“** se nanaša na območje, ki ga sestavljajo ozemlja schengenskih držav, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red (in torej izključuje Bolgarijo, Hrvaško, Ciper in Romunijo).
6. **„Osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja“¹⁴** so državljani držav članic EU, držav EGP in Švice ter njihovi družinski člani, ki jih spremljajo ali se jim pridružijo, ne glede na njihovo državljanstvo.
7. **„Družinski člani državljanov EU, EGP ali Švice, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja“¹⁵** so ne glede na njihovo državljanstvo:
- zakonec (ne glede na spol zakonca¹⁶) in, če je partnerstvo sklenjeno na podlagi zakonodaje države članice EU ali schengenske države in z zakonodajo gostujoče države članice EU ali schengenske države priznано kot enakovredno zakonski zvezi, partner, s katerim je državljan EU/EGP/Švice sklenil registrirano partnersko skupnost;
  - neposredni potomci, mlajši od 21 let, ali vzdrževane osebe, vključno s tistimi od zakonca ali registriranega partnerja;
  - vzdrževani neposredni sorodniki v ravni vrsti, vključno s tistimi od zakonca ali registriranega partnerja;
  - vsi drugi družinski člani, navedeni v nadaljevanju, katerih vstop in/ali prebivanje sta bila olajšana v skladu z nacionalnim pravom, kar dokazuje vizum ali dovoljenje za prebivanje:
    - vzdrževane osebe,
    - člani gospodinjstva državljana EU/EGP/Švice,
    - družinski člani, ki iz resnih zdravstvenih razlogov nujno potrebujejo osebno oskrbo s strani državljana EU/EGP;
  - partner, s katerim ima državljan EU/EGP trajno razmerje, ki je ustrezno potrjeno.

---

¹⁴ Člen 2, točka 5, zakonika o schengenskih mejah.

¹⁵ Člen 2, točka 2, in člen 3, točka 2, Direktive 2004/38/ES.

¹⁶ Sodba Sodišča Evropske unije z dne 5. junija 2018 v zadevi Coman, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385.

8. **„Državljan EU“**¹⁷ se nanaša na katero koli osebo, ki ima državljanstvo države članice Evropske unije.
9. **„Državljan tretje države“**¹⁸ se nanaša na katero koli osebo, ki po pravu Unije nima pravice do prostega gibanja¹⁹.
10. **„Mejni policist“**²⁰ se nanaša na katerega koli javnega uslužbenca, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo napoten na mejni prehod ali ob mejo ali v neposredno bližino te meje, ki v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom opravlja naloge nadzora meje.
11. **„Nadzor meje“**²¹ pomeni dejavnost, ki se izvaja na meji zgolj kot odziv na nameravani ali dejanski prehod meje, ne glede na vse druge okoliščine, kot so mejna kontrola in varovanje meje.
12. **„Mejna kontrola“**²² pomeni kontrolo, opravljeno na mejnih prehodih, s katero se zagotovi, da se osebam, vključno z njihovimi vozili in predmeti v njihovi posesti, dovoli vstop na ozemlje držav članic ali izstop iz njega.
13. **„Sistematično preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov“**²³ je preverjanje podatkov v ustreznih zbirkah podatkov, ki ga opravijo mejni policisti, v zvezi z vsemi osebami (osebami, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, in državljani tretjih držav) ob prehodu zunanjih meja, ob vstopu ali izstopu.
14. **„Ustrezne zbirke podatkov“**²⁴ so zbirke podatkov, v katerih morajo mejni policisti opraviti sistematično preverjanje podatkov v zvezi z vsemi osebami ob prehodu zunanjih meja. Te vključujejo:
  - schengenski informacijski sistem (SIS);
  - Interpolovo podatkovno zbirko o ukradenih in izgubljenih potovalnih dokumentih (SLTD);

---

¹⁷ Člen 2, točka 1, Direktive 2004/38/ES.

¹⁸ Člen 2, točka 6, zakonika o schengenskih mejah.

¹⁹ Državljanji Andore, Monaka in San Marina se štejejo za državljane tretjih držav, vendar so oproščeni žigosanja (v prihodnje izvzeti tudi iz SVI in ETIAS), države članice pa v skladu z dokumentom Sveta 13020/04 dovoljujejo uporabo stez EU za državljane Andore in San Marina.

²⁰ Člen 2, točka 14, zakonika o schengenskih mejah.

²¹ Člen 2, točka 10, zakonika o schengenskih mejah.

²² Člen 2, točka 11, zakonika o schengenskih mejah.

²³ Na podlagi člena 8(2) zakonika o schengenskih mejah.

²⁴ Na podlagi člena 8(2), točki (a) in (b), zakonika o schengenskih mejah.

— nacionalne zbirke podatkov o ukradenih, protipravno odtujenih, izgubljenih in razveljavljenih potnih listinah.

Mejni policisti lahko preverjanje opravljajo tudi v drugih nacionalnih in Interpolovih podatkovnih zbirkah.

15. **„Ciljno usmerjeno preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov“²⁵** je preverjanje podatkov v ustreznih zbirkah podatkov na podlagi analize tveganja, izvedeno izključno v zvezi z nekaterimi osebami, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, na nekaterih mejnih prehodih, na katerih se uporablja odstopanje od načela sistematičnega preverjanja.
16. **„Druge kontrole oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja“²⁶** so preverjanja podatkov oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja in za katere se ne opravlja ciljno usmerjeno preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov, kadar se uporablja začasno odstopanje od sistematičnega preverjanja, in sicer preverjanje istovetnosti imetnika ter veljavnosti in verodostojnosti potne listine imetnika.
17. **„Temeljite kontrole“²⁷** so preverjanja, ki se opravijo v zvezi z državljani tretjih držav.
18. **„Kontrole v drugi vrsti“²⁸** so nadaljnja preverjanja, ki se lahko opravijo na posebni lokaciji, stran od mesta, kjer se kontrolirajo vse osebe („prva vrsta“).
19. **„Predhodne informacije o potniku (API)“** se nanašajo na podatke, zbrane v skladu z Direktivo Sveta 2004/82/ES²⁹.
20. **„Varovanje meje“³⁰** pomeni varovanje meje med mejnimi prehodi in varovanje mejnih prehodov izven njihovega fiksnega delovnega časa, da se osebam prepreči izognitev mejni kontroli.

---

²⁵ Na podlagi člena 8(2a) zakonika o schengenskih mejah.

²⁶ Na podlagi člena 8(2a), tretji pododstavek, zakonika o schengenskih mejah.

²⁷ Na podlagi člena 8(3) zakonika o schengenskih mejah.

²⁸ Člen 2, točka 13, zakonika o schengenskih mejah.

²⁹ Direktiva Sveta 2004/82/ES z dne 29. aprila 2004 o obveznosti prevoznikov, da sporočajo podatke o potnikih (UL L 261, 6.8.2004, str. 24).

³⁰ Člen 2, točka 12, zakonika o schengenskih mejah.

21. **„Iskalec azila“ ali „prosilec za azil“**³¹ pomeni državljan tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je vložila prošnjo za azil, v zvezi s katero še ni bila izdana dokončna odločba.
22. **„Prošnja za mednarodno zaščito“**³² pomeni prošnjo državljan tretje države ali osebe brez državljanstva za zaščito s strani schengenske države, ki se lahko razume kot prošnja za status begunca ali status subsidiarne zaščite.
23. **„Begunec“**³³ pomeni državljan tretje države ali osebo brez državljanstva, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rasne, verske ali nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini nahaja izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi tega strahu noče izkoristiti zaščite te države, ali osebo brez državljanstva, ki se nahaja izven države prejšnjega stalnega prebivališča zaradi enakih razlogov, kot so navedeni zgoraj, in se ne more ali zaradi tega strahu noče vrniti vanjo.
24. **„Oseba, upravičena do subsidiarne zaščite“**³⁴ pomeni državljan tretje države ali osebo brez državljanstva, ki ni opredeljena kot begunec, a je bilo v zvezi z njo dokazano, da obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da bi se zadevna oseba, če bi se vrnila v svojo matično državo, ali v primeru osebe brez državljanstva, v državo prejšnjega stalnega prebivališča, soočila z resničnim tveganjem, da utrpí resno škodo, kot je opredeljena v členu 15 Direktive (EU) 2011/95 Evropskega parlamenta in Sveta³⁵, in ki ne more ali zaradi takega tveganja noče izkoristiti zaščite te države.
25. **„Oseba brez državljanstva“**³⁶ se nanaša na osebo, ki je nobena država v skladu z delovanjem svojih zakonov ne šteje za svojega državljana.

---

³¹ Člen 2, točka (i), Direktive 2011/95/EU.

³² Člen 2, točka (h), Direktive 2011/95/EU.

³³ Člen 2, točka (d), Direktive 2011/95/EU.

³⁴ Člen 2, točka (f), Direktive 2011/95/EU.

³⁵ Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL L 337, 20.12.2011, str. 9).

³⁶ Člen 1 Konvencije ZN o statusu oseb brez državljanstva.

26. **„Grožnja javnemu zdravju“**³⁷ se nanaša na katero koli bolezen, ki lahko preraste v epidemijo, kakor je opredeljena v Mednarodnih zdravstvenih pravilih Svetovne zdravstvene organizacije, in druge nalezljive bolezni ali nalezljive parazitske bolezni, če so te predmet zaščitnih predpisov, ki se uporabljajo za državljane držav članic. Za več podrobnosti glej smernice o grožnjah javnemu zdravju³⁸.
27. **„Vizum“**³⁹ pomeni dovoljenje, ki ga izda schengenska država, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, z namenom:
- (a) načrtovanega bivanja na ozemlju območja brez nadzora na notranjih mejah, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju;
  - (b) tranzita skozi mednarodna tranzitna območja letališč schengenskih držav, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red.
28. **„Nacionalni vizum za kratkoročno bivanje“** pomeni dovoljenje, ki ga izda schengenska država, ki schengenskega pravnega reda še ne uporablja v celoti, in sicer za načrtovano bivanje na ozemlju te schengenske države, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.
29. **„Vizum z ozemeljsko omejeno veljavnostjo“**⁴⁰ pomeni vizum, ki velja na ozemlju ene ali več schengenskih držav, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red, vendar ne vseh teh držav.
30. **„Letališki tranzitni vizum“**⁴¹ pomeni vizum, ki velja za tranzit skozi mednarodna tranzitna območja enega ali več letališč schengenskih držav, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red.
31. **„Nacionalni letališki tranzitni vizum“** pomeni vizum, ki velja za tranzit skozi mednarodna tranzitna območja enega ali več letališč schengenske države, ki schengenskega pravnega reda še ne uporablja v celoti.

---

³⁷ Člen 2, točka 21, zakonika o schengenskih mejah.

³⁸ Za več podrobnosti glej smernice o grožnjah javnemu zdravju, del II, oddelek I, točka 3.6.

³⁹ Člen 2, točka 2, vizumskega zakonika.

⁴⁰ Člen 2, točka 4, vizumskega zakonika.

⁴¹ Člen 2, točka 5, vizumskega zakonika.

32. **„Vizum za dolgoročno bivanje“**⁴² pomeni nacionalni vizum, ki ga za bivanje, daljše od treh mesecev, in z veljavnostjo največ eno leto izda ena od schengenskih držav, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red, v skladu z Uredbo (EU) št. 265/2010 ali v skladu z drugim pravom Unije ali svojim nacionalnim pravom.
33. **„Upravičenec po sporazumu o izstopu“** pomeni državljan Združenega kraljestva in njegove družinske člane, ki so upravičeni do drugega dela (pravice državljanov) *Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo*⁴³. Upravičencem po sporazumu o izstopu se predhodno uveljavljane pravice do prostega gibanja, ki so jih imeli kot državljani EU, ohranijo le v njihovi državi gostiteljici. Kar zadeva gibanje v schengenskih državah (razen v njihovi državi gostiteljici), se obravnavajo kot državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo.

---

⁴² Člen 18 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma.

⁴³ [UL L 29, 31.1.2020, str. 7.](#)

ODDELEK I: Postopki mejne kontrole

1. KONTROLA NA MEJNIH PREHODIH

1.1. Glavni namen mejne kontrole na mejnih prehodih je preverjanje, ali vse osebe, ki prehajajo mejo, izpolnjujejo pogoje za vstop na ozemlje schengenskih držav. V primeru državljanov tretjih držav se preverijo pogoji za vstop ([glej točko 3 tega oddelka](#)). Kar zadeva državljane EU in njihove družinske člane, je namen kontrole zlasti preverjanje, ali imajo zadevne osebe po pravu Unije pravico do prostega gibanja, ki izhaja iz Direktive 2004/38 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴. Posebna pravila se uporabljajo tudi za nekatere kategorije oseb ([glej točko 3.2 tega oddelka](#)).

1.2. Za vse osebe, tako državljane EU/EGP/Švice in državljane tretjih držav, se ob prehodu zunanjih meja opravi sistematično preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov⁴⁵. Te zbirke podatkov so:

- SIS;
- SLTD;
- nacionalne zbirke podatkov o ukradenih, protipravno odtujenih, izgubljenih in razveljavljenih potnih listinah.

Mejni policisti lahko preverjanje opravljajo tudi v drugih nacionalnih in Interpolovih podatkovnih zbirkah.

Odstopanja od tega pravila glede sistematičnega preverjanja v ustreznih zbirkah podatkov so mogoča na kopenskih in morskih mejah pod določenimi pogoji ([glej točko 2.3 tega oddelka](#)) po izvedbi posebnega postopka za obveščanje o takem odstopanju ([glej Dodatek A](#)) in ocene tveganja ([glej Dodatek B](#)).

Na zračnih mejah so bila odstopanja mogoča v prehodnem obdobju, ki se je izteklo 7. aprila 2019. Od takrat na zračnih mejah odstopanja niso več mogoča.

---

⁴⁴ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL L 158, 30.4.2004, str. 77).

⁴⁵ Člen 8 zakonika o schengenskih mejah.

- 1.3. Temeljne pravice, zapisane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropski konvenciji o človekovih pravicah, je treba zajamčiti vsem osebam, ki želijo prehajati meje. Pri nadzoru meje je treba spoštovati prepoved nečloveškega in poniževalnega ravnanja ter prepoved diskriminacije iz členov 4 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah oziroma členov 3 in 14 Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Zlasti morajo mejni policisti pri opravljanju svojih nalog v celoti spoštovati človekovo dostojanstvo, prepovedani pa morajo biti vsakršna diskriminacija na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnostni manjšini, lastnine, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Vsi ukrepi, ki jih mejni policisti izvajajo pri opravljanju svojih nalog in ki omejujejo temeljne pravice, morajo biti predpisani z zakonom ter spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin. V skladu s členom 52 Listine so omejitve temeljnih pravic dovoljene samo, če so potrebne za doseganje ciljev splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne za zaščito pravic in svoboščin drugih; biti morajo sorazmerne.

Vsi potniki imajo pravico, da so obveščeni o naravi kontrole, in pravico do strokovne, prijazne in vljudne obravnave v skladu z veljavnim mednarodnim in nacionalnim pravom ter pravom Unije.

Vsi potniki morajo biti obveščeni o obdelavi njihovih osebnih podatkov v okviru nadzora meje, vključno s preverjanjem v zbirkah podatkov (npr. SIS in VIS), tudi o pravicah, ki jih imajo pri obdelavi osebnih podatkov posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki. Zato bi morale biti na mejnih prehodih na voljo ustrezne informacije (npr. informativne table, koda QR) v jezikih, ki so običajno na voljo za podobna sporočila. Uporabljajo se pravila EU o varstvu osebnih podatkov, zlasti Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁶ in Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁷, ter pravila o varstvu podatkov iz pravnega reda v zvezi s SIS in VIS.

---

⁴⁶ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) ([UL L 119, 4.5.2016, str. 1](#));

⁴⁷ Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja,

- 1.4. Na zahtevo osebe, ki je predmet mejne kontrole, ji mora mejni policist, ki izvaja kontrolo, pokazati svojo službeno značko, povedati službeno identifikacijsko številko in, če okoliščine to dopuščajo, povedati svoje ime. Mejni policist lahko zavrne navedbo imena, če obstaja kakršen koli razlog za sklepanje, da bi bil lahko resno oškodovan (na primer če je ogroženo njegovo življenje ali njegova telesna integriteta). V tem primeru mora zagotoviti samo številko značke ter naziv in naslov organa, v katerem služi.
- 1.5. Poveljujoči mejni policist mejnega prehoda mora razporediti ustrezno osebje v zadostnem številu za opravljanje učinkovitega nadzora meje. Mejni policisti morajo vedno iskati ravnovesje med potrebo po zagotovitvi pretočnosti prehoda meje za osebe, ki izpolnjujejo pogoje za vstop in predstavljajo veliko večino potnikov (na primer turisti, poslovneži, študenti itd.), na eni strani ter potrebo po stalni posebni pozornosti za odkrivanje oseb, ki pomenijo tveganje za javni red in notranjo varnost, ter morebitnih nezakonitih priseljencev, na drugi strani. Potreba po posebni pozornosti se nanaša zlasti na primere, ko se uporablja odstopanje od načela sistematičnega preverjanja v ustreznih zbirkah podatkov. Na mejnih prehodih, na katerih odstopanja ne veljajo, morajo mejni policisti ob vstopu in izstopu izvajati sistematično preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov za vse osebe, ki prehajajo zunanje meje.

---

odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ ([UL L 119, 4.5.2016, str. 89](#)).

* Nasveti za mejne policiste pri izvajanju mejnih kontrol:

- ko vzamete potno listino, vedno pogledajte obraz potnika (poskusite si zapomniti čim več opaznih potez obraza potnika),
- primerjajte poteze potnika s fotografijo in opisom v potni listini, primerjajte jih tudi z vizumom, če se ta zahteva (to bi lahko pomagalo pri izločanju sleparjev),
- temeljito preverite potno listino, da lahko izključite možnost, da gre za ponarejeno ali prenarejeno listino (številčenje, tisk in spenjanje strani, odtisnjeni pečati in žigi, navedba drugih oseb; potnik mora pojasniti vse popravke v listini, zlasti na strani z osebnimi podatki); podatke sistematično preverjajte v ustreznih podatkovnih zbirkah (če se to ne izvaja samodejno s skeniranjem potne listine); pri tem vedno ohranjajte stik s potnikom ter opazujte njegovo vedenje in odzive (na primer prekomerna vznemirjenost, agresiven odnos, pretirana pripravljenost za sodelovanje); pri preverjanju v vizumskem informacijskem sistemu uporabite številko vizumske nalepke v kombinaciji s preverjanjem prstnih odtisov imetnika vizuma, oznako VIS-0 pa je treba preveriti samo s številko vizumske nalepke,
- vsi potniki morajo biti obveščeni o obdelavi njihovih osebnih podatkov v okviru nadzora meje, vključno s preverjanjem v zbirkah podatkov (npr. SIS in VIS), tudi o pravicah, ki jih imajo pri obdelavi osebnih podatkov posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki. Uporabljajo se pravila EU o varstvu osebnih podatkov. Mejni policist bi moral potniku zagotoviti informacije o pravici do dostopa do podatkov, popravka netočnih podatkov in izbrisa nezakonito shranjenih podatkov. Mejni policist bi moral potniku zagotoviti kontaktne podatke pristojnih nacionalnih organov, tj. upravljavca podatkov in organa za varstvo podatkov, da bi mu omogočil uveljavljanje njegovih pravic, vključno s pravico do vložitve pritožbe pri organu za varstvo podatkov⁴⁸,

⁴⁸

Te informacije so lahko v obliki plakata ali letaka. Letak ali plakat mora biti na voljo v vseh uradnih jezikih Unije in jeziku(-ih) držav, ki mejijo na zadevne schengenske države.

- pred žigosanjem potne listine (kadar je potrebno), se prepričajte, da oseba ni prekorachila dovoljenega obdobja bivanja (tj. 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju) med svojim zadnjim bivanjem na območju brez nadzora na notranjih mejah ali na ozemlju Bolgarije, Hrvaške, Cipra oziroma Romunije; pri državljanih tretjih držav, ki so družinski člani državljanov EU, EGP in Švice, upoštevajte, da se zanje uporabljajo posebne določbe (glej točko 2.1.2),
- ne zaslišujte potnika kot morebitnega kriminalca ali nezakonito prebivajočega državljana tretje države. Vsa vprašanja naj bodo uravnotežena in prijazno zastavljena,
- vprašanj potnika ne štejte za vsiljiva ter nanje odgovarjajte z navedbo dejstev in vljudno.

1.6. Uporaba sistemov avtomatiziranega mejnega nadzora (ABC): določbe zakonika o schengenskih mejah, uvedene z Uredbo (EU) 2017/2225 o spremembi navedenega zakonika, kar zadeva uporabo sistema vstopa/izstopa (SVI), ki se bo začel uporabljati na dan začetka delovanja SVI, vsebujejo podrobna pravila o uporabi samopostrežnih sistemov in elektronskih prehodov. Do začetka uporabe teh novih pravil je uporaba samopostrežnih sistemov in elektronskih prehodov že mogoča in priporočljiva⁴⁹ (ob vstopu in izstopu ter v zvezi s kontrolo oseb, ki imajo pravico do prostega gibanja, in tudi za državljane tretjih držav, kadar je primerno), če se *kombinira* z ročnim preverjanjem, ki ga opravi mejni policist, in po potrebi žigosanjem. Avtomatizirani sistemi mejnega nadzora so zasnovani tako, da jih lahko uporabljajo vse osebe, razen otrok, mlajših od 12 let, in tudi tako, da v celoti spoštujejo človekovo dostojanstvo, zlasti v primerih, ki vključujejo ranljive osebe. Kadar se države članice odločijo za uporabo avtomatiziranih sistemov mejnega nadzora, zagotovijo dovolj številčno osebje za pomoč posameznikom pri uporabi takih sistemov in ohranijo zadostno število

⁴⁹

Uvodna izjava 10 Uredbe (EU) 2017/458 o spremembi Uredbe (EU) 2016/399 v zvezi z okrepljenim preverjanjem v ustreznih zbirkah podatkov na zunanjih mejah: „*Tehnološke izboljšave načeloma omogočajo preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov na takšen način, da je vpliv na trajanje prehajanja meje omejen, saj se kontroli tako dokumentov kot oseb lahko izvajata vzporedno. V tem okviru bi bil lahko ustrezen avtomatizirani mejni prehod.*“

neavtomatiziranih stez za otroke, osebe, ki spremljajo otroke, ranljive osebe in osebe, ki raje uporabljajo neavtomatizirane steze.

2. KONTROLA OSEB, KI IMAJO PO PRAVU UNIJE PRAVICO DO PROSTEGA GIBANJA

2.1. Za osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, bi se moralo izvajati sistematično preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov ob vstopu in izstopu, in sicer v:

- SIS;
- SLTD;
- nacionalnih zbirkah podatkov o ukradenih, protipravno odtujenih, izgubljenih in razveljavljenih potnih listinah.

Mejni policisti lahko preverjanje opravljajo tudi v drugih nacionalnih in Interpolovih podatkovnih zbirkah.

Za potne liste in potne listine s pomnilniškim medijem iz člena 1(2) Uredbe Sveta (ES) št. 2252/2004⁵⁰, je treba preveriti verodostojnost podatkov na čipu.

2.1.1. V primeru dvoma glede verodostojnosti potne listine ali istovetnosti imetnika potne listine je treba preveriti vsaj enega od biometričnih identifikatorjev (podoba obraza in/ali prstni odtisi), vdelenih v potni list in potne listine, ki se izdajo v skladu z Uredbo (ES) št. 2252/2004. Kadar je mogoče, je treba takšno preverjanje izvajati tudi za potne listine, ki jih navedena uredba ne zajema.

2.1.2. Državljeni tretjih držav, ki so družinski člani državljanov EU, EGP in Švice, imajo pravico do prebivanja v posamezni državi članici do treh mesecev, če imajo v lasti veljaven potni list in spremljajo državljana EU, EGP ali Švice oziroma se mu pridružijo, brez omejitve na 90 dni v 180-dnevnem obdobju.

---

⁵⁰ Uredba Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice (UL L 385, 29.12.2004, str. 1).

Opozoriti je treba, da so državljani tretjih držav, ki so družinski člani državljanov EU, EGP in Švice, upravičeni, da spremljajo državljana EU, EGP ali Švice oziroma se mu pridružijo v zaporednih obdobjih do treh mesecev na schengensko državo, ne da bi morali pri tem izpolnjevati kakršne koli pogoje ali formalnosti (razen zahteve, da so imetniki vizuma, če so državljani tretje države, za katero velja vizumska obveznost, če zadeva oseba nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, kot je dodatno pojasnjeno v točki 2.8 tega oddelka).

Kadar družinski član potuje sam in nima veljavnega dovoljenja za prebivanje (glej točko 2.8 tega oddelka), se (ponovno) uporablja običajna ureditev glede trajanja kratkoročnega bivanja, saj pogoji za upravičenost do olajšav v zvezi s prostim gibanjem državljanov EU, EGP in Švice ter njihovih družin niso več izpolnjeni.

Prejšnja bivanja na območju brez nadzora na notranjih mejah, pri katerih oseba spremlja državljana EU, EGP ali Švice oziroma se mu pridruži, se ne bi smela upoštevati za namene izračuna skladnosti s pravilom 90 dni v 180-dnevnem obdobju, ki velja le za kratkoročno bivanje.

*Primeri (v vseh teh primerih državljan tretje države nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, kot je dodatno pojasnjeno v točki 2.8 tega oddelka):

Indijski državljan, poročen s francosko državljanko, lahko svojo francosko soprogo spremlja v Nemčijo za tri mesece, Španijo za dva meseca in Italijo za tri mesece ter tako biva na območju brez nadzora na notranjih mejah skupno v zaporednem obdobju osmih mesecev.

Japonska državljanka je poročena z estonskim državljanom in še nikoli pred tem ni obiskala EU. Japonska državljanka spremlja svojega estonskega soproga v Italijo za en mesec. Po tem mesecu estonski soprog zapusti Italijo in se vrne na delo na Japonsko. Japonska državljanka lahko sama ostane še 90 dni (velja omejitev 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju).

Kitajski državljan, poročen s švedsko državljanjo, odpotuje v Avstrijo v poslovne namene in tam sam biva 15 dni. Švedska državljanja se mu nato pridruži in na Portugalskem preživita en mesec. Po tem mesecu švedska soproga zapusti EU. Kitajski državljan lahko sam ostane preostalih 75 dni v 180-dnevnem obdobju (velja omejitev 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, vendar se bivanje skupaj z državljanom EU ne bi smelo šteti (v tem primeru obdobje enega meseca) pri ocenjevanju spoštovanja omejitve 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju).

- 2.2. Zadetek v SIS ali drugih ustreznih zbirkah podatkov sam po sebi ni zadostna podlaga za zavrnitev vstopa kateri koli osebi, ki ima po pravu Unije pravico do prostega gibanja (glej točko 8.3 tega oddelka o pravilih za zavrnitev vstopa osebam, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja).
- 2.3. Ciljno usmerjeno preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov je mogoče le, če bi imelo sistematično preverjanje nesorazmeren vpliv na pretok prometa na določenih kopenskih in morskih mejnih prehodih ter po oceni tveganj, povezanih z javnim redom, notranjo varnostjo, javnim zdravjem ali mednarodnimi odnosi katere koli od schengenskih držav (za več informacij o postopku obveščanja in oceni tveganja glej dodatka A in B).

V takem primeru bi bilo treba uporabiti skupne kazalnike tveganja, povezanega s tujimi terorističnimi bojovníki, ki jih je Komisija vzpostavila skupaj s schengenskimi državami in ustreznimi agencijami, da se opredeli, za katere osebe se sme izvajati zgolj ciljno usmerjeno preverjanje.

Možnost držav članic iz člena 8(2a) do (2f) zakonika o schengenskih mejah, da izvajajo ciljno usmerjeno preverjanje namesto sistematičnega preverjanja oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, je treba razlikovati od pravice držav članic iz člena 9 zakonika o schengenskih mejah, da delno opustijo mejno kontrolo zaradi izjemnih in nepredvidljivih okoliščin (glej točko 7 tega oddelka).

	Sprožilni dogodek	Postopkovne zahteve	Uporaba	Trajanje
Ciljno usmerjeno preverjanje na določenih mejnih prehodih Člen 8(2a) do 2(f) zakonika o	— nesorazmeren vpliv na pretok prometa	— predložitev predhodne ocene tveganja agenciji Frontex — uradno obvestilo	— zadeva samo upravičence do prostega gibanja — minimalne kontrole so še vedno obvezne	— ne sme presegati nujno potrebnega — opredeljeno v skladu z oceno tveganja

schengenskih mejah		državam članicam, agenciji Frontex in Komisiji — šestmesečno poročanje agenciji Frontex in Komisiji	— od 7. aprila 2019 so zračne meje izključene iz možnosti izvajanja ciljno usmerjenega preverjanja	(tj. lahko zajema daljša obdobja)
Delna opustitev Člen 9 zakonika o schengenskih mejah	— nepredvidljivi dogodki, ki povzročijo predolgo čakalno dobo (npr. poplave, naravne nesreče, (civilna) vojna v bližnji državi, nepričakovano zaprtje bližnjih mejnih prehodov, hujša prometna nesreča) — vsa kadrovska, infrastrukturna in organizacijska sredstva so bila že izčrpana	— odločitev sprejme poveljujoči mejni policist na mejnem prehodu — vnos informacij na mejnem prehodu v evidenco v skladu s točko (b) Priloge II k zakoniku o schengenskih mejah — letno poročanje Evropskemu parlamentu in Komisiji	— zadeva vse potnike — žigosanje (za državljane tretjih držav) ostaja obvezno — vstopna kontrola ima prednost pred izstopno kontrolo	začasno, prilagojeno okoliščinam, ki upravičujejo delno opustitev (tj. samo zelo kratko obdobje)

2.4. Kadar se izvaja takšno ciljno usmerjeno preverjanje, se morajo za osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja in za katere se ne izvaja ciljno usmerjeno preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov, izvajati „druge kontrole oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja“, da se ugotovi istovetnost osebe na podlagi izročitve ali predložitve potne listine. Takšne „druge kontrole“ morajo zajemati hitro in enostavno preverjanje veljavnosti potne listine za prehod meje in prisotnost znakov ponarejanja ali prenarejanja, po potrebi z uporabo tehničnih naprav. Kadar obstaja dvom glede potne listine ali če obstajajo znaki, da bi taka oseba lahko ogrozila javni red, notranjo varnost, javno zdravje ali mednarodne odnose schengenskih držav, mora mejni policist izvesti preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov iz člena 8(2), točki (a) in (b), zakonika o schengenskih mejah.

- 2.5. Preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov se lahko izvede vnaprej na podlagi podatkov o potnikih, prejetih v skladu z Direktivo 2004/82/ES ali v skladu z drugim pravom Unije ali nacionalnim pravom. Kadar se navedeno preverjanje izvede vnaprej na podlagi takšnih podatkov o potnikih, je treba vnaprej prejete podatke preveriti na mejnem prehodu glede na podatke v potni listini. Preveriti je treba tudi istovetnost in državljanstvo zadevne osebe ter verodostojnost in veljavnost potne listine za prehod meje.
- 2.6. Za zagotovitev učinkovitosti mejnih kontrol je treba v primeru dvoma glede verodostojnosti potne listine ali istovetnosti imetnika potne listine preveriti vsaj enega od biometričnih identifikatorjev (podoba obraza in/ali prstni odtisi), vdelanih v potno listino, izdano v skladu z Uredbo (ES) št. 2252/2004. Če je mogoče, je treba takšno preverjanje izvesti tudi v zvezi s potnimi listinami, ki jih navedena uredba ne zajema (potni listi EU in potne listine, ki jih izdajo države članice EU, ki so se odločile, da ne sodelujejo v njeni uporabi: tj. Irska, ter potni listi in potne listine, ki jih izdajo tretje države). Kar zadeva preverjanje pristnosti podatkov, shranjenih v biometričnem potnem listu, [glej točko 16 tega oddelka](#).
- 2.7. Da se prepreči dvojno izvajanje sistematičnega preverjanja oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, na kopenskih mejnih prehodih z Romunijo, Bolgarijo in Hrvaško, se lahko mejni organi na podlagi ocene tveganja odločijo, da se ob izstopu preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov izvaja le nesistematično. Trenutno se lahko ta ureditev uporablja na naslednjih kopenskih mejah:
- Bolgarija, Grčija;
  - Romunija, Madžarska;
  - Bolgarija, Romunija;
  - Hrvaška, Slovenija;
  - Hrvaška, Madžarska.
- 2.8. Osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, lahko praviloma prestopijo mejo schengenske države z naslednjimi listinami:
- državljani EU, EGP in Švice: osebna izkaznica ali potni list;

- potna listina EU za vrnitev⁵¹;
- družinski člani državljana EU, EGP in Švice, ki so državljani tretje države: potni list. Od njih se prav tako lahko zahteva vizum, če so državljani tretje države, za katero velja [vizumska obveznost](#), razen če imajo
  - veljavno [dovoljenje za prebivanje](#), ki ga izda schengenska država, ki v celoti uporablja schengenski pravni red;
  - ali veljavno dovoljenje za prebivanje, ki ga na podlagi člena 10 in člena 20 Direktive 2004/38/ES izda država članica EU ali država EGP, ne glede na to, ali spremljajo državljana EU ali EGP ali se mu pridružijo.

Posedovanje dovoljenja za prebivanje, izdanega na podlagi člena 10 in člena 20 Direktive 2004/38/ES, je zadosten dokaz, da je imetnik navedenega dovoljenja družinski član državljana Unije. Opozoriti je treba, da ima dovoljenje za prebivanje učinek izvzetja iz vizumske obveznosti (in v prihodnosti tudi učinek izvzetja iz obveznosti potovalne odobritve ETIAS) v kateri koli državi članici, tudi v državi članici državljanstva državljana EU.

*Primeri:

Slovaški državljan in njegova kitajska soproga prebivata v Nemčiji. Potujeta v Francijo. Ker ima kitajska soproga nemško dovoljenje za prebivanje, izdano na podlagi člena 10 Direktive 2004/38/ES, ne potrebuje vstopnega vizuma niti na podlagi navedene direktive niti na podlagi zakonika o schengenskih mejah.

Nemški državljan in njegova kitajska soproga prebivata v Nemčiji. Potujeta v Španijo. Ker ima kitajska soproga nemško dovoljenje za prebivanje, izdano na podlagi nacionalne zakonodaje schengenske države članice, ne potrebuje vstopnega vizuma na podlagi zakonika o schengenskih mejah.

Slovaška državljanica in njen kitajski soprog prebivata v Romuniji. Potujeta v Francijo. Ker ima kitajski soprog romunsko dovoljenje za prebivanje, izdano na podlagi člena 10 Direktive 2004/38/ES, je na podlagi navedene direktive izvzet iz vizumske obveznosti.

Slovaški državljan in njegova kitajska soproga prebivata na Irskem. Kitajska soproga, ki

⁵¹ Sklep predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 25. junija 1996 o potni listini za vrnitev (96/409/SZVP) in Direktiva Sveta (EU) 2019/997 z dne 18. junija 2019 o vzpostavitvi potne listine EU za vrnitev in razveljavitvi Sklepa 96/409/SZVP (v veljavi, vendar se še ne uporablja).

in^{ka} dovoljenje za prebivanje, ki ga je na podlagi člena 20 Direktive 2004/38/ES izdala Ir^{ak}a, se sama odpravi v Francijo. Irsko dovoljenje za prebivanje ima v Franciji učinek izv^zetja iz vizumske obveznosti, tudi če njegov imetnik potuje sam.

Dva indijska državljana, od katerih ima *prvi* hrvaško dovoljenje za prebivanje in drugi hr^zvaško dovoljenje za prebivanje, izdano na podlagi Direktive 2004/38/ES, potujeta v Slo^avenijo. Prvi bo za vstop v Slovenijo potreboval vizum (ker hrvaška dovoljenja za pre^dbivanje na podlagi relevantnih schengenskih pravil še nimajo učinka izv^ezetja iz vizumske obveznosti na območju brez nadzora na notranjih mejah), *drugi* pa je oproščen viz^vumske obveznosti (ker imajo hrvaška dovoljenja za prebivanje, izdana na podlagi Dire^aktive 2004/38/ES, učinek izv^zetja iz vizumske obveznosti na območju brez nadzora na notranjih mejah).

o

b

liko dovoljenj za prebivanje, so bile z Uredbo (EU) 2019/1157 Evropskega parlamenta in Sveta⁵² uvedene usklajene oblike, ki se v EU uporabljajo od 2. avgusta 2021. To pomeni, da imajo dovoljenja za prebivanje oziroma dovoljenja za stalno prebivanje, izdana od 2. avgusta 2021, enotno obliko. Ta dovoljenja so enake oblike, kot je določena z Uredbo Sveta (ES) št. 1030/2002⁵³ in kakor se izvaja z Izvedbenim sklepom C(2018) 7767⁵⁴. Na njih je naziv „dovoljenje za prebivanje“ ali „dovoljenje za stalno prebivanje“ in standardizirana oznaka „Družinski član EU, člen 10 DIR 2004/38/ES“ ali „Družinski član EU, člen 20 DIR 2004/38/ES“. Opozoriti je treba, da Uredba (EU) 2019/1157 določa postopno opuščanje obstoječih dovoljenj za prebivanje oziroma dovoljenj za stalno prebivanje. To pomeni, da bodo določeno število let v obtoku različne oblike dovoljenj za prebivanje oziroma dovoljenj za stalno prebivanje (tistih, izdanih na podlagi Uredbe (EU) 2019/1157, in tistih, ki so bila izdana pred tem brez posebej predpisane oblike)⁵⁵.

Kar zadeva obliko osebnih izkaznic, so bile z Uredbo (EU) 2019/1157⁵⁶ za državljane EU uvedene usklajene oblike osebnih izkaznic, ki se uporabljajo od 2. avgusta 2021. Uredba (EU) 2019/1157 določa postopno opuščanje obstoječih osebnih izkaznic⁵⁷.

---

⁵² [Uredba \(EU\) 2019/1157 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okrepitvi varnosti osebnih izkaznic državljanov Unije in dokumentov za prebivanje, izdanih državljanom Unije in njihovim družinskim članom, ki uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja \(UL L 188, 12.7.2019, str. 67\)](#) velja za EGP in jo je treba vključiti v Sporazum EGP; ta postopek je v teku.

⁵³ [Uredba Sveta \(ES\) št. 1030/2002 z dne 13. junija 2002](#) o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav ([UL L 157, 15.6.2002, str. 1](#)).

⁵⁴ Izvedbeni sklep Komisije C(2018)7767 z dne 30. novembra 2018 o tehničnih specifikacijah za enotno obliko dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav in razveljavitvi Sklepa C(2002) 3069.

⁵⁵ V skladu s členom 8(1) Uredbe (EU) 2019/1157 dovoljenja za prebivanje družinskih članov državljanov Unije, ki niso državljani države članice, ki ne izpolnjujejo zahtev člena 7, prenehajo veljati na dan prenehanja njihove veljavnosti oziroma do 3. avgusta 2026, kar koli nastopi prej. V členu 8(2) je določeno odstopanje od člena 8(1) v zvezi z dovoljenji za prebivanje, ki ne izpolnjujejo minimalnih varnostnih standardov iz dela 2 dokumenta ICAO 9303 ali ki ne vključujejo funkcionalnega strojno berljivega polja v skladu z delom 3 dokumenta ICAO 9303. Slednji prenehajo veljati na dan prenehanja njihove veljavnosti oziroma do 3. avgusta 2023, kar koli nastopi prej.

⁵⁶ Uredba (EU) 2019/1157 velja za EGP in jo je treba vključiti v Sporazum EGP; ta postopek je v teku.

⁵⁷ V skladu s členom 5(1) Uredbe (EU) 2019/1157 osebne izkaznice, ki ne izpolnjujejo zahtev iz člena 3, prenehajo veljati na dan prenehanja njihove veljavnosti ali do 3. avgusta 2031, kar nastopi prej. Vendar sta v členu 5(2) določeni dve odstopanji. Tako osebne izkaznice, ki ne izpolnjujejo minimalnih varnostnih standardov iz dela 2 dokumenta ICAO 9303 ali ki ne vključujejo funkcionalnega strojno berljivega polja, prenehajo veljati na dan prenehanja njihove veljavnosti ali do 3. avgusta 2026, kar nastopi prej. Osebne izkaznice oseb, ki so 2. avgusta 2021 stare 70 let ali več, ki izpolnjujejo minimalne varnostne standarde iz dela 2 dokumenta ICAO 9303 in imajo funkcionalno strojno berljivo polje, pa prenehajo veljati na dan prenehanja njihove veljavnosti.

Družinski član, za katerega velja vizumska obveznost, bi lahko prav tako predložil dva potna lista, tj. veljaven potni list (brez vizuma) in razveljavljen potni list, v katerem je veljaven vizum (glej del II, točka 3.1.2, priročnika za vizumski zakonik).

Za dodatne informacije o posebnih pravilih, ki se nanašajo na družinske člane državljanov EU, EGP in Švice, glej [del III Priročnika za obravnavo vlog za izdajo vizumov in spremembo izdanih vizumov](#) (v nadaljnjem besedilu: priročnik za vizumski zakonik).

Opomba: Na podlagi Sporazuma med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter **Švicarsko konfederacijo** na drugi o prostem pretoku oseb zgoraj navedena pravila za kontrolo oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, zajemajo tudi tiste, ki so (ne glede na državljanstvo) zaposlene pri osebah, ki zagotavljajo storitve, ki so del trga dela v Švici ali eni od držav članic EU, ter so napotene za zagotavljanje storitev na ozemlje ene od teh držav članic EU (člen 17 Priloge I k navedenemu sporazumu).

Na podlagi Sporazuma o ustanovitvi Evropskega združenja za prosto trgovino se enaka pravila uporabljajo za zaposlene, ne glede na njihovo državljanstvo, pri osebah, ki zagotavljajo storitve, ki so del trga dela v Švici ali eni od držav EGP, ter so napoteni za zagotavljanje storitve na ozemlje ene od teh držav EGP.

- 2.9. Če pa oseba, ki ima po pravu Unije pravico do prostega gibanja, nima potrebnih potnih listin ali potrebnih vizumov, če se ti zahtevajo, mora zadevna schengenska država takšni osebi, preden jo zavrne, zagotoviti vse razumne možnosti, da si v razumnem času pridobi potrebne dokumente ali da se ji te preskrbi ali da lahko na druge načine potrdi ali dokaže, da ima po pravu Unije pravico do prostega gibanja.

Če potnik predloži potno listino brez strojno berljivega dela in obstaja dvom o njegovi istovetnosti, je treba opraviti kontrolo v drugi vrsti.

* Pravna podlaga – sodna praksa:

- [Direktiva 2004/38/ES \(členi 4, 5 in 27\)](#),
- [zakonik o schengenskih mejah \(člen 8\)](#),
- [Sporazum med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb, 21. junij 1999](#),

- [Uredba \(EU\) 2017/1954](#),
- [Sodba Sodišča z dne 25. julija 2002 v zadevi MRAX/Belgija, C-459/99](#),
- [Sodba Sodišča z dne 17. februarja 2005 v zadevi Salah Oulane/Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, C-215/03](#),
- [Sodba Sodišča z dne 31. januarja 2006 v zadevi Komisija/Španija, C-503/03](#),
- [Sodba Sodišča z dne 18. junija 2020 v zadevi Ryanair, C-754/18](#),
- [Sodba Sodišča z dne 18. decembra 2014 v zadevi Sean McCarthy, C-202/13](#).

3. KONTROLA DRŽAVLJANOV TRETJIH DRŽAV OB VSTOPU

3.1. Pri vstopu na ozemlje schengenske države morajo državljani tretjih držav izpolnjevati naslednje vstopne pogoje:

- (a) imeti morajo veljavno potno listino ali listine, ki osebi dovoljujejo prehod meje, pri čemer morajo biti veljavni še najmanj tri mesece po nameravanem odhodu z ozemlja schengenskih držav (čeprav se v utemeljenih nujnih primerih ta obveznost lahko opusti) in izdani v predhodnih 10 letih; zahteva, da mora biti potna listina izdana v predhodnih desetih letih, mora biti izpolnjena na dan vstopa (vendar ne nujno med bivanjem⁵⁸), pod pogojem, da njena veljavnost traja do konca bivanja plus tri mesece;

⁵⁸

To vprašanje je relevantno le v tistih izjemnih primerih, v katerih je veljavnost potnega lista tretje države daljša od 10 let (na primer 10 let in nekaj mesecev, kot je bila praksa v tretjih državah, kar je omogočilo prenos preostale veljavnosti starega potnega lista v novi potni list ob njegovem podaljšanju). OPOMBA: V skladu z mednarodnimi standardi veljavnost potnih listin ne bi smela biti nikoli daljša od desetih let, zato bi morala biti relevantnost tega vprašanja v praksi zgolj začasna.

* Primer

Potnik iz tretje države prispe 21. novembra 2022 za 20 dni bivanja v EU s potnim listom, izdanim 23. novembra 2012 in veljavnim do 23. marca 2023. Pogoji za vstop iz člena 6(1), točka (a), Zakonika o schengenskih mejah je izpolnjen, saj je bil na dan prihoda *datum izdaje* pred manj kot desetimi leti, *veljavnost* pa traja več kot tri mesece po načrtovanem datumu odhoda.

- (b) imeti morajo [veljaven vizum](#), kadar se ta zahteva, razen če ima državljan tretje države veljavno [dovoljenje za prebivanje](#), ki ga je izdala schengenska država, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, kar se šteje za enakovredno vizumu ali veljavnemu vizumu za dolgoročno bivanje (dovoljenja za prebivanje, vizumi za dolgoročno bivanje in drugi dokumenti, navedeni v nadaljnjih oddelkih, imajo vgrajen čip z biometričnimi podatki, ki jih je treba preverjati, kot je določeno v točki 3.3 tega oddelka). Ta enakovrednost ne velja za začasna dovoljenja, izdana v času, ko se proučuje prva prošnja za dovoljenje za prebivanje ali prošnja za azil;
- (c) upravičiti morajo namen in pogoje bivanja v schengenski(-h) državi(-ah), ki jo(jih) nameravajo obiskati, ter imeti zadostna sredstva za preživljanje za čas nameravanega bivanja in za vrnitev v svojo matično državo (ali za tranzit v tretjo državo, kjer bodo zagotovo sprejeti, na primer ker imajo dovoljenje za prebivanje, izdano v tej državi) ali imeti možnost, da lahko ta sredstva zakonito pridobijo;
- (d) ne smejo biti oseba, za katero je bil v sistemu SIS razpisan ukrep zavrnitve vstopa;
- (e) ne smejo biti oseba, za katero se šteje, da ogroža javni red, notranjo varnost, javno zdravje ali mednarodne odnose katere koli schengenske države. To zlasti velja, kadar v nacionalni zbirki podatkov ni razpisan ukrep za zavrnitev vstopa zadevni osebi. Sodišče je v sodbi z dne 12. decembra 2019 v zadevi E. P. (C-380/18) izrecno priznalo, da se pojem grožnja javnemu redu ali varnosti v smislu zakonika o schengenskih mejah znatno razlikuje od pojma grožnja javnemu redu ali varnosti v smislu pravil o prostem gibanju (Direktiva 2004/38/ES). V smislu zakonika o schengenskih mejah morajo biti kršitve, za katere obstaja sum, da so jih storili državljani tretjih držav, dovolj resne glede na njihovo naravo in kazni, ki jo je mogoče naložiti zanje, da se upraviči takojšnje prenehanje prebivanja tega državljanca

na ozemlju držav članic. Po drugi strani se pristojni organi v odsotnosti obsodbe lahko sklicujejo na grožnjo javnemu redu, le če obstajajo skladni, objektivni in konkretni elementi, na podlagi katerih je podan sum, da je navedeni državlján tretje države storil tako kaznivo dejanje.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(člen 6\)](#),
- [Uredba \(EU\) št. 265/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. marca 2010 o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in Uredbe \(ES\) št. 562/2006 v zvezi z gibanjem oseb z vizumom za dolgoročno prebivanje](#),
- [Uredba \(EU\) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti](#),
- [Sklep št. 565/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o uvedbi poenostavljenega režima nadzora oseb na zunanjih mejah, ki temelji na tem, da Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija enostransko priznajo nekatere listine kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali predvideno bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ter o razveljavitvi odločb št. 895/2006/ES in št. 582/2008/ES](#).

* Povezave:

- [seznam tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve](#),
- [informacije o nacionalnih odstopanjih od vizumskih zahtev](#),
- [skupni seznam tretjih držav, katerih državljani morajo imeti letališki tranzitni vizum, kadar prehajajo mednarodno tranzitno območje letališča na ozemlju držav članic](#),
- [seznam tretjih držav, katerih državljani morajo imeti letališki tranzitni vizum, kadar prehajajo mednarodno tranzitno območje letališča na ozemlju ene države članice](#),
- [seznam dovoljenj za prebivanje, ki dajejo imetnikom pravico do tranzita preko letališč držav članic brez letališkega tranzitnega vizuma](#).

3.2. Opraviti je treba temeljito kontrolo državljanov tretjih držav. Vendar se za naslednje kategorije oseb uporabljajo posebna pravila:

- (a) voditelji držav in člani njihovih delegacij ([točka 5.1 tega oddelka](#));
- (b) piloti letal in drugi člani posadke ([točka 5.2 tega oddelka](#));
- (c) pomorščaki ([točka 5.3 tega oddelka](#));
- (d) imetniki diplomatskih, uradnih ali službenih potnih listov in člani mednarodnih organizacij ([točka 5.4 tega oddelka](#));
- (e) obmejni prebivalci, za katere se uporablja režim obmejnega prometa ([točka 5.5 tega oddelka](#));
- (f) mladoletniki ([točka 5.6 tega oddelka](#));
- (g) učenci iz tretjih držav s stalnim prebivališčem v državi članici EU ali tretji državi, za katero ne velja vizumska obveznost ([točka 5.7 tega oddelka](#));
- (h) čezmejni delavci ([točka 5.8 tega oddelka](#));
- (i) turisti ADS ([točka 5.9 tega oddelka](#));
- (j) reševalne službe, policija, gasilci in mejni policisti ([točka 5.10 tega oddelka](#));
- (k) delavci na morju ([točka 5.11 tega oddelka](#)).

Kontrola **oseb brez državljanstva** in **beguncev** se na splošno opravlja enako kot za državljane tretjih držav. Veljavnost potnih listin, ki jih tretje države izdajo beguncem in osebam brez državljanstva, se lahko preveri na „[seznamu potnih listin, ki jih izdajo tretje države in ozemeljske enote](#)“. Vprašanje, ali imetnik take potne listine za vstop v EU potrebuje vizum, ureja člen 6(2), točka (b), Uredbe (EU) 2018/1806, ki to odločitev prepušča vsaki državi članici. Ustrezna obvestila so na voljo v preglednici „[Izvzetja iz vizumske obveznosti na podlagi člena 6\(2\)](#)“.

Za prosilce za azil in prosilce za mednarodno zaščito se uporabljajo posebna pravila (glej točko 12 tega oddelka o prosilcih za azil).

Mejni policist mora nemudoma odvzeti prstne odtise vsem državljanom tretjih držav ali osebam brez državljanstva, prijetim zaradi nezakonitega prehoda zunanje meje schengenske države, če so stari vsaj 14 let in niso bili vrnjeni, ter posredovati podatke o njih.

Opomba: Za kontrolo državljanov tretjih držav, ki so družinski člani državljanov EU, EGP ali Švice (oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja), glej [točko 2.8 tega oddelka](#).

* Pravna podlaga:

— [Uredba \(EU\) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov \(člen 14\)](#).

* Povezave:

— [dokumenti, ki jih schengenske države izdajo osebam brez državljanstva in beguncem](#),

— [informacije o nacionalnih odstopanjih od vizumskih zahtev](#).

3.3. Mejni policisti morajo državljanse tretjih držav **systematično preverjati** v naslednjih podatkovnih zbirkah:

- SIS;
- SLTD;
- nacionalne zbirke podatkov o ukradenih, protipravno odtujenih, izgubljenih in razveljavljenih potnih listinah.

Mejni policisti lahko preverjanje opravljajo tudi v drugih nacionalnih in Interpolovih podatkovnih zbirkah.

3.4. Preverjanje v ustreznih zbirkah podatkov se lahko izvede vnaprej na podlagi podatkov o potnikih, prejetih v skladu z Direktivo 2004/82/ES ali v skladu z drugim pravom Unije ali nacionalnim pravom. Kadar se navedeno preverjanje izvede vnaprej na podlagi takšnih podatkov o potnikih, je treba vnaprej prejete podatke preveriti na mejnem prehodu glede na podatke v potni listini. Preveriti je treba tudi istovetnost in državljanstvo zadevne osebe ter verodostojnost in veljavnost potne listine za prehod meje.

3.5. Pri potnih listih in potnih listinah, ki vsebujejo pomnilniški medij⁵⁹, se verodostojnost podatkov čipa preveri pod pogojem, da so na voljo veljavni certifikati. Verodostojnost

⁵⁹

Vsi dokumenti, ki jih ureja pravo Unije (potni listi, osebne izkaznice, dovoljenja za prebivanje, izkaznice v zvezi z migracijami in druge potne listine, izdane na podlagi prava Unije, vključno z dovoljenjem za obmejni

in celovitost podatkov, shranjenih v mikročipu, je treba preveriti ob preverjanju biometričnih potnih listov. Za preverjanje, da je podatke na čip vnesel pooblaščen organ in da niso bili manipulirani, je treba vsebino čipa potrditi s pasivno avtentikacijo. Potrdilo podpisnika dokumenta je treba preveriti glede na ustrezno zaupanja vredno potrdilo državnega overitelja podpisnikov iz države izdajateljice. Poleg tega je treba opraviti avtentikacijo čipa, da se preveri, ali je čip pristen in da ni bil kloniran⁶⁰.

3.6. Za državljane tretjih držav je treba opraviti temeljito kontrolo.

Temeljita kontrola ob vstopu sestoji iz preverjanja izpolnjevanja vseh pogojev za vstop, tj.:

- preverjanja, ali ima državljan tretje države [veljaven dokument ali dokumente za prehod meje](#), ki še niso pretekli, po potrebi tudi z zahtevanim [vizumom, dovoljenjem za prebivanje](#) ali vizumom za dolgoročno bivanje. Državljan tretje države, za katerega velja vizumska obveznost, lahko potuje z dvema potnima listoma, tj. veljavnim potnim listom (brez vizuma) in razveljavljenim potnim listom, v katerem je veljaven vizum. Od maja 2022 mora biti vizumska nalepka opremljena z digitalnim žigom⁶¹. Digitalni žig vsebuje vse informacije, napisane na nalepki, razen fotografije. Uporabljati bi ga bilo treba za preverjanje verodostojnosti podatkov na vizumski nalepki, kadar se ta preverja na ozemlju ali na meji države članice in VIS ni dostopen.

Digitalni žig – praktični primer:

Mejni policisti lahko odčitajo in potrdijo vidni digitalni žig (dvodimenzionalna črna koda), natisnjen na schengenskih vizumih. Dvodimenzionalna črna koda (kvadrat, ki je podoben kodi QR, v spodnjem desnem vogalu vizuma) dodaja dodatno raven varnosti in je zlasti koristna za zagotavljanje verodostojnosti in celovitosti schengenskih vizumov, kadar

---

promet), vsebujejo čip, razen vizuma (na papirju). Čip vsebuje tudi osebni dokument pomorščaka, tudi kadar ne temelji na pravu Unije.

⁶⁰ Čip se klonira tako, da se informacije kopirajo s pristnega čipa in namestijo na dvojnik čipa brez varnostnih omejitev.

⁶¹ Izvedbeni sklep Komisije C(2020) 2672 final z dne 30. aprila 2020 o uvedbi digitalnega žiga o enotni obliki za vizume. V prehodnem obdobju, tj. do 1. novembra 2022, lahko države članice izdajajo vizume z digitalnim žigom in brez njega.

- sistematičnega preverjanja v ustreznih zbirkah podatkov ([glej točko 1.5 tega oddelka, četrta alineja v razpredelnici](#)) in preverjanja, ali bi lahko njegovo prevozno sredstvo in predmeti, ki jih prevaža, ogrozili javni red, notranjo varnost, javno zdravje ali mednarodne odnose katere koli schengenske države. Takšno preverjanje mora vključevati neposredno pregledovanje podatkov ter razpisanih ukrepov za osebe in predmete v SIS in nacionalnih zbirkah podatkov ter ukrepe, ki jih je treba po potrebi izvesti na podlagi razpisa ukrepa;
- pregleda vstopnih in izstopnih žigov v potni listini zadevnega državljana tretje države, da se s primerjavo datumov vstopa in izstopa preveri, ali oseba ni že prekoračila najdaljšega dovoljenega trajanja bivanja na območju brez nadzora na notranjih mejah ali na ozemlju Bolgarije, Hrvaške, Cipra oziroma Romunije⁶², tj. 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju pred vsakim dnevom bivanja;
- preverjanja v zvezi s točko odhoda in namembnim krajem zadevnega državljana tretje države in namenom načrtovanega bivanja ter po potrebi preverjanja ustreznih dokazil;
- preverjanja, ali ima zadevni državljan tretje države zadostna sredstva za preživljanje za trajanje in namen predvidenega bivanja, za svojo vrnitev v matično državo ali tranzit v tretjo državo, oziroma ali lahko ta sredstva zakonito pridobi. Pri oceni sredstev za preživljanje je treba upoštevati referenčne zneske, ki jih določi vsaka schengenska država;
- preverjanje zadostnih sredstev za preživljanje lahko temelji na gotovini, potovalnih čekih in kreditnih karticah, ki jih ima državljan tretje države. Tudi garantne izjave, kadar so predvidene z nacionalno zakonodajo, [in garantna pisma gostiteljev / povabila gostiteljev](#), kakor je opredeljeno z nacionalno zakonodajo, v primeru, da državljan tretje države prebiva pri gostitelju, lahko služijo kot dokaz za zadostna sredstva za preživljanje;
- veljavnost kreditne kartice je mogoče preveriti s kontaktiranjem družbe, ki jo je izdala, ali z uporabo drugih možnosti, ki so na voljo na mejnih prehodih (na primer menjalnice);

---

⁶² Ločeno izračunavanje 90 dni v 180 dnevnom obdobju na ozemlju Romunije in Bolgarije se bo po začetku delovanja SVI spremenilo.

- povabila gostiteljev je mogoče preveriti neposredno s kontaktiranjem gostitelja ali s preverjanjem gostiteljeve dobre vere prek nacionalnih kontaktnih točk schengenske države prebivališča gostitelja.

* Smernice glede pojma „grožnja javnemu zdravju“ za namen zavrnitve vstopa

Ta pojem zajema katero koli bolezen, ki lahko preraste v epidemijo, kakor je opredeljena v Mednarodnih zdravstvenih pravilih (IHR) Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), in druge nalezljive bolezni ali nalezljive parazitske bolezni, če so te predmet zaščitnih predpisov, ki se uporabljajo za državljane schengenskih držav.

Za namene tega priročnika je treba vsako grožnjo zdravju evropskih državljanek in državljanov ter odločitve o učinkovitih ukrepih, ki jih je treba sprejeti, ocenjevati in se o njih odločati v okviru mreže Skupnosti, vzpostavljene s Sklepom št. 1082/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta, ter njenega sistema zgodnjega obveščanja in odzivanja ter prek Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni, ustanovljenega z Uredbo (ES) št. 851/2004. Organi sistema zgodnjega obveščanja in odzivanja vključujejo organe na področju javnega zdravja iz držav članic EU ter delujejo na nacionalni ravni skupaj z nacionalnimi priznanimi inštituti za nadzor. Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni izvaja ocene tveganja groženj (ecdc.europa.eu).

Zato morajo organi vsake države članice EU, ki so pristojni za izvajanje zdravstvenih ukrepov, v skladu z nacionalno zakonodajo in zakonodajo Unije na področju javnega zdravja ter postopki, določenimi v vsaki schengenski državi, vedno sodelovati pri oceni tveganja za javno zdravje za namen dovolitve ali zavrnitve vstopa na meji.

* Smernice za oceno „grožnje javnemu zdravju“ v razmerah bolezni z epidemičnim potencialom

Zaradi pandemije COVID-19 se je okrepila potreba po boljši pripravljenosti Unije za odzivanje na krizne razmere na zunanjih mejah, povezane z boleznimi, ki bi lahko prerastle v epidemijo in ogrozile javno zdravje. Če se za obravnavanje takih groženj na zunanjih mejah sprejmejo neskladni in različni ukrepi, to negativno vpliva na delovanje območja brez nadzora na notranjih mejah ter zmanjšuje predvidljivost za potnike in medosebne stike. Komisija priporoča, da se pri uporabi nacionalnih ukrepov v zvezi z grožnjo javnemu zdravju na zunanjih mejah upoštevajo naslednji vidiki:

1. Državljanom Unije v smislu člena 20(1) PDEU in državljanom tretjih držav, ki imajo v skladu s sporazumi med Unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter temi tretjimi državami na drugi strani pravico do prostega gibanja, enakovredno pravici državljanov Unije, ter njihovim družinskim članom, bi moralo biti vedno dovoljeno, da v države članice EU in tretje države, za katere se uporablja schengenski pravni red, potujejo s kakršnim koli namenom, ne le za vrnitev domov.

Kadar potujejo iz tretjih držav, za katere velja začasna omejitev nenujnih potovanj, lahko za ta potovanja veljajo zdravstvene zahteve namembne schengenske države, kot so samoizolacija ali podobni ukrepi (če namembna država enake zahteve nalaga svojim državljanom).

2. Državljanom tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v skladu z Direktivo 2003/109/ES o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, osebam, ki imajo pravico do prebivanja na podlagi drugih direktiv EU, sporazuma o izstopu ali nacionalnega prava oziroma ki imajo nacionalne vizume za dolgoročno bivanje, ter njihovim družinskim članom bi bilo prav tako treba dovoliti vstop ob upoštevanju ustreznih zdravstvenih ukrepov.

Enako bi moralo veljati tudi za državljane tretjih držav, ki imajo dovoljenje za začasni vstop [, izdano za prehod meje in uveljavljanje pravice do zakonitega prebivanja v državi članici po prejemu dovoljenja za prebivanje], kadar je primerno.

Mejni policisti bi morali preveriti zadevno dokumentacijo (tj. potne listine, dovoljenja za prebivanje in vse druge uradne listine), da bi se prepričali, ali državljani tretjih držav spadajo na področje uporabe, opredeljeno v zgornjih dveh pododstavkih.

3. Presejanje potnikov ob vstopu za odkrivanje simptomov bolezni z epidemičnim potencialom lahko vključuje uporabo merjenja temperature in/ali simptomnega presejanja ali uporabo katerih koli drugih pripomočkov za odkrivanje ustreznih simptomov.

Vsi javni uslužbenci, ki sodelujejo pri mejnih, carinskih, sanitarnih ali kakršnih koli kontrolah na zunanjih mejah, bi morali biti opremljeni z osebno varovalno opremo, ki jo, kadar je primerno, sestavljajo maske, rokavice, geli za razkuževanje itd.

4. Pri odločanju, ali za državljana tretje države veljajočasne omejitve nenujnih potovanj v schengenske države, bi moral biti odločilni dejavnik ta, ali je zadevni državljan v

določenem obdobju predhodno bival v tretji državi, za katero so bile odpravljene omejitve nenujnih potovanj (in ne njegovo državljanstvo).

5. Na zračnih mejah imajo pri omogočanju nemotenega pretoka potnikov na glavnih zračnih mejnih prehodih pomembno vlogo prehodi za avtomatizirani mejni nadzor (ABC); vendar s sistemi e-prehodov ni mogoče preverjati prebivališča državljanov tretjih držav. Schengenske države, ki državljanom tretjih držav dovoljujejo uporabo prehodov ABC, bi morale proučiti možnost izvajanja naključnih preverjanj za potnike, ki uporabljajo e-prehode, ali pa se odločiti za začasno onemogočitev prehodov ABC za tretje države

6. Mejni policisti se bodo morali seznaniti z izgledom dovoljenj za prebivanje in delovnih dovoljenj tretjih držav ter imeti osnovno poznavanje tehnik tiskanja teh dokumentov in varnostnih elementov. Potniki bi lahko za dokazovanje svoje države prebivališča poleg dovoljenj za prebivanje ali delovnih dovoljenj tretjih držav predložili tudi osebne izkaznice in/ali vozniška dovoljenja tretjih držav ter druge uradne listine.

Mejni policisti bodo morali odvisno od okoliščin in vrste predloženih dokumentov kar najbolje izkoristiti vsa razpoložljiva referenčna gradiva, na primer FADO/iFADO/PRADO21, referenčni priročnik agencije Frontex, vire pa uporabljati v povezavi z nacionalnimi podatkovnimi zbirkami listin in drugimi komercialnimi možnostmi.

7. Potnike je treba pred potovanjem obvestiti o tem, da bodo morali za dokazovanje svoje države prebivališča predložiti dodatne dokumente, na primer dovoljenje za prebivanje, delovno dovoljenje, osebno izkaznico ali vozniško dovoljenje, ki jih izda tretja država prebivališča, ter morebitne druge uradne listine, ki dokazujejo njihovo državo prebivališča. To je pomembno, saj podrobnosti o dovoljenju za prebivanje ali delovnem dovoljenju tretjih držav niso vedno pritrjene ali navedene v potnih listinah, zlasti potnih listih. Neizpolnjevanje obveznosti dokazovanja države prebivanja bi bilo lahko razlog za zavrnitev vstopa.

8. Vsaka odločitev o zavrnitvi vstopa mora biti sorazmerna in nediskriminatorna. Ukrep se šteje za sorazmernega, če se sprejme po posvetovanju z zdravstvenimi organi, ki so ga ocenili kot primernega in potrebnega za uresničevanje cilja varovanja javnega zdravja. Mejni policist mora v obrazcu za zavrnitev vstopa navesti razlog za zavrnitev, in sicer v

razdelku „opombe“.

9. Potnikom se lahko zagotovi informativni letak o določeni bolezni. Pri zdravih potnikih ni potrebe po dodatnem sanitarnem obveščanju organov sosednje tretje države, v katero se potnik vrne z zunanjega kopenskega mejnega prehoda EU (cestni ali železniški promet) ali z zunanjega morskega mejnega prehoda EU (na primer pristanišča, namenjena za redne trajektne povezave, ali druga pristanišča za potniške ladje za križarjenje ali posamezne mornarje ali ribiška plovila).

10. Da bi čim bolj zmanjšali prihod oseb iz tretjih držav, bi lahko letališki uradniki za zvezo ali uradniki za zvezo v navedenih tretjih državah s seznama izvajali preverjanja pred vkrcanjem. Schengenske države bi lahko prav tako napotile mejne policiste na nekatere lete iz EU v tretje države, da bi v teh tretjih državah nato izvajali preverjanja pred vkrcanjem na povratne lete. Prav tako bi lahko proučili možnost napotitve zdravstvenih inšpektorjev in/ali zdravstvenega osebja neposredno na mejne prehode, da bi pregledovali potnike, preverjali izjave o zdravstvenem stanju itd.

* Smernice za izračun trajanja bivanja:

Za obdobje 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju je treba dan vstopa šteti kot prvi dan bivanja na območju brez nadzora na notranjih mejah, dan izstopa pa kot zadnji dan bivanja na tem območju. Za Bolgarijo, Hrvaško, Ciper in Romunijo to ustreza dnevu vstopa na ozemlje vsake od teh schengenskih držav in izstopa iz njega. Pojem „katero koli“ pomeni uporabo „gibljivega“ 180-dnevnega referenčnega obdobja, gledano za nazaj, za vsak dan bivanja v obdobju zadnjih 180 dni, da se preveri, ali je zahteva glede 90 dni/180 dni še naprej izpolnjena. To pomeni, da odsotnost v neprekinjenem obdobju 90 dni omogoča novo bivanje do 90 dni. Glej: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/docs/short_stay_schengen_calculator_user_manual_en.pdf

„Kalkulator za kratkoročno bivanje“ na spletni strani Evropske komisije / GD HOME (https://ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en ali kot je bil prenesen s spletne strani CIRCA) se lahko uporabi za izračun obdobja bivanja, ki je dovoljeno v skladu z novimi pravili. Priročnik vsebuje informacije o novih pravilih, uporabi kalkulatorja in praktične primere. Glej: <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we->

[do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm](https://ec.europa.eu/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm).

Ta način izračuna kratkoročnega bivanja, ki se uporablja od 18. oktobra 2013, se ne uporablja za sporazume o odpravi vizumske obveznosti, sklenjene med EU in Bahami, Brazilijo, Federacijo Saint Kitts in Nevis, Mauritiusom ter Sejšeli, v zvezi s katerimi se uporablja opredelitev „tri mesece v obdobju šestih mesecev od prvega vstopa“. Trajanje bivanja državljanov tretjih držav, ki potujejo z vizumom, izdanim v skladu s sporazumi o poenostavitvi vizumskih postopkov, ki so jih sklenile EU in nekatere tretje države, je treba izračunati v skladu z novo metodo izračuna, saj se v teh sporazumih uporablja sklic na „90 dni v obdobju 180 dni“.

Pri izračunu trajanja kratkoročnega bivanja (pri ocenjevanju izpolnjevanja pogoja 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju) se ne bi smela upoštevati obdobja bivanja, dovoljena na podlagi dovoljenja za prebivanje ali vizuma za dolgoročno bivanje. Ta določba državljanom tretjih držav, ki so oproščeni vizumske obveznosti, omogoča, da zakonito ostanejo na ozemlju schengenskih držav, ki v celoti uporabljajo pravni red, za nadaljnje kratkoročno bivanje. Potnik lahko dokaže, da je spoštoval pogoje v zvezi s trajanjem kratkoročnega bivanja do datuma izteka prejšnjega dovoljenja za prebivanje ali vizuma za dolgoročno bivanje⁶³. Nacionalna pravila ali prakse, ki določajo, da mora državljan tretje države ozemlje schengenske države praviloma zapustiti po koncu dolgoročnega bivanja (zajeto z dovoljenjem za prebivanje ali nacionalnim vizumom), preden se mu dovoli začeti nadaljnje kratkoročno bivanje na tem ozemlju, niso združljivi s schengenskimi pravili. Za upoštevanje pravila 90 dni v 180-dnevnem obdobju je odgovoren potnik⁶⁴. Če državljan tretje države ne izkoristi možnosti iz člena 12 zakonika o schengenskih mejah ali člena 14(8) Uredbe (EU) 2017/2226 Evropskega parlamenta in Sveta,⁶⁵ da zahteva, da se evidentira začetek kratkoročnega bivanja (oz. da se šteje, da je vstopil z namenom

⁶³ To izrecno potrjuje tudi člen 12(3) zakonika o schengenskih mejah (ki se uporablja od datuma začetka delovanja SVI).

⁶⁴ Člen 14(8) Uredbe (EU) 2017/2226 izrecno določa, da „...lahko v primeru, kadar se kratkoročno bivanje državljan tretje države, ki se nahaja na ozemlju države članice, začne neposredno po bivanju na podlagi dovoljenja za prebivanje ali vizuma za dolgoročno bivanje in predhodna individualna dokumentacija ni bila oblikovana, državljan tretje države od pristojnih organov ... zahteva, da oblikujejo individualno dokumentacijo in evidenco o vstopu/izstopu, tako da vnesejo podatke ...“.

⁶⁵ Uredba (EU) 2017/2226 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2017 o vzpostavitvi sistema vstopa/izstopa (SVI) za evidentiranje podatkov o vstopu in izstopu ter podatkov o zavrnitvi vstopa državljanov tretjih držav pri prehajanju zunanjih meja držav članic in določitvi pogojev za dostop do SVI zaradi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 767/2008 ter (EU) št. 1077/2011 (UL L 327, 9.12.2017, str. 20).

kratkoročnega bivanja) na dan izteka prejšnjega dovoljenja za prebivanje ali vizuma za dolgoročno bivanje, obstaja tveganje, da se bo v skladu z domnevo iz člena 12 zakonika o schengenskih mejah ali člena 20 Uredbe (EU) 2017/2226 štelo, da nezakonito prebiva, skupaj z negativnimi posledicami, ki iz tega izhajajo. Vendar se lahko ta domneva naknadno ovrže v skladu s členom 12 zakonika o schengenskih mejah.

*Primeri:

Kanadski študent, čigar dovoljenje za prebivanje za študente v Avstriji poteče 31. julija, se namerava avgusta odpraviti na potovanje z vlakom z vozovnico Interrail prek več schengenskih držav. Ni mu treba zapustiti EU, ampak lahko začne kratkoročno bivanje neposredno po izteku dovoljenja za prebivanje. V ta namen bi moral pred 31. julijem na podlagi člena 12 zakonika o schengenskih mejah ali člena 20 Uredbe (EU) 2017/2226 zaprositi pristojne organe, da se šteje, da je vstopil 1. avgusta. (Opomba: poleg tega bo moral imeti po začetku uporabe Uredbe (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁶ tudi veljavno potovalno odobritev.)

Indijski raziskovalec, čigar dovoljenje za prebivanje za raziskovalce v Avstriji poteče 31. julija, se namerava avgusta odpraviti na pohodniško potovanje po Alpah (po Avstriji in Italiji, večino časa po Avstriji). Ni mu treba zapustiti EU, ampak lahko začne kratkoročno bivanje neposredno po izteku dovoljenja za prebivanje. V ta namen mora zaprositi za vizum za kratkoročno bivanje na avstrijskem konzulatu (na primer v Pragi ali Bratislavi) in mu mora biti tak vizum izdan pred 1. avgustom. Poleg tega bi moral pred 31. julijem na podlagi člena 12 zakonika o schengenskih mejah ali člena 20 Uredbe (EU) 2017/2226 zaprositi pristojne organe, da se šteje, da je vstopil 1. avgusta.

---

⁶⁶ Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1).

Kar zadeva morebitna podaljšanja kratkoročnega bivanja v skladu z dvostranskimi sporazumi, so podrobna pravila za obravnavo teh posebnih primerov določena v členu 20(2) Schengenske konvencije⁶⁷.

3.6.1. Temeljito kontrolo ob izstopu sestavljajo:

- preverjanje, ali ima državljan tretje države veljaven dokument za prehod meje;
- preverjanje potne listine zaradi iskanja znakov ponarejanja ali prenarejanja;
- preverjanje s pomočjo obveznega sistematičnega preverjanja v ustreznih zbirkah podatkov, ali državljan tretje države ne predstavlja grožnje javnemu redu, notranji varnosti ali mednarodnim odnosom katere koli schengenske države;
- pri potnih listih in potnih listinah, ki vsebujejo pomnilniški medij, se verodostojnost podatkov čipa preveri pod pogojem, da so na voljo veljavni certifikati. Verodostojnost in celovitost shranjenih podatkov v mikročipu bi bilo treba preveriti ob preverjanju biometričnih potnih listov. Za preverjanje, da je podatke na čip vnesel pooblaščen organ in da niso bili manipulirani, bi bilo treba vsebino čipa potrditi s pasivno avtentikacijo. Potrdilo podpisnika dokumenta bi bilo treba preveriti glede na ustrezno zaupanja vredno potrdilo državnega overitelja podpisnikov iz države izdajateljice. Če je na voljo ustrezna tehnična oprema, bi bilo treba z avtentikacijo čipa preveriti njegovo pristnost.

3.6.2. Nadaljnje preverjanje ob izstopu lahko obsega:

- preverjanje, ali ima oseba veljaven vizum, če se ta zahteva, razen kadar ima veljavno dovoljenje za prebivanje, ki so ga izdale schengenske države, ali veljaven vizum za dolgoročno bivanje ali druge dokumente, ki osebi dovoljujejo bivanje ali ponovni vstop na njihovo ozemlje;
- preverjanje, ali oseba ni prekoračila najdaljšega dovoljenega trajanja bivanja.

---

⁶⁷ Konvencija o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah (UL L 239, 22.9.2000, str. 19).

- 3.7. Praviloma od državljanov tretjih držav, ki imajo veljavno dovoljenje za prebivanje, ne bi smeli zahtevati, da dokazujejo namen predvidenega bivanja niti posedovanje sredstev za preživljanje. Drugo preverjanje – in zlasti pregled potnih listin in listin za prebivanje ter poizvedbe v SIS in nacionalnih zbirkah podatkov – pa je treba opraviti na način, opisan v točkah 1.2 in [3.6.2 tega oddelka](#). Podrobna navodila o tem, kako lahko svoj status dokažejo upravičenci po sporazumu o izstopu, so določena v Prilogi 42 k temu priročniku.
- 3.8. Da ne bi upočasnili kontrolnih postopkov ob kabinah za vstop/izstop v prvi vrsti in kadar obstaja potreba po dodatnem preverjanju, se lahko ti postopki opravijo na lokaciji, ločeni od kabin („kontrola v drugi vrsti“).

Na zahtevo državljana tretje države in kadar obstajajo možnosti, je treba takšno temeljito kontrolo opraviti v za to namenjenem zasebnem prostoru. V primeru kontrole v drugi vrsti je treba državljana tretje države pisno poučiti o namenu takšne kontrole ter o postopku. Te informacije so lahko v obliki plakata ali letaka, ki se izroči osebi. Letak ali plakat mora biti na voljo v vseh uradnih jezikih Unije in jeziku(-ih) držav, ki mejijo na zadevne schengenske države.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(člena 7 in 8; prilogi I in IV\)](#),
- [Sklep št. 1082/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje in o razveljavitvi Odločbe št. 2119/98/ES](#),
- [Uredba \(ES\) št. 851/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni](#),
- [Uredba Sveta \(ES\) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice](#),
- Mednarodna zdravstvena pravila (WHO).

4. POIZVEDBE V SCHENGENSKEM INFORMACIJSKEM SISTEMU (SIS) IN PODATKOVNI ZBIRKI O UKRADENIH IN IZGUBLJENIH POTOVALNIH DOKUMENTIH (SLTD)

- 4.1. Vse osebe in njihove potne listine je treba med mejno kontrolo navzkrižno preveriti v SIS. Nacionalni programi za nadzor meje imajo običajno vgrajeno preverjanje oseb in njihovih potnih listin v ustreznih zbirkah podatkov. SIS vsebuje razpise ukrepov za osebe in predmete, ki spadajo v eno od naslednjih kategorij razpisov ukrepov:
- razpisi ukrepov za vrnitev (člen 3 Uredbe (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁸) – ta kategorija razpisov ukrepov zajema državljane tretjih držav, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi, da se preveri, ali je bila obveznost vrnitve izpolnjena, in da se podpre izvrševanje odločb o vrnitvi;
  - zavrnitev vstopa ali prepoved prebivanja (člen 24 Uredbe (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁹) – ta kategorija razpisov ukrepov zajema državljane tretjih držav⁷⁰, ki nimajo pravice vstopa ali bivanja na ozemlju schengenskih držav⁷¹;
  - osebe, za katere se zahteva prijetje (člen 26 Uredbe (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta⁷²) – ta kategorija razpisov ukrepov zajema osebe, za katere je bil izdan evropski nalog za prijetje, nalog za prijetje na Islandiji/Norveškem⁷³ ali zahteva za izročitev (Švica in Lihtenštajn);

---

⁶⁸ Uredba (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 312, 7.12.2018, str. 1).

⁶⁹ Uredba (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju mejnih kontrol, o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter o spremembi in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1987/2006 (UL L 312, 7.12.2018, str. 14).

⁷⁰ Razpis ukrepa v zvezi z državljanom tretje države, ki je družinski član državljana EU, bi bilo treba obravnavati v skladu s členom 26 Uredbe (EU) 2018/1861 (glej točko 8.3, oddelek I).

⁷¹ Ciper še nima dostopa do SIS, zato v tem poglavju izraz schengenske države pomeni vse države schengenskega območja razen Cipra. Hrvaška ima dostop do razpisov ukrepov za zavrnitev vstopa, vendar ni dolžna državljanom tretjih držav, za katere je druga schengenska država izdala razpis ukrepa v skladu z Uredbo (ES) št. 1987/2006, zavrniti vstop na svoje ozemlje ali prepovedati bivanje na njem, lahko pa se odloči, da bo v zvezi s takšnim razpisom ukrepa ukrepala. Hrvaška za zdaj ne more vnašati razpisov ukrepov za zavrnitev vstopa v SIS.

⁷² Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU (UL L 312, 7.12.2018, str. 56).

⁷³ Na podlagi sporazuma o predaji med državami članicami EU ter Islandijo in Norveško, ki se je začel uporabljati leta 2019: Sporazum z dne 28. junija 2006 med Evropsko unijo ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško o postopku predaje med državami članicami Evropske unije ter Islandijo in Norveško je začel veljati 1. novembra 2019 (UL L 292, 21.10.2006, str. 2).

- pogrešane osebe (člen 32(1), točki (a) in (b), Uredbe (EU) 2018/1862) – namen te kategorije razpisov ukrepov je najti pogrešane osebe, vključno z otroki in mladoletniki brez spremstva, ter jih zaščititi, če je to zakonito in potrebno;
- ogrožene ranljive osebe, tj. otroci, pri katerih obstaja tveganje ugrabitve / otroci, ki jim je treba preprečiti potovanje / ranljive odrasle osebe, ki jim je treba preprečiti potovanje (člen 32(1), točke (c), (d) in (e), Uredbe (EU) 2018/1862) – namen tega razpisa ukrepa je preprečiti, da bi bili otroci ugrabljeni ter da bi ranljive osebe potovale brez odobritve ali bile nezakonito odpeljane v tujino. Glavna razlika med razpisom ukrepa za pogrešane osebe in razpisom ukrepa za ranljive osebe, ki jim je treba preprečiti potovanje, je, da v slednjem primeru oseba še ni pogrešana, vendar obstaja tveganje, da bo pogrešana („preventivni razpisi ukrepov“);
- osebe, iskane zaradi sodelovanja v sodnem postopku (člen 34 Uredbe (EU) 2018/1862) – namen te kategorije razpisov ukrepov je ugotoviti kraj prebivanja ali stalnega prebivališča oseb, iskanih zaradi sodelovanja v kazenskem postopku (na primer priče);
- osebe in predmete zaradi prikrite kontrole, poizvedovalne kontrole ali namenske kontrole (člen 36 Uredbe (EU) 2018/1862) – namen tega razpisa ukrepa je pridobiti informacije o osebah ali povezanih predmetih za namene kazenskega pregona in preprečevanja ogrožanja javne ali nacionalne varnosti;
- predmeti zaradi zasega ali za zagotovitev dokazov v kazenskih postopkih (člen 38 Uredbe (EU) 2018/1862) – ta razpis ukrepa zajema predmete (vozila, priklopnike, stanovanjske prikolice, industrijsko opremo in sestavne dele industrijske opreme, plovila, motorje plovil, strelno orožje, potrdila o registraciji vozil in registrske tablice vozil, bankovce in lažne bankovce, izdelke informacijske tehnologije) in dokumente (prazni uradni dokumenti, izdani identifikacijski dokumenti, kot so potni listi, osebne izkaznice, dovoljenja za prebivanje, potne listine in vozniška dovoljenja, ki so bili ukradeni, odtujeni, izgubljeni ali razveljavljeni ali so lažni), ki se zahtevajo zaradi zasega ali za zagotovitev dokazov v kazenskih postopkih;

- razpisi ukrepov za neznane iskane osebe, ki vsebujejo le podatke o prstnih odtisih (člen 40 Uredbe (EU) 2018/1862) – ta kategorija razpisov ukrepov vsebuje sledi prstnih odtisov, odkrite na kraju kaznivega dejanja ali na kraju izvršitve terorističnega kaznivega dejanja. Namen te kategorije razpisa ukrepa je najti osumljenega neznanega storilca kaznivega dejanja.

Med preverjanjem v SIS se lahko odkrije več razpisov ukrepov za isto osebo. To pa zato, ker lahko več schengenskih držav⁷⁴ razpiše ukrepe za isto osebo. V primeru tovrstnega zadetka se na zaslonu prikažejo vse zahteve za ukrep. Če so zahteve za ukrepe združljive, je treba sprejeti vse ukrepe v zvezi z osebo.

Nekatere kategorije razpisov ukrepov za osebe so „nezdružljive“⁷⁵. To pomeni, da je mogoče nov razpis ukrepa za isto osebo vnesti le, če je „združljiv“ z že obstoječim razpisom ukrepa. Nezdržljivost razpisa ukrepa pomeni, da se je štel, da je ukrep, ki ga je z razpisom ukrepa zahtevala ena schengenska država, v nasprotju z ukrepom, ki ga je z razpisom ukrepa zahtevala druga schengenska država. Nezdržljive so naslednje kategorije razpisov ukrepov:

- razpisi ukrepov za zavrnitev vstopa in prepoved prebivanja ter razpisi ukrepov za zaščito pogrešanih oseb;
- razpisi ukrepov za zavrnitev vstopa in prepoved prebivanja ter razpisi ukrepov za ogrožene ranljive osebe;
- razpisi ukrepov za vračanje in razpisi ukrepov za zaščito pogrešanih oseb;
- razpisi ukrepov za vračanje in razpisi ukrepov za ogrožene ranljive osebe;
- razpisi ukrepov za pogrešane osebe in razpisi ukrepov za ogrožene ranljive osebe.

⁷⁴ Za namene izdaje razpisov ukrepov v SIS schengenske države v tem primeru pomenijo vse, razen Cipra (ki nima dostopa do SIS) in Hrvaške (za izdajo razpisov ukrepov za zavrnitev vstopa, saj teh razpisov ukrepov ne more izdajati), vendar vključujejo Irsko za nekatere kategorije razpisov ukrepov. Irsko v SIS nima dostopa do razpisov ukrepov za zavrnitev vstopa in vrnitev ter jih ne more izdajati.

⁷⁵ Glej razpredelnico v Prilogi 4 k Priročniku SIRENE (Izvedbeni sklep Komisije z dne 18. novembra 2021 o določitvi podrobnih pravil za naloge uradov SIRENE in izmenjavo dopolnilnih informacij v zvezi z razpisi ukrepov v schengenskem informacijskem sistemu na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah („Priročnik SIRENE – Policija“) (C(2021) 7901 final) in Izvedbeni sklep Komisije z dne 18. novembra 2021 o določitvi podrobnih pravil za naloge uradov SIRENE in izmenjavo dopolnilnih informacij v zvezi z razpisi ukrepov v schengenskem informacijskem sistemu na področju mejnih kontrol in vračanja („Priročnik SIRENE – Meje in vračanje“) (C(2021) 7900 final).

Če se odkrijejo razpisi ukrepov, ki so si v nasprotju oziroma ki so potencialno nezdržljivi, je treba takoj stopiti v stik z uradom SIRENE in ga prositi za pomoč.

Dogovorjen je prednostni vrstni red razpisov ukrepov, vendar je mogoče od njega odstopati, če s tem soglašata obe schengenski državi. Prednostni vrstni red razpisov ukrepov, ki so lahko nezdržljivi, je naslednji:

- (1) razpisi ukrepov za zavrnitev vstopa in prepoved prebivanja;
- (2) razpisi ukrepov za vračanje skupaj s prepovedjo vstopa;
- (3) razpisi ukrepov za zaščito pogrešanih oseb;
- (4) razpisi ukrepov za ogrožene ranljive osebe;
- (5) razpisi ukrepov za izsleditev pogrešanih oseb;
- (6) razpisi ukrepov za vračanje brez prepovedi vstopa.

V primeru hkratnega zadetka glede razpisa ukrepa v SIS in „opozorila“ Interpola je treba uporabiti postopek SIS, saj imajo razpisi ukrepov SIS prednost. Poročila o zadetkih je treba poslati uradu SIRENE in ne nacionalnemu centralnemu uradu Interpola.

4.2. Biometrične poizvedbe

Z izvedbo funkcionalnosti sistema SIS za avtomatizirano identifikacijo prstnih odtisov (SIS AFIS) so bile uvedene biometrične poizvedbe. To pomeni, da je mogoče v SIS iskati tudi na podlagi prstnih odtisov, ne le na podlagi alfanumeričnih podatkov.

V skladu s členom 33 Uredbe (EU) 2018/1861 in členom 43(2) Uredbe (EU) 2018/1862 se lahko poizvedbe na podlagi daktiloskopskih podatkov v SIS opravijo v vseh primerih, kadar se šteje, da je to potrebno za identifikacijo osebe (tj. za ugotovitev, ali je bil za osebo, ki se preverja, izdan razpis ukrepa v SIS). O **nujnosti** preverjanja daktiloskopskih podatkov v SIS je treba **v vsakem posameznem primeru** odločati v skladu s pravili EU in nacionalnimi pravili. Poizvedbe na podlagi daktiloskopskih podatkov je treba opraviti za namene identifikacije osebe, kadar identitete osebe ni mogoče ugotoviti na noben drug način. (tj. na podlagi alfanumeričnih podatkov, opisa dokumenta, fotografij ali podob obraza).

4.3. Razširitev za predmete

Nekatere kategorije razpisov ukrepov za osebe (osebe, za katere se zahteva prijetje, pogrešane in ranljive osebe ter osebe, iskane zaradi sodelovanja v kazenskem postopku) lahko vsebujejo razširitev za predmete, v kateri so navedene informacije o predmetu, povezanem z iskano osebo, in ki se dodajo z namenom lažje izsleditve osebe.

Razširitve za predmete se lahko dodajo za naslednje vrste predmetov: vozila, priklopnike in stanovanjske prikolice; plovila; zabojnike; zrakoplove; strelno orožje (samo za razpise ukrepov za prijetje); prazne dokumente.

Vsi razpisi ukrepov za osebe lahko vsebujejo „opis identifikacijskega dokumenta“, tj. podatke za opis (veljavnega) identifikacijskega dokumenta (na primer potne listine ali dovoljenja za prebivanje), ki ga uporablja oseba, na katero se razpis ukrepa nanaša. Razpisu ukrepa je mogoče priložiti tudi kopijo dokumenta.

Namen vnosa predmetov in identifikacijskih dokumentov kot razširitve za razpis ukrepa za osebo je olajšati iskanje osebe, na katero se nanaša razpis ukrepa – v tem primeru se razpis ukrepa ne nanaša na sam predmet ali identifikacijski dokument.

Razpisi ukrepov za predmete iz členov 36 in 38 Uredbe (EU) 2018/1862 imajo svoj namen, kot je opredeljen v ustreznih uredbah o SIS: izvedbo prikrite, poizvedovalne ali namenske kontrole v primeru člena 36 ali zaseg oziroma zaščito predmeta v primeru člena 38.

4.4. **Ukrepanje v primeru zadetka v SIS**

V primeru zadetka v SIS v zvezi z osebo ali predmetom bo ukrep, ki ga je treba sprejeti, prikazan na zaslonu mejnega policista.

- 4.4.1. Posameznike, za katere se zahteva prijetje, je treba pridržati in predati organom, pristojnim za sprejetje odločitve o pridržanju z namenom izročitve ali predaje državi članici EU prosilki ali schengenski državi prosilki.

Če država označi razpis ukrepa za prijetje, bo razlog za razpis ukrepa še vedno prikazan kot „oseba za prijetje in predajo ali izročitev“, vendar ukrep, ki ga je treba sprejeti, ne bo zahteval prijetja osebe, temveč „določitev kraja prebivanja ali stalnega prebivališča osebe“.

- 4.4.2. Ukrep, ki bi ga bilo treba sprejeti v zvezi z državljani tretjih držav, za katere je izdan razpis ukrepa za vrnitev, bo odvisen od tega, kje pride do zadetka.

(a) Če je oseba na zunanji meji in zapušča ozemlje schengenskih držav, je treba zbrati informacije o tem, da je bila oseba izsledena ob izstopu na zunanjih mejah in je zapustila ozemlje schengenskih držav, o kraju in času kontrole ter o tem, ali je bila oseba odstranjena (prisilna vrnitev), in jih posredovati nacionalnemu uradu SIRENE.

Po prejemu informacij o zadetku, tj. potrditve, da je oseba zapustila ozemlje schengenskih držav, mora schengenska država izdajateljica nemudoma izbrisati razpis ukrepa za vrnitev. Poleg tega, kadar odločbo o vrnitvi spremlja prepoved vstopa, mora schengenska država izdajateljica, če je ustrezno, nemudoma vnesti razpis ukrepa za zavrnitev vstopa in prepoved prebivanja (oziroma razpis ukrepa za vrnitev pretvoriti v razpis ukrepa za zavrnitev vstopa).

Če oseba zapušča ozemlje schengenske države, ki je izdala odločbo o vrnitvi, mora schengenska država izdajateljica v primeru zadetka o tem obvestiti tudi lastne organe, tako da se vrnitev potrdi in ti organi po potrebi izdajo razpis ukrepa za zavrnitev vstopa.

Ponovni vstop osebe bi bilo treba zavrniti na podlagi razpisa ukrepa za zavrnitev vstopa v SIS, če je bil tak razpis ukrepa vnesen. Osebi se lahko vstop zavrne na podlagi drugih pogojev, določenih v zakoniku o schengenskih mejah.

(b) Če oseba pride na zunanjo mejo in vstopa na ozemlje schengenskih držav, je treba zbrati dejstvo, da je bila oseba izsledena ob vstopu na zunanjih mejah, kraj in čas kontrole in jih posredovati nacionalnemu uradu SIRENE.

Po prejemu informacij o zadetku mora schengenska država izdajateljica nemudoma izbrisati razpis ukrepa za vrnitev. Poleg tega, če je ustrezno, kadar odločbo o vrnitvi spremlja prepoved vstopa, mora schengenska država izdajateljica nemudoma vnesti razpis ukrepa za zavrnitev vstopa in prepoved prebivanja (oziroma razpis ukrepa za vrnitev pretvoriti v razpis ukrepa za zavrnitev vstopa).

Če oseba vstopa na ozemlje schengenske države, ki je izdala odločbo o vrnitvi, mora schengenska država izdajateljica v primeru zadetka o tem obvestiti tudi lastne organe, tako da se vrnitev potrdi in ti organi po potrebi izdajo razpis ukrepa za zavrnitev vstopa.

Vstop osebe v schengenske države bi bilo treba zavrniti na podlagi razpisa ukrepa za zavrnitev vstopa v SIS, če je bil tak razpis ukrepa vnesen. Osebi se lahko vstop zavrne na podlagi drugih pogojev, določenih v zakoniku o schengenskih mejah.

(c) Če se osebo izsledi v državi, jo je treba ustaviti in zaslišati, če to dovoljuje nacionalna zakonodaja, pri čemer je treba za zagotovitev vrnitve osebe stopiti v stik s pristojnim nacionalnim organom, odgovornim za vrnitev, in z nacionalnim uradom SIRENE.

Izdajanje razpisov ukrepov za vrnitev za državljane tretjih držav, ki imajo pravico do prostega gibanja, ni dovoljeno. V primeru zadetka v zvezi z razpisom ukrepa za zavrnitev vstopa, vnesenim v skladu s členom 24 Uredbe 2018/1861, za državljana tretje države, ki ima pravico do prostega gibanja znotraj Unije, se mora schengenska država izvršiteljica prek izmenjave dopolnilnih informacij takoj posvetovati s schengensko državo izdajateljico, da lahko brez odlašanja odloči, kateri ukrep se sprejme. Za dodatne podrobnosti glej točko 8.3 tega oddelka.

- 4.4.3. Državljanom tretjih držav, ki se jim zavrne vstop, je treba zavrniti vstop in jih čim hitreje vrniti na kraj, od koder so prišli, ali v njihovo matično državo, če okoliščine to dopuščajo. Takšne osebe morajo ostati pod nadzorom mejnih policistov do svojega odhoda z ozemlja schengenske države. V primeru zadetka za razpis ukrepa zaradi zavrnitve vstopa in prepovedi bivanja v zvezi z državljanom tretje države, ki ima dovoljenje za prebivanje, bi bilo treba posebno pozornost nameniti preverjanju verodostojnosti in veljavnosti dovoljenja za prebivanje. Poleg tega bi bilo treba nemudoma vzpostaviti stik z nacionalnim uradom SIRENE, da začne postopek posvetovanja iz člena 30 Uredbe (EU) 2018/1861 in člena 36 Priročnika SIRENE⁷⁶.

Za državljane tretjih držav, ki so družinski člani državljanov EU, glej posebne določbe, ki se uporabljajo zanje ([glej točko 8.3 tega oddelka](#)).

V primeru zadetka v zvezi z razpisom ukrepa za zavrnitev vstopa, ki se nanaša na upravičenca po sporazumu o izstopu, glej posebna navodila iz Priloge 42 k temu priročniku.

- 4.4.4. Od odrasle osebe je treba pridobiti predhodno soglasje, preden se obvesti stranka, ki jo je prijavila kot pogrešano.
- 4.4.5. Posebno pozornost je treba nameniti mladoletnikom (s spremstvom ali brez) in pogrešanim odraslim osebam, ki so ranljive in jih je treba zaščititi. V primeru zadetka v zvezi z

---

⁷⁶ *Prav tam.*

ranljivim mladoletnikom, otrokom, pri katerem obstaja tveganje ugrabitve, otrokom, ki mu je treba preprečiti potovanje, ali ranljivo odraslo osebo, ki ji je treba preprečiti potovanje, je treba osebo, če to dovoljuje nacionalna zakonodaja, ustaviti in jo privedi pred pristojni organ, ki lahko odobri premestitev osebe na varno mesto, da se ji prepreči nadaljevanje potovanja. Nemudoma je treba stopiti v stik s pristojnim nacionalnim organom, da odloči, ali je treba osebo zaščititi. Prav tako je treba stopiti v stik z nacionalnim uradom SIRENE, da zagotovi dodatne informacije o zadevi.

4.4.6. Podatki, vključeni za namene prikrite, poizvedovalne ali namenske kontrole, bi morali omogočati pridobivanje informacij, kot so:

- dejstvo, da je bila oseba, za katero je bil izdan razpis ukrepa, izsledena;
- kraj, čas ali razlog za kontrolo;
- pot in namembni kraj potovanja;
- osebe, ki spremljajo osebo, za katero je bil izdan razpis ukrepa, in za katere se lahko utemeljeno domneva, da so povezane z osebo, za katero je bil izdan razpis ukrepa;
- predmeti, ki jih oseba uporablja ali ima pri sebi, vključno s potnimi listinami;
- okoliščine, v katerih je bila oseba ali vozilo, plovilo, zrakoplov ali zabojnik izsleden;
- vse druge informacije, ki jih zahteva schengenska država izdajateljica.

Pri zbiranju teh informacij na podlagi razpisa ukrepa zaradi prikrite kontrole je treba ohraniti prikrito naravo kontrole.

Med poizvedovalno kontrolo je treba zbrati enake informacije, ni pa treba ohraniti prikrite narave kontrole.

Med namenskimi kontrolami se lahko opravljajo poizvedbe o osebah, vozilih, plovilih, zrakoplovih, zabojnikih in predmetih, ki jih ima oseba pri sebi, da se pridobijo informacije iz te točke.

Pri prikritih, poizvedovalnih ali namenskih kontrolah so lahko prikazana dodatna vprašanja, ki jih je treba zastaviti.

Če je v razpisu ukrepa navedeno, da je potrebno „takojsnje ukrepanje“, bi bilo treba informacije iz te točke nemudoma sporočiti nacionalnemu uradu SIRENE.

* Zahteva za informacije glede razpisa ukrepa v SIS

Če oseba zahteva informacije glede obdelave svojih osebnih podatkov v SIS in glede svojih pravic dostopa, mora mejni policist osebi zagotoviti kontaktne podatke [pristojnega nacionalnega organa](#), tj. upravljavca podatkov SIS, pri katerem lahko oseba uveljavlja svoje pravice, in [organov za varstvo podatkov](#), ter jo obvestiti o možnosti vložitve pritožbe pri slednjem.

4.4.7. Predmeti zaradi zasega ali za zagotovitev dokazov v kazenskih postopkih vključujejo:

- motorna vozila ne glede na pogon,
- prepoznavne sestavne dele motornih vozil,
- priklopnike z lastno težo nad 750 kg,
- stanovanjske prikolice,
- industrijsko opremo,
- prepoznavne sestavne dele industrijske opreme,
- polovila in motorje plovil,
- zabojnike,
- zrakoplove in motorje zrakoplovov,
- strelno orožje,
- prazne uradne dokumente, ki so bili ukradeni, odtujeni ali izgubljeni oziroma ki izgledajo kot taki dokumenti, vendar so lažni,
- izdane identifikacijske dokumente, kot so potni listi, osebne izkaznice, dovoljenja za prebivanje, potne listine in voziška dovoljenja, ki so bili ukradeni, odtujeni, izgubljeni ali razveljavljeni oziroma izgledajo kot take listine, vendar so lažni,
- potrdila o registraciji vozil in registrske tablice vozil, ki so bili ukradeni, odtujeni, izgubljeni ali razveljavljeni oziroma izgledajo kot taki dokumenti ali tablice, vendar so lažni,
- bankovce (registrirane bankovce) in lažne bankovce,
- izdelke informacijske tehnologije.

* Dobra praksa – zaseg potnih listin:

Mejni policisti bi morali zaseči vse potne listine, ki so v SIS evidentirane kot ukradene, odtujene, izgubljene ali razveljavljene oziroma izgledajo kot take listine, vendar so lažne, zlasti kadar gre za listino, ki je bila razveljavljena za namene potovanja. Lahko se zgodi, da imetnik listine, ki je v SIS evidentirana za zaseg, dokaže, da je zakoniti lastnik te listine, da je bila lista v SIS evidentirana, ker je bila prijavljena kot izgubljena ali ukradena, da pa je oseba to listino ponovno našla in pozabila o tem obvestiti pristojne organe. V takem primeru je treba istovetnost imetnika potne listine in njegovo pravico do uporabe listine za namene potovanja vedno preveriti pri pristojnih organih, po potrebi v sodelovanju z nacionalnim uradom SIRENE.

Za dodatne informacije o ukrepih, ki jih je treba sprejeti v primeru razpisa ukrepa v SIS, bi morali mejni policisti stopiti v stik z nacionalnim uradom SIRENE in se seznaniti z nacionalnimi postopki ukrepanja na podlagi zadetkov v SIS.

* Pravna podlaga:

— [Uredba \(EU\) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav,](#)

— [Uredba \(EU\) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema \(SIS\) na področju mejnih kontrol, o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter o spremembi in razveljavitvi Uredbe \(ES\) št. 1987/2006,](#)

— [Uredba \(EU\) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema \(SIS\) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe \(ES\) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU,](#)

— Izvedbeni sklep Komisije z dne 15. januarja 2021 o določitvi tehničnih pravil, potrebnih za vnos, posodabljanje, brisanje in iskanje podatkov v schengenskem informacijskem sistemu (SIS) ter drugih izvedbenih ukrepih na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah (C(2021) 92 final),

— Izvedbeni sklep Komisije z dne 15. februarja 2021 o določitvi tehničnih pravil, potrebnih za vnos, posodabljanje, brisanje in iskanje podatkov v schengenskem informacijskem sistemu (SIS) ter drugih izvedbenih ukrepih na področju mejnih kontrol in vračanja (C(2021) 660 final),

— Izvedbeni sklep komisije z dne 18. novembra 2021 o določitvi podrobnih pravil za naloge uradov SIRENE in izmenjavo dopolnilnih informacij v zvezi z razpisi ukrepov v schengenskem informacijskem sistemu na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah („Priročnik SIRENE – Policija“) (C(2021) 7901 final),

— Izvedbeni sklep komisije z dne 18. novembra 2021 o določitvi podrobnih pravil za naloge uradov SIRENE in izmenjavo dopolnilnih informacij v zvezi z razpisi ukrepov v schengenskem informacijskem sistemu na področju mejnih kontrol in vračanja („Priročnik SIRENE – Meje in vračanje“) ([C\(2021\) 7900 final](#)).

- 4.5. Med mejno kontrolo je treba v Interpolovi podatkovni zbirki SLTD navzkrižno preveriti potne listine vseh oseb. Podatkovna zbirka SLTD vsebuje podrobnosti o ukradenih in izgubljenih potnih listih, ki jih je v podatkovno zbirko STLD predložila država, ki je izdala dokument. V primeru zadetka v podatkovni zbirki SLTD bi moral mejni policist sprejeti ukrepe, ki jih zahteva/priporoča nacionalna zakonodaja.

5. POSEBNA PRAVILA ZA KONTROLO DOLOČENIH KATEGORIJ OSEB

5.1. Voditelji držav

Voditelji držav in člani njihovih delegacij, katerih prihod in odhod sta bila mejnim organom uradno naznanjena po diplomatski poti, se na meji ne kontrolirajo.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VII\)](#).

5.2. Piloti letal

- 5.2.1. Piloti letal in drugi člani posadke lahko prestopijo mejo med opravljanjem svojih nalog s svojo pilotsko licenco ali potrdilom o članu posadke, kakor je določeno v Prilogi 9

Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu (Konvencija ICAO) z dne 7. decembra 1944, kadar:

- (a) se vkrcajo ali izkrcajo na letališču postanka ali na letališču prihoda, ki se nahaja na ozemlju schengenske države;
- (b) vstopijo na ozemlje občine letališča postanka ali letališča prihoda na ozemlju schengenske države;
- (c) potujejo s katerim koli prevoznim sredstvom na letališče na ozemlju schengenske države in se tako vkrcajo na letalo, ki odhaja s tega letališča.

V vseh drugih primerih morajo biti izpolnjeni splošni pogoji za vstop za državljane tretjih držav.

- 5.2.2. Kadar je mogoče, je treba pri opravljanju mejne kontrole na letališčih dati prednost kontroliranju posadk, tj. kontrolo je treba opraviti bodisi pred potniki bodisi na posebnih določenih mestih. Posadka, ki je osebju, pristojnemu za opravljanje mejne kontrole, pri izvajanju njegovih nalog znana, se sme kontrolirati samo naključno.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VII\)](#),
- [Konvencija ICAO](#).

5.3. Pomorščaki⁷⁷

- 5.3.1. Schengenske države lahko pomorščakom, ki imajo osebni dokument pomorščaka, izdan v skladu s Konvencijo Mednarodne organizacije dela (MOD) št. 108 (iz leta 1958) ali št. 185 (iz leta 2003) o osebnih dokumentih pomorščakov, Konvencijo o olajšavah v mednarodnem pomorskem prometu (Konvencija FAL) in ustreznim nacionalnim pravom, dovolijo vstop v schengenske države, tako da odidejo na kopno in se zadržujejo na območju pristanišča, kjer pristane njihova ladja, ali v sosednjih občinah, ali da izstopijo iz schengenskih držav, tako da se vrnejo na ladjo brez javljanja

---

⁷⁷ V zakoniku o schengenskih mejah je v angleški različici uporabljen izraz „seaman“. V tem priročniku ima prednost izraz „seafarer“, ki se uporablja tako v konvencijah MOD št. 108 in 185 kot v Konvenciji o olajšavah v mednarodnem pomorskem prometu. V slovenski različici zakonika in tega priročnika je za oba angleška izraza uporabljena prevodna ustreznica „pomorščak“.

na mejnem prehodu, pod pogojem, da so na seznamu posadke njihove ladje, ki je bil predhodno predložen v kontrolo pristojnim organom.

Kljub temu morajo mejni policisti na podlagi ocene tveganja v zvezi z notranjo varnostjo in nezakonitim priseljevanjem v skladu s členom 8 zakonika o schengenskih mejah opraviti kontrolo pomorščakov, preden ti odidejo na kopno.

5.3.2. Pomorščaki, ki se nameravajo zadrževati zunaj občin v bližini pristanišča, morajo izpolnjevati splošne pogoje za vstop na ozemlje schengenskih držav.

Vendar se lahko imetnikom veljavne pomorske knjižice ali osebnega dokumenta pomorščaka dovoli vstop na ozemlje schengenske države, čeprav nimajo veljavnega vizuma in/ali ne morejo izkazati, da imajo zadostna sredstva za preživljanje, v naslednjih okoliščinah:

- vkrcanje na ladjo, ki je že zasidrana ali bo prispela v pristanišče schengenske države;
- tranzit v tretjo državo ali vrnitev v matično državo;
- nujni primeri ali primeri v stiski (bolezen, odpust, prenehanje pogodbe itd.).

V teh primerih se imetnikom pomorske knjižice ali osebnega dokumenta pomorščaka, ki bi zaradi svojega državljanstva morali imeti vizum in ga ob vstopu na ozemlje schengenske države nimajo, vizum lahko izda na meji ([glej točko 9 tega oddelka](#)).

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VII\)](#),
- [Konvencija MOD št. 185](#),
- [Konvencija FAL](#).

5.4. **Imetniki diplomatskih, uradnih ali službenih potnih listov in člani mednarodnih organizacij**

5.4.1. Glede na posebne privilegije ali imunitete, ki jih uživajo, se lahko imetniki s strani schengenskih držav priznanih diplomatskih, uradnih ali službenih potnih listov, ki jih izdajo tretje države in njihove vlade, ki potujejo po službeni dolžnosti, pri mejni kontroli ugodneje obravnavajo, tako da imajo prednost pred drugimi potniki, čeprav

zanje še vedno, kadar je to potrebno, velja vizumska obveznost. Osebam, ki posedujejo te dokumente, ni treba dokazovati, da imajo zadostna sredstva za preživljanje.

- 5.4.2. Če se oseba na zunanji meji sklicuje na privilegije, imunitete in izjeme, lahko mejni policist zahteva predložitev dokazil glede statusa te osebe, in sicer s predložitvijo ustreznih dokumentov, zlasti potrdil države akreditacije, diplomatskega potnega lista ali z drugimi sredstvi. V primeru dvoma lahko mejni policist, če je nujno, za informacije zaprosi neposredno za ministrstvo za zunanje zadeve.

Mejni policisti v nobenem primeru ne smejo zavrniti vstopa na ozemlje schengenskih držav imetnikom diplomatskega, uradnega ali službenega potnega lista, ne da bi se prej posvetovali s pristojnimi nacionalnimi organi. To velja tudi v primeru, ko je za to osebo v SIS razpisan ukrep.

- 5.4.3. Akreditirani člani diplomatskih misij in konzularnih predstavništev ter njihove družine lahko vstopijo na ozemlje schengenskih držav ob predložitvi izkaznice, ki jo izdajo ministrstva za zunanje zadeve schengenskih držav, in dokumenta, ki jim dovoljuje prehod meje.

Kontrola pogojev za vstop ni potrebna, kadar diplomat vstopi na ozemlje schengenske države, v kateri je akreditiran in ima pravico do dolgoročnega bivanja.

- 5.4.4. Diplomati, ki so akreditirani izven ozemlja schengenskih držav, morajo izpolnjevati splošne pogoje za vstop, kadar potujejo v zasebne namene.

- 5.4.5. V primeru tveganja in utemeljenega suma nepravilnosti ali kriminalne dejavnosti diplomatov je treba nemudoma obvestiti zunanje ministrstvo zadevne države.

- 5.4.6. V skladu z Dunajsko konvencijo o diplomatskih odnosih z dne 18. aprila 1961 diplomati uživajo nedotakljivost in druge imunitete samo v državi, v kateri so akreditirani, in v tistih državah, preko katerih so v tranzitu, kadar prevzemajo svoje mesto ali se nanj vračajo ali kadar se vračajo v svojo državo. To ne velja, če potujejo v zasebne namene.

- 5.4.7. Članom mednarodnih organizacij, ki so imetniki listin, ki so jih izdale mednarodne organizacije iz te točke, in ki opravljajo svoje dolžnosti, se lahko, kadar je to mogoče, med mejno kontrolo odobri prednostna obravnava.

Zlasti je treba upoštevati naslednje listine:

- prepustnico Združenih narodov, ki se izda zaposlenim v Združenih narodih in v podrejenih agencijah na podlagi Konvencije o privilegijih in imunitetah specializiranih služb, ki jo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov 21. novembra 1947 v New Yorku,
- prepustnico Evropske unije (EU),
- izkaznico za legitimacijo, ki jo izda generalni sekretar Sveta Evrope,
- listine, izdane na podlagi odstavka 2 člena III Sporazuma med pogodbenicami k Severnoatlantski pogodbi o statusu njihovih sil (vojaške osebne izkaznice, ki jih spremlja potni ukaz, potni nalog ali posamezni ali skupinski službeni nalog), kakor tudi listine, izdane v okviru Partnerstva za mir.

Praviloma imetnikom teh listin ni treba dokazovati, da imajo zadostna sredstva za preživljanje.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VII\)](#),
- [Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih z dne 18. aprila 1961](#).

* Povezave:

- [informacije o nacionalnih odstopanjih od vizumskih zahtev](#).

5.5. Obmejni prebivalci, za katere se uporablja režim obmejnega prometa

- 5.5.1. Obmejni prebivalci sosednje tretje države z dovoljenjem za obmejni promet, izdanim v okviru režima obmejnega prometa, ki temelji na dvostranskem sporazumu med schengensko državo in zadevno tretjo državo, imajo pri prestopu meje posebne ugodnosti, tj.:

- ne potrebujejo vizuma, če imajo dovoljenje za obmejni promet, ki ga je izdala schengenska država, katere mejo želijo prestopiti. Lahko se zahteva, da imajo poleg dovoljenja za obmejni promet tudi potni list, če je tako določeno v dvostranskih sporazumih z zadevno tretjo državo,
- po potrditvi veljavnosti in verodostojnosti dovoljenja za obmejni promet, ki dokazuje, da ima oseba status obmejnega prebivalca, ni treba izvesti nobene nadaljnje kontrole glede namena potovanja ali posedovanja sredstev za preživljanje,
- ob vstopu in izstopu ni treba žigosati niti dovoljenja za obmejni promet niti potnega lista, kadar se ta zahteva.

5.5.2. Prehod meje se lahko tem imetnikom dovoljenj še dodatno olajša v okviru dvostranskih sporazumov med schengensko državo in tretjo državo v skladu s [točko 3 oddelka II](#).

* Pravna podlaga:

- [Uredba \(ES\) št. 1931/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o pravilih za obmejni promet na zunanjih kopenskih mejah držav članic in spremembi določb schengenske konvencije,](#)
- [dvostranski sporazumi o obmejnem prometu, ki jih sklenejo schengenske države.](#)

5.6. Mladoletniki

5.6.1. Mladoletniki zaslužijo posebno pozornost mejnih policistov, ne glede na to, ali potujejo v spremstvu ali brez. Vse mladoletnike bi bilo treba med postopki na meji obravnavati v skladu z načelom „interesa otroka“. Med postopki na meji je treba mladoletnikom dati prednost in vedno zagotoviti otrokom prijazno obravnavo in vzdušje. Dolžnost mejnih policistov je, da na otroku prijazen način (na primer z uporabo tolmačev ali z risanjem) mladoletnikom podajajo informacije in jim pojasnijo mejne postopke ter zagotovijo, da jih mladoletniki razumejo. To vključuje začetno opredelitev morebitne potrebe po mednarodni zaščiti v primeru mladoletnih migrantov, ki prispejo v EU na nedovoljen način, in njihovo hitro napotitev na nacionalne organe za zaščito otrok v skladu z njihovo starostjo in potrebami.

V primeru dvoma glede dejanske starosti osebe bi bilo treba osebo obravnavati kot otroka, dokler se v postopku ocenjevanja starosti ne ugotovi drugače. V takih primerih in zlasti, kadar se zdi možno, da je oseba mladoletna, je treba osebo čim prej napotiti na organe, pristojne za sprejem mladoletnikov, vključno z namenom ocenjevanja starosti. Če obstaja utemeljen sum, da so bile te osebe nezakonito odvzete iz skrbništva oseb, ki imajo nad njimi zakonito roditeljsko pravico, ali v primeru suma zlorabe ali surovega ravnanja, je treba čim prej stopiti v stik z nacionalnimi organi za zaščito otrok.

Kar zadeva mladoletnike, ki prehajajo zunanjo zračno mejo Evropske unije, bi bilo treba upoštevati smernice za mejne policiste, ki jih je določila agencija Frontex v svojem VEGA priročniku: Otroci na letališčih.

- 5.6.2. Pri mladoletnikih s spremstvom mora mejni policist med mejno kontrolo preveriti, ali imajo spremljajoče osebe nad mladoletnikom roditeljsko pravico, zlasti kadar mladoletnika spremlja samo ena odrasla oseba. Če je tako, mora mejni policist opraviti vsa potrebna preverjanja, da se prepreči ugrabitev ali v vsakem primeru nezakonit odvzem mladoletnika.

Da bi preprečili, da otroci izginejo, je treba čim hitreje zagotoviti registracijo, zlasti v primeru otrok brez dokumentov.

- 5.6.3. Mladoletnike brez spremstva je treba skrbno pregledati – opravi se temeljita kontrola njihovih potovalnih dokumentov in dokazil za zagotovitev, da ne vstopijo na ozemlje ali ga zapustijo proti volji osebe oziroma oseb, ki imajo nad njimi roditeljsko pravico. V vseh stikih z mladoletnikom je treba uporabljati otroku prijazen jezik, prilagojen starosti in zrelosti mladoletnika, kar lahko vključuje pomoč tolmača ali kulturnega posrednika, če je to potrebno.

- 5.6.4. V primeru dvoma, ali ima mladoletnik, ki je državljan EU ali tretje države in zakonito prebiva v EU, dovoljenje, da prestopi mejo ob izstopu, je treba stopiti v stik z nacionalno kontaktno točko za posvetovanje o mladoletnikih iz države članice EU ali schengenske države, katere državljan ali rezident je mladoletnik.

V primeru prejetih informacij, ki kažejo na možnost ugrabitve ali sum nedovoljenega izstopa mladoletnika, ki je državljan EU ali tretje države in zakonito prebiva v EU, mora mejni policist:

- mladoletniku zavrniti izstop ali
- v okoliščinah, v katerih ni dovolj razlogov za zavrnitev izstopa mladoletnika, vendar pa obstajajo pomisleki glede roditeljske pravice, zbrati informacije o osebi, ki spremlja mladoletnika, in kraju potovanja. Te informacije bi bilo treba v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo nemudoma posredovati nacionalni kontaktni točki za posvetovanje o mladoletnikih iz države članice EU ali schengenske države, katere državljan ali rezident je mladoletnik.

V okviru postopka iz točke 5.6 tega oddelka bi morale naloge nacionalnih kontaktnih točk za posvetovanje o mladoletnikih vključevati:

- če je mogoče, zagotavljanje informacij o istovetnosti (ime, državljanstvo in datum rojstva) mladoletnika in osebe, ki spremlja mladoletnika, ter razmerju med njima,
- opozarjanje drugih nacionalnih agencij, ki se ukvarjajo z varstvom mladoletnikov v zaskrbljujočih okoliščinah, in obveščanje teh agencij o vseh previdnostnih ukrepih, sprejetih v zvezi z mladoletniki,
- svetovanje in pomoč drugim državam članicam EU ali schengenskim državam glede nacionalnih postopkov in zahtev v zvezi z dokumenti.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VII\)](#).

* Povezave:

- [seznam nacionalnih kontaktnih točk za posvetovanje o mladoletnikih](#),
- [seznam kontaktnih točk v državah članicah za zadeve upravljanja meja](#),
- [VEGA priročnik: Otroci na letališčih: ogroženi otroci na poti: smernice za mejne policiste](#).

5.7. Učenci iz tretjih držav s stalnim prebivališčem v državi članici EU ali tretji državi, za katero ne velja vizumska obveznost⁷⁸

⁷⁸ Točka 5.7 se ne uporablja za Norveško, Islandijo, Švico in Lihtenštajn.

5.7.1. Učenci, ki so državljani tretje države, za katero velja vizumska obveznost, vendar zakonito prebivajo v državi članici EU in potujejo v okviru šolske ekskurzije, ne potrebujejo vizuma zaradi tranzita ali za kratkoročno bivanje na ozemlju druge države članice EU, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) spremlja jih učitelj te šole, ki ima veljavno potno listino in vizum, če se ta zahteva;
- (b) učitelj lahko predloži [obrazec](#), ki ga izda šola in omogoča identifikacijo vseh učencev, ki sodelujejo na ekskurziji, ter iz katerega so jasno razvidni namen in okoliščine predvidenega bivanja ali tranzita;
- (c) učenci imajo veljaven dokument za prestop meje.

Vendar se zadnja zahteva glede posedovanja veljavne potne listine odpravi, če:

- je na obrazcu iz točke (b) aktualna fotografija tistih učencev, ki se ne morejo izkazati z osebno izkaznico s fotografijo,
- pristojni organ države članice EU, v kateri imajo učenci stalno prebivališče, potrdi njihov status prebivalca in njihovo pravico do ponovnega vstopa na njeno ozemlje ter zagotovi, da je obrazec ustrezno overjen (tj. z žigom nacionalnega pristojnega organa),
- je država članica EU, v kateri imajo učenci stalno prebivališče, obvestila druge države članice EU o želji, da se njeni sezname priznajo kot veljavna potna listina.

5.7.2. Določbe točke 5.7.1 ne izvemajo učencev ali učiteljev, ki jih spremljajo, iz mejne kontrole v skladu s splošnimi pravili (točka 1 tega oddelka).

V skladu s [točko 8 tega oddelka](#) se jim vstop ali tranzit lahko zavrne, če za to obstajajo razlogi.

5.7.3. Izvzetje iz vizumske obveznosti se lahko razširi tudi na učence na šolski ekskurziji, ki so državljani tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost, vendar ki prebivajo v tretji državi, ki je izvzeta iz te obveznosti (na primer učenci s turškim državljanstvom, ki zakonito prebivajo v Črni Gori).

* Pravna podlaga:

— [94/795/PNZ:Sklep Sveta z dne 30. novembra 1994 na podlagi člena K.3\(2\)\(b\) Pogodbe o Evropski uniji o skupnem ukrepu o olajšavah za potovanje za učence iz tretjih držav s stalnim prebivališčem v državi članici,](#)

— [Uredba \(EU\) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti.](#)

5.8. Čezmejni delavci

Čezmejne delavce in druge kategorije oseb, ki redno prehajajo mejo na poti na delo, ki jih mejni policisti dobro poznajo zaradi njihovega pogostega prehajanja meje na istem mejnem prehodu in za katere na podlagi prvotne kontrole vedo, da zanje ni bil izdan razpis ukrepa v SIS ali v nacionalni zbirki podatkov, je treba kontrolirati samo naključno, da se tako preveri posedovanje veljavnega dokumenta za prestop meje in izpolnjevanje potrebnih vstopnih pogojev. Naključno kontrolo je treba opraviti v skladu z ustreznimi postopki za državljane tretjih držav na splošno oziroma osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja.

Za te osebe je treba od časa do časa opraviti temeljito kontrolo, brez predhodnega opozorila in v neenakomernih razmikih.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VII\).](#)

5.9. Turisti ADS (Approved Destination Status)

Memorandum o soglasju med Evropsko skupnostjo in Državno upravo za turizem Ljudske republike Kitajske o vizumih in z njimi povezanih vprašanjih v zvezi s turističnimi skupinami iz Ljudske republike Kitajske (Approved Destination Status – odobren namembni kraj)⁷⁹ posebej ureja potovanja turističnih skupin kitajskih državljanov iz Kitajske na ozemlje Unije.

Člani takšnih kitajskih turističnih skupin (v nadaljnjem besedilu: turisti ADS), v katerih mora biti najmanj 5 oseb, morajo vstopiti na ozemlje Unije ali iz njega izstopiti kot skupina. Prav tako morajo znotraj ozemlja Unije potovati kot skupina v skladu z določenim načrtom potovanja.

Praviloma mora turiste ADS spremljati turistični spremljevalec, ki mora zagotoviti, da vstopijo in zapustijo Unijo kot skupina.

Za skupine turistov ADS se izvede običajni postopek preverjanja (glej točko 1.2 tega [oddelka](#)). Kontrola lahko vključuje tudi preverjanje statusa ADS, ki mora biti v vsakem primeru označen na vizumski nalepki. Vizumi z oznako „ADS“ so vedno individualni vizumi. Prav tako je treba običajni postopek preverjanja izvesti za turističnega spremljevalca, kar vključuje tudi preverjanje njegovega statusa turističnega spremljevalca.

Dokazila o statusu ADS in statusu turističnega spremljevalca lahko zahteva tudi mejni policist.

* Pravna podlaga:

— [Sklep Sveta z dne 8. marca 2004 o sklenitvi Memoranduma o soglasju med Evropsko skupnostjo in Državno upravo za turizem Ljudske republike Kitajske o vizumih in z njimi povezanimi vprašanji za turistične skupine iz Ljudske republike Kitajske \(ADS\).](#)

5.10. Reševalne službe, policija, gasilci in mejni policisti

Vstop in izstop članov reševalnih služb, policije, gasilcev v nujnih primerih ter mejnih policistov, ki prehajajo mejo pri opravljanju svojih poklicnih nalog, mora urejati nacionalno pravo.

5.11. Delavci na morju

⁷⁹ UL L 83, 20.3.2004, str. 14.

Delavci na morju, ki se redno vračajo v schengenske države, ne da bi se zadrževali na ozemlju tretje države, se ne bi smeli preverjati sistematično. Kljub temu bi bilo treba pri določitvi pogostosti izvajanja kontrole upoštevati oceno tveganj nezakonitega priseljevanja.

5.12. Osebe, premeščene znotraj podjetja

Mobilnost znotraj EU, kot jo uveljavlja Direktiva 2014/66/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁸⁰, določa avtonomna pravila, ki imetnikom dovoljenja za osebe, premeščene znotraj podjetja, vključno z imetniki dovoljenj za osebe, premeščene znotraj podjetja, ki jih je izdala schengenska država, ki schengenskega pravnega reda še ne uporablja v celoti, omogočajo mobilnost in vstop v eno ali več drugih držav članic EU, ki jih zavezuje navedena direktiva (tj. v vse države članice EU, razen na Dansko in Irsko), ter bivanje in delo v njih.

Kratkoročna mobilnost (do 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju na državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva 2014/66/EU): imetnikom dovoljenja za osebe, premeščene znotraj podjetja, ni treba imeti veljavnega vizuma, če dokažejo, da se selijo v drugo državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva 2014/66/EU, v okviru mobilnosti znotraj EU, ki je dovoljena na podlagi navedene direktive. Te dokaze je treba predložiti v obliki:

(a) kopije uradnega obvestila, ki ga je poslal subjekt gostitelj v prvi državi članici EU, ki jo zavezuje Direktiva 2014/66/EU, v skladu s členom 21(2) Direktive; *ali*

(b) pisma subjekta gostitelja v drugi državi članici EU, ki jo zavezuje navedena direktiva, v katerem so navedene vsaj podrobnosti glede trajanja mobilnosti znotraj EU in kraja subjekta gostitelja ali subjektov gostiteljev v drugi državi članici EU, ki jo zavezuje navedena direktiva.

Najdaljše dovoljeno obdobje za skupno kratkoročno bivanje v drugi državi članici EU, ki jo zavezuje Direktiva 2014/66/EU, na podlagi pravil o mobilnosti oseb, premeščenih znotraj podjetja, lahko preseže 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju. Nadaljnja kratkoročna bivanja, ki trajajo do 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju na državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva 2014/66/EU, v različnih državah članicah EU, ki jih

---

⁸⁰ Direktiva 2014/66/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja (UL L 157, 27.5.2014, str. 1).

zavezuje navedena direktiva, so dovoljena in lahko predstavljajo znaten del skupnega najdaljšega dovoljenega trajanja prebivanja oseb, premeščenih znotraj podjetja (tri leta za vodstvene delavce in strokovnjake, eno leto za zaposlene na usposabljanju), odvisno od okoliščin vsakega posameznega primera. Pravila o kratkoročni mobilnosti se neposredno uporabljajo od 29. novembra 2016.

* Primer

Indijski direktor, ki ima hrvaško dovoljenje za osebe, premeščene znotraj podjetja, lahko biva 170 dni (90 dni kratkoročne mobilnosti v Italiji, ki jim sledi 80 dni kratkoročne mobilnosti v Nemčiji) v 180-dnevnem obdobju, ne da bi pri tem kršil schengenska pravila.

Dolgoročna mobilnost (več kot 90 dni na državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva 2014/66/EU): pravila o dolgoročni mobilnosti so odvisna od odločitve, ki jo je sprejela zadevna druga država članica EU, ki jo zavezuje navedena direktiva, ob njenem prenosu v nacionalno zakonodajo (glej spodnjo razpredelnico). Druga država članica EU, ki jo zavezuje Direktiva 2014/66/EU, lahko bodisi zahteva dovoljenje za prebivanje z oznako „mobile ICT“ (postopek obravnave prošnje), ki ga izda ta druga država članica EU, ki jo zavezuje navedena direktiva, bodisi se odloči za uporabo pravil o kratkoročni mobilnosti. V prvem primeru je treba zahtevati dovoljenje za prebivanje „mobile ICT“, v drugem pa se uporabljajo pravila o kratkoročni mobilnosti.

Povzetek – izbrani postopki za kratkoročno in dolgoročno mobilnost

(ni postopka / obvestilo / prošnja)

	Kratkoročna mobilnost	Dolgoročna mobilnost
BE	ni postopka	prošnja
BG	ni postopka	prošnja
CZ	ni postopka	prošnja
DE	obvestilo	prošnja
EE	obvestilo	obvestilo
EL	obvestilo	obvestilo

ES	obvestilo	obvestilo
FR	obvestilo	prošnja
HR	ni postopka	prošnja
IT	ni postopka	prošnja
CY	obvestilo	prošnja
LV	ni postopka	prošnja
LT	ni postopka	prošnja
LU	obvestilo	prošnja
HU	obvestilo	prošnja
MT	obvestilo	prošnja
NL	obvestilo	prošnja
AT	ni postopka	prošnja
PL	obvestilo	prošnja
PT	ni postopka	prošnja
RO	obvestilo	prošnja
SI	obvestilo	prošnja
SK	obvestilo	obvestilo
FI	obvestilo	prošnja
SE	ni postopka	prošnja

* Pravna podlaga:

— [Direktiva 2014/66/EU \(členi 20–23\)](#).

5.13. Raziskovalci in njihovi družinski člani

Mobilnost znotraj EU, kot jo uveljavlja Direktiva (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta⁸¹, določa avtonomna pravila, ki raziskovalcem in njihovim družinskim članom, ki

⁸¹ Direktiva (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva,

imajo dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala država članica EU, ki jo zavezuje navedena direktiva, vključno s tistimi, ki imajo dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala schengenska država, ki schengenskega pravnega reda še ne uporablja v celoti, omogočajo mobilnost in vstop v eno ali več drugih držav članic EU, ki jih zavezujejo določbe navedene direktive (tj. v vse države članice EU, razen na Dansko in Irsko) ter bivanje v njih.

Kratkoročna mobilnost (do 180 dni v katerem koli 360-dnevnem obdobju na državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801:

Imetnikom dovoljenja za raziskovalce ali vizuma za dolgoročno bivanje ni treba imeti veljavnega vizuma ali dovoljenja za prebivanje države članice EU, v katero vstopajo, če dokažejo, da se selijo v drugo državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v okviru mobilnosti znotraj EU, ki je dovoljena na podlagi navedene direktive. Te dokaze je treba predložiti v obliki:

- (a) kopije uradnega obvestila, poslanega pristojnim organom prve in druge države članice EU, ki ju zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v skladu s členom 28(2) Direktive; ali
- (b) kopije sporazuma o gostovanju, ki določa podrobnosti o mobilnosti raziskovalca ali, kadar podrobnosti o mobilnosti niso navedene v sporazumu o gostovanju, pismo raziskovalne organizacije v drugi državi članici, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v katerem je navedeno vsaj trajanje mobilnosti znotraj EU in kraj raziskovalne organizacije v tej drugi državi članici.

Družinskim članom raziskovalca, ki imajo dovoljenje za prebivanje, prav tako ni treba imeti veljavnega vizuma ali dovoljenja za prebivanje države članice EU, v katero vstopajo, če dokažejo, da spremljajo raziskovalca, ki se seli v drugo državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v okviru mobilnosti znotraj EU, ki je dovoljena na podlagi navedene direktive. Take dokaze je treba zagotoviti z veljavnim dovoljenjem za prebivanje, ki ga izda prva država članica EU, ki jo zavezuje navedena direktiva, in bodisi

- (a) kopijo uradnega obvestila, poslanega pristojnim organom prve in druge države članice EU, ki ju zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v skladu s členom 30(2) Direktive bodisi
- (b) dokazilom, da spremljajo raziskovalca.

---

prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku au pair (UL L 132, 21.5.2016, str. 21).

Raziskovalci in njihovi družinski člani smejo bivati v eni drugi državi članici EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, do 180 dni v katerem koli 360-dnevnem obdobju. Nadaljnja kratkoročna bivanja, ki trajajo do 180 dni v katerem koli 360-dnevnem obdobju na državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v različnih državah članicah EU, ki jih zavezuje navedena direktiva, so dovoljena in lahko predstavljajo znaten del skupnega trajanja prebivanja raziskovalca in njegovih družinskih članov, odvisno od okoliščin vsakega posameznega primera. Pravila o kratkoročni mobilnosti se neposredno uporabljajo od 24. maja 2018.

* Primer

Nigerijski raziskovalec, ki ima bolgarsko dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, lahko biva 250 dni (150 dni kratkoročne mobilnosti v Italiji, ki jim sledi 100 dni kratkoročne mobilnosti v Nemčiji), ne da bi pri tem kršil schengenska pravila.

Dolgoročna mobilnost (več kot 180 dni na državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801): pravila o dolgoročni mobilnosti so odvisna od izbire zadevne druge države članice EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, ob njenem prenosu v nacionalno zakonodajo (glej razpredelnico v nadaljevanju). Druga država članica EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, lahko bodisi zahteva dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje z navedbo „raziskovalec – mobilnost“ (postopek obravnave prošnje), ki ga izda ta druga država članica EU, ki jo zavezuje navedena direktiva, bodisi se odloči za uporabo pravil o kratkoročni mobilnosti. V prvem primeru je treba zahtevati dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje z oznako „raziskovalec – mobilnost“, v drugem pa se uporabljajo pravila o kratkoročni mobilnosti. Postopek za družinske člane je enak postopku, ki se uporablja za raziskovalca.

Povzetek – izbrani postopki za kratkoročno in dolgoročno mobilnost

(ni postopka / obvestilo / prošnja)

	Kratkoročna mobilnost	Dolgoročna mobilnost
BE	(ni postopka)	(prošnja)
BG	obvestilo	prošnja
CZ	ni postopka	ni postopka

DE	obvestilo	prošnja
EE	obvestilo	obvestilo
EL	obvestilo	prošnja
ES	obvestilo	obvestilo
FR	obvestilo	obvestilo
HR	ni postopka	prošnja
IT	obvestilo	prošnja
CY	obvestilo	prošnja
LV	ni postopka	prošnja
LT	ni postopka	prošnja
LU	obvestilo	prošnja
HU	obvestilo	prošnja
MT	obvestilo	prošnja
NL	obvestilo	prošnja
AT	ni postopka	prošnja
PL	obvestilo	prošnja
PT	ni postopka	prošnja
RO	obvestilo	prošnja
SI	obvestilo	prošnja
SK	obvestilo	obvestilo
FI	obvestilo	obvestilo
SE	ni postopka	prošnja

* Pravna podlaga:

[Direktiva \(EU\) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija,](#)

[opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušak au pair](#) (členi 27, 28, 29, 30 in 32).

5.14. Študenti

Mobilnost znotraj EU, kot jo uveljavlja Direktiva (EU) 2016/801, določa avtonomna pravila, ki imetnikom dovoljenja za prebivanje za študente ali vizuma za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala država članica EU, ki jo zavezuje navedena direktiva, vključno s tistimi, ki imajo dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala schengenska država, ki schengenskega pravnega reda še ne uporablja v celoti, in ki sodelujejo v programih Unije ali večstranskih programih, ki vključujejo ukrepe za spodbujanje mobilnosti, ali v sporazumu med dvema ali več visokošolskimi zavodi, omogočajo mobilnost in vstop v eno ali več drugih držav članic EU, ki jih zavezujejo določbe Direktive (EU) 2016/801 (tj. v vse države članice EU, razen na Dansko in Irsko) ter bivanje v njih za največ 360 dni na državo članico EU, ki jo zavezuje navedena direktiva.

Imetnikom dovoljenja za prebivanje za študente ali vizuma za dolgoročno bivanje, ki navaja specifičen program ali sporazum, ni treba imeti veljavnega vizuma ali dovoljenja za prebivanje države članice EU, v katero vstopajo, če dokažejo, da se selijo v drugo državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v okviru mobilnosti znotraj EU, ki je dovoljena na podlagi navedene direktive. Te dokaze je treba predložiti v obliki:

- (a) kopije uradnega obvestila, poslanega pristojnim organom prve in druge države članice EU, ki ju zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v skladu s členom 31(2) Direktive; ali
- (b) dokazila, da študent opravlja del študija v drugi državi članici, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v okviru programa Unije ali večstranskega programa, ki vključuje ukrepe za spodbujanje mobilnosti, ali sporazuma med dvema ali več visokošolskimi zavodi.

Nadaljnja bivanja, ki trajajo do 360 dni na državo članico EU, ki jo zavezuje Direktiva (EU) 2016/801, v različnih državah članicah EU, ki jih zavezuje navedena direktiva, so dovoljena in lahko predstavljajo znaten del skupnega najdaljšega dovoljenega trajanja prebivanja študenta, odvisno od okoliščin vsakega posameznega primera. Pravila o mobilnosti študentov se neposredno uporabljajo od 24. maja 2018.

* Primer

Ameriški študent, ki ima romunsko dovoljenje za prebivanje za študenta in sodeluje v programu Erasmus+ na nemški univerzi, lahko biva do 360 dni v Nemčiji, ne da bi pri tem kršil schengenska pravila.

Povzetek – izbrani postopek za mobilnost študentov

(ni postopka / obvestilo)

	Mobilnost študentov
BE	(obvestilo)
BG	obvestilo
CZ	ni postopka
DE	obvestilo
EE	ni postopka
EL	obvestilo
ES	obvestilo
FR	obvestilo
HR	ni postopka
IT	obvestilo
CY	obvestilo
LV	ni postopka
LT	ni postopka
LU	obvestilo
HU	obvestilo
MT	obvestilo
NL	obvestilo
AT	ni postopka
PL	obvestilo
PT	obvestilo
RO	obvestilo
SI	obvestilo

SK	obvestilo
FI	obvestilo
SE	obvestilo

* Pravna podlaga:

— [Direktiva \(EU\) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušku au pair](#) (členi 27, 31 in 32).

5.15. Upravičenci po sporazumu o izstopu

Prilogi 42 in 43 k temu priročniku vsebujeta podrobna pojasnila v zvezi s tem, kako naj se od 1. januarja 2021 na zunanjih mejah obravnavajo državljani Združenega kraljestva in njihovi družinski člani, ki so upravičenci na podlagi drugega dela sporazuma o izstopu, ki se nanaša na pravice državljanov⁸². Navodila glede ne vključitve upravičencev po sporazumu o izstopu v SVI in ETIAS bodo izdana pravočasno pred začetkom uporabe teh dveh sistemov.

Za vse namene in okoliščine, razen tistih, ki so izrecno zajeti v prilogah 42 in 43 ter v prihodnjih navodilih v zvezi s SVI in ETIAS, je treba državljane Združenega kraljestva in njihove družinske člane, ki so upravičenci po sporazumu o izstopu, obravnavati enako kot vse druge državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v schengenski državi.

Upravičencem po sporazumu o izstopu se predhodno uveljavljane pravice do prostega gibanja, ki so jih imeli kot državljani EU, ohranijo le v njihovi državi gostiteljici. Kar zadeva gibanje v drugih schengenskih državah, se obravnavajo kot državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v navedeni državi gostiteljici.

6. ŽIGOSANJE POTNIH LISTIN

6.1. Do začetka delovanja sistema vstopa/izstopa je treba potne listine vseh državljanov tretjih držav sistematično žigosati ob vstopu in izstopu. Žig ne dokazuje, da je bila opravljena temeljita kontrola; omogoča samo, da se z gotovostjo določita datum in kraj

⁸² Priloga 42 v oddelku 2 vključuje tudi sklic na druge sporazume o izstopu, sklenjene med Združenim kraljestvom in pridruženimi schengenskimi državami.

prestopa meje. Namen žigosanja je tudi zagotoviti, da je med kontrolo ob vstopu in izstopu mogoče preveriti, ali je bilo upoštevano najdaljše dovoljeno trajanje bivanja državljana tretje države na območju brez nadzora na notranjih mejah ali na ozemlju Bolgarije, Hrvaške, Cipra oziroma Romunije (90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju).

6.2. Vstopnega ali izstopnega žiga se ne sme odtisniti v naslednjih primerih:

- (a) v potne listine državljanov držav članic EU, Norveške, Islandije, Lihtenštajna in Švice;
- (b) v potne listine voditeljev držav in dostojanstvenikov, katerih prihod je bil vnaprej uradno napovedan po diplomatski poti;
- (c) v pilotske licence ali potrdila članov posadke letala;
- (d) v potne listine pomorščakov, ki se nahajajo znotraj območja schengenske države samo takrat, kadar njihova ladja pristane in so pomorščaki na območju pristanišča;
- (e) v potne listine posadke in potnikov potniških ladij za križarjenje, ki niso predmet mejne kontrole, v primerih iz [točke 2 oddelka IV](#);
- (f) v dokumente, ki omogočajo prehod meje državljanom Andore, Monaka in San Marina;
- (g) v dokumente obmejnih prebivalcev, za katere se uporablja režim obmejnega prometa ([točka 3 oddelka II](#));
- (h) v potne listine posadke potniških in tovornih vlakov na mednarodnih progah;
- (i) v potne listine državljanov tretjih držav, ki predložijo dovoljenje za prebivanje, ki ga na podlagi Direktive 2004/38/ES izda država članica EU ali država EGP, neodvisno od tega, ali spremljajo državljana EU ali EGP ali se mu pridružijo.

V členu 11(1) zakonika o schengenskih mejah je pojasnjeno, da lahko država članica žigosa potne listine državljanov tretjih držav, ki imajo dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala ta država članica. Po analogiji bi enako veljalo za upravičence po sporazumu o izstopu. Vendar Komisija meni, da tako žigosanje ni koristno, saj je namen žigosanja ugotoviti, ali je državljan tretje države spoštoval dovoljeno trajanje kratkoročnega bivanja na območju brez nadzora na notranjih mejah, te logike pa ni mogoče

uporabiti za državljane tretjih držav, ki imajo pravico do dolgoročnega bivanja. Komisija zato zlasti za upravičence po sporazumu o izstopu priporoča opustitev žigosanja. Vsekakor velja, da tudi če se listine ožigosajo, takšen žig ne more vplivati na trajanje dovoljenega dolgoročnega bivanja.

Žigosati je treba tudi potne listine družinskih članov državljanov EU, EGP in Švice, ki so državljani tretjih držav, razen če predložijo dovoljenje za prebivanje, izdano na podlagi Direktive 2004/38/ES. Z Uredbo (EU) 2019/1157 so bile uvedene harmonizirane oblike dovoljenj za prebivanje. Navedena uredba se v EU uporablja od 2. avgusta 2021. To pomeni, da imajo dovoljenja za prebivanje oziroma dovoljenja za stalno prebivanje, izdana od 2. avgusta 2021, enotno obliko (glej točko 2.8 tega oddelka). Za dovoljenja, ki so bila izdana pred tem datumom, tudi če Komisija ni bila uradno obveščena o dovoljenju za prebivanje, izdanem na podlagi Direktive 2004/38/ES, v skladu s členom 39 zakonika o schengenskih mejah, morajo države članice zagotoviti, da imetnik dovoljenja za vstop ne potrebuje vizuma. Ta obveznost dejansko izhaja neposredno iz Direktive 2004/38/ES.

* Primeri:

(1) Indijska državljanka, soproga nemškega državljana, imetnica nizozemskega dovoljenja za prebivanje (na katerem je naveden status družinskega člana državljana EU) — potne listine te osebe se ne sme žigosati, ne glede na to, ali spremlja soproga ali se mu pridruži.

(2) Moldavski zakonec italijanske državljanke, ki ima irsko dovoljenje za prebivanje (na katerem je naveden status družinskega člana državljana EU) – potne listine te osebe se ne sme žigosati, ne glede na to, ali moldavski zakonec spremlja soprogo ali se ji pridruži.

(3) Indijska državljanka, soproga francoskega državljana, ki je imetnica schengenskega vizuma, vendar (še) nima izkaznice za prebivanje, in se pridruži francoskemu državljanu v Nemčiji – v tem primeru je potno listino te osebe treba žigosati.

- 6.3. Izjemoma se lahko na zahtevo državljana tretje države vstopni/izstopni žig odtisne na poseben list, če bi odtisnjeni žig osebi lahko povzročil resne težave. Ta list je treba izročiti državljanu tretje države.

- 6.4. V praksi se lahko primeri tudi, da dokument, ki državljanu tretje države omogoča prestop meje, ni več primeren za odtis žiga, ker nima več prostih strani. V takšnem primeru je treba državljanu tretje države priporočiti, da zaprosi za nov potni list, kamor se lahko odtisnejo žigi v prihodnje.

Vendar se lahko izjemoma in zlasti v primeru oseb, ki redno prehajajo mejo, uporabi ločen list, na katerega se lahko odtisnejo nadaljnji žigi. Ta list je treba izročiti državljanu tretje države.

V vsakem primeru pomanjkanje praznih strani v potnem listu samo po sebi ni upravičen in zadosten razlog za zavrnitev vstopa osebi (glej [točko 8 tega oddelka](#) o razlogih za zavrnitev).

* Priporočena praksa:

Na listu iz točk 6.3 in 6.4 morajo biti obvezno navedene vsaj naslednje podrobnosti:

- naziv in lokacija mejnih prehodov,
- datum izdaje,
- ime in priimek imetnika potne listine,
- številka potne listine,
- žig in uradni pečat mejnega prehoda,
- ime in priimek ter podpis mejnega policista.

- 6.5. Pri vstopu in izstopu državljanov tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost, je treba žig praviloma odtisniti na nasprotni strani od tiste, na kateri je nalepljen vizum. Če je treba odtisniti več žigov (na primer pri vizumu za večkratni vstop), se tudi ti odtisnejo na nasprotni strani od tiste, na kateri je nalepljen vizum. Če je ta stran polna, je treba žig odtisniti na naslednjo stran. Žiga se ne sme odtisniti na strojno berljivi del ter na stran z osebnimi podatki in druge strani z izvirnimi uradnimi zaznamki.

* Priporočena praksa:

- žige je treba po možnosti odtisniti v kronološkem zaporedju, da se lažje najde datum, kdaj je oseba nazadnje prestopila mejo,
- izstopni žig je treba odtisniti v bližini vstopnega žiga,
- žig je treba odtisniti v vodoravnem položaju, da se ga zlahka prebere,
- žiga se ne sme odtisniti preko že obstoječih žigov, vključno z žigi drugih držav.

6.6. Za zagotovitev dokaza o vstopu in izstopu se uporabljajo različne vrste žigov (pravokoten za vstop, pravokoten z oblimi vogali za izstop). Ti žigi vsebujejo črko(-e), ki opredeljuje(-jo) državo, ter vključujejo ime mejnega prehoda, datum, kontrolno številko in piktogram, ki opredeljuje način potovanja pri vstopu in izstopu (po kopnem, zraku ali morju).

Poizvedbe glede vstopnih in izstopnih žigov ter glede dokumentacije v zvezi s prenašenimi, ponarejenimi, izgubljenimi ali nepravilno odtisnjenimi žigi se lahko naslovijo na [kontaktno točko](#), ki jo je v ta namen vzpostavila vsaka schengenska država.

6.7. Vsak mejni prehod mora voditi evidenco vstopnih in izstopnih žigov, ki se izročijo vsakemu mejnemu policistu, ki opravlja kontrolo, in ki jih ta vrne. To vključuje tudi referenco vsakega takšnega žiga, ki jo bo mogoče treba kasneje uporabiti za primerjavo.

Kadar se žigi ne uporabljajo, morajo biti zaklenjeni in dostop do njih omejen na pooblaščen meje policiste.

6.8. Varnostne kode na žigih je treba spreminjati v rednih časovnih obdobjih, krajših od enega meseca.

6.9. Če se ob izstopu ugotovi, da v potni listini državljan tretje države ni vstopnega žiga, lahko mejni policist predvideva, da je imetnik na območje brez nadzora na notranjih mejah ali ozemlje schengenske države, ki schengenskega pravnega reda še ne uporablja v celoti, vstopil nezakonito in/ali je prekoračil najdaljše dovoljeno trajanje bivanja. Če to drži, se lahko naloži kazen, določena v nacionalnem pravu.

6.10. Sodišče Evropske unije je v sodbi z dne 5. februarja 2020 v zadevi Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Registracija pomorščakov v pristanišču Rotterdam) (C-341/18), odločilo, da se v zelo specifičnem primeru predpostavlja, na kateri temelji zakonik o schengenskih mejah, in sicer da naj bi nadzoru meje „kmalu zatem“ sledil fizični izstop/vstop, očitno ni spoštovala (5–10-tedenski premor med sprejetjem dela na ladji in odhodom ladje), zato datum izstopnega žiga ne bi smel ustrezati datumu izstopne kontrole, temveč datumu dejanskega odhoda (fizični prestop zunanjih meja).

Države članice imajo diskrecijsko pravico pri razlagi pojma „kmalu zatem“. Vendar pa sprejeto najdaljše obdobje nikoli ne bi smelo presežati 10 dni. Države članice lahko določijo krajša najdaljša obdobja (ki ne smejo biti krajša od treh dni), pa tudi različna obdobja za redne in izjemne okoliščine. Datum izstopnega žiga bi moral ustrezati datumu izstopne kontrole (in ne datumu dejanskega odhoda), razen če datum dejanskega odhoda nastopi po najdaljšem obdobju, ki ga sprejme zadevna država članica.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(člen 11 in Priloga IV\)](#),
- [Direktiva 2004/38/ES \(člen 5\)](#),
- [Schengenska konvencija \(člen 21\)](#),
- [seznam kontaktnih točk za izmenjavo informacij o varnostnih kodah na vstopnih in izstopnih žigih](#).

7. DELNA OPUSTITEV KONTROL

7.1. Mejne kontrole na zunanjih mejah ali notranjih mejah, na katerih nadzor še ni bil odpravljen, se lahko delno opustijo zaradi izjemnih in nepredvidljivih okoliščin. Takšne izjemne in nepredvidljive okoliščine nastopijo, kadar nepredvideni dogodki privedejo do tako gostega prometa, da je čakalna doba na mejnem prehodu predolga, pri čemer so bila izčrpana že vsa kadrovska, infrastrukturna in organizacijska sredstva. To bi se lahko zgodilo, če bi na primer prišlo do poplave ali druge hude naravne katastrofe, ki preprečuje prehod meje na drugih mejnih prehodih, tako da se promet iz več mejnih prehodov preusmeri samo na enega.

- 7.2. „Predolga“ čakalna doba se določi na podlagi ocene, ki je odvisna od več dejavnikov in jo pripravi poveljujoči mejni policist na mejnem prehodu. Glede na naravo delne opustitve kot izjeme od izvajanja sistematičnega preverjanja, ki lahko ogrozi cilj zakonika o schengenskih mejah in negativno vpliva na varnost v schengenskih državah, bi se morala pri izdelavi te ocene upoštevati skupna merila. Komisija praviloma priporoča delno opustitev le, če so bila vsa razpoložljiva sredstva porabljena v največji možni meri in je nepredviden dogodek povzročil (ali bo verjetno povzročil) čakalne dobe, daljše od 60 minut.
- 7.3. Vedno je treba jasno razlikovati med utemeljitvami za začasno uporabo *ciljno usmerjenega preverjanja* na podlagi člena 8(2a) zakonika o schengenskih mejah (glej točko 2.3) in utemeljitvami za *delno opustitev* na podlagi člena 9 zakonika o schengenskih mejah. Čeprav lahko odločitvi o tem botrujejo podobni izzivi, na primer infrastrukturne težave, težave pri računalniški obdelavi, izpadi informacijskih sistemov ali gost promet/vrhunec turistične sezone, ki povzročajo predolge čakalne dobe, je ključno merilo za utemeljitev delne opustitve *nepredvidljivost* teh izzivov. Nekateri primeri so „nepredvidljivi“, na primer prometni zastoj zaradi prometne nesreče, nepredvidene težave z IT ali okoliščine iz točke 7.1. Drugi primeri, kot so gost cestni ali letalski promet v turistični sezoni ali načrtovane posodobitve IT, so praviloma „predvidljivi“ in zato niso zajeti. V primerih, ki izpolnjujejo zahtevo glede nepredvidljivega dogodka, bi bilo treba ustrezno pozornost nameniti zahtevi po izčrpanju vseh kadrovskih, infrastrukturnih in organizacijskih sredstev, preden se uporabijo delne opustitve, ki bi morale biti le skrajni ukrep.

* Kontrolni seznam pred odločitvijo o delni opustitvi mejne kontrole:

1. Ali so okoliščine resnično izjemne in nepredvidljive (in ne gre le za predvidljivo sezonsko prometno konico)?
2. Ali so bila resnično izčrpana vsa kadrovska, infrastrukturna in organizacijska sredstva?
3. Ali okoliščine povzročajo (ali bodo verjetno povzročile) čakalne dobe, daljše od 60 minut? (Opomba: z delno opustitvijo ni treba čakati, da je dosežena ta čakalna doba; ukrep se lahko začne izvajati že prej.)

- 7.4. Kadar se mejna kontrola delno opusti, ima mejna kontrola pri vstopu načeloma prednost pred mejno kontrolo pri izstopu. Odločitev o delni opustitvi mejne kontrole mora sprejeti poveljujoči mejni policist na mejnem prehodu. Taka delna opustitev mejne kontrole mora biti začasna, prilagojena okoliščinam, ki jo upravičujejo, in jo je treba uvesti postopoma.
- 7.5. Tudi v primeru delne opustitve mejne kontrole mora mejni policist v skladu s [točko 6 tega oddelka](#) žigosati potne listine državljanov tretjih držav pri vstopu in izstopu ter opraviti vsaj kontrolo za ugotovitev istovetnosti državljana tretje države.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(člen 9\)](#).

8. ZAVRNITEV VSTOPA

8.1. Državljanom tretjih držav je treba zavrniti vstop v naslednjih primerih:

- (a) če nimajo veljavnih potnih listin;
- (b) če imajo lažne (ponarejene/prenarejene) potne listine;
- (c) če nimajo veljavnega vizuma, kadar se ta zahteva, dovoljenja za prebivanje ali vizuma za dolgoročno bivanje, ki jih izda schengenska država⁸³;
- (d) če imajo lažne (ponarejene/prenarejene) vizume ali dovoljenja za prebivanje;
- (e) če nimajo ustrezne dokumentacije, ki upravičuje namen in pogoje bivanja;
- (f) če so v katerem koli 180-dnevnem obdobju že bivali 90 dni (pri čemer je treba proučiti 180-dnevno obdobje pred vsakim dnevom bivanja) na območju brez nadzora na notranjih mejah ali na ozemlju Bolgarije, Hrvaške, Cipra ali Romunije;
- (g) če nimajo zadostnih sredstev za preživljanje glede na obdobje in obliko bivanja ali sredstev za vrnitev v matično državo ali državo tranzita;
- (h) so osebe, za katere je bil razpisan ukrep za zavrnitev vstopa v SIS⁸⁴ ali v nacionalnih zbirkah podatkov;

---

⁸³ Dovoljenje za prebivanje in vizum za dolgoročno bivanje, ki so ju izdale Bolgarija, Hrvaška, Ciper ali Romunija, ne veljata za vstop na ozemlje območja brez nadzora na notranjih mejah.

- (i) če predstavljajo grožnjo javnemu redu, notranji varnosti, javnemu zdravju ali mednarodnim odnosom ene ali več schengenskih držav.

* Primeri:

(1) Ekipa kolesarjev iz Nigerije potuje v Turčijo in trdi, da bodo sodelovali v kolesarski dirki, organizirani v Turčiji. Prispejo na letališče v Varšavi (PL) in izjavijo, da bodo v Turčijo potovali z avtobusom. Med kontrolo v prvi vrsti se ugotovi, da čeprav imajo veljaven vizum za tranzit skozi Poljsko, nimajo vizuma, veljavnega za vstop v Turčijo. Opravi se podrobnejše zaslišanje v drugi vrsti, kjer predložijo potrdilo o udeležbi na dirki in trdijo, da bodo vizume brez težav pridobili na turški meji. Vendar kolesarji nimajo niti koles, potrebnih za dirko, niti ne morejo prepričljivo razložiti, kje in kako jih bodo dobili, ko bodo prispeli v Turčijo. Po posvetovanju s turškimi mejnimi policisti in ob upoštevanju njihovega negativnega mnenja o možnosti izdaje vizuma na meji v takšnem primeru se sprejme odločitev o zavrnitvi vstopa.

(2) Moldavski državljani prispe na zunanjo mejo z avtomobilom in trdi, da potuje v Nemčijo v turistične namene. Pri kontroli v prvi vrsti se ugotovi, da potnik ne more pokazati nobenega dokumenta (hotelska rezervacija, povabilo itd.), ki bi dokazoval, kje v Nemčiji bo bival, prav tako ne more dokazati, da ima zadosti sredstev za preživljanje za bivanje in povratek. V takšnem primeru se sprejme odločitev o zavrnitvi.

(3) Tunizijski državljani prispe na letališče Schiphol (NL). Namen njegovega potovanja je obisk sorodnikov (bratov in sester), ki prebivajo v Bruslju (BE). Ima veljaven schengenski vizum, povratno vozovnico in povabilo/garantno pismo svojih gostiteljev, ki prebivajo v Belgiji. Vendar to pismo ni overjeno pri pristojnih belgijskih organih (kot zahteva belgijski zakon). V takšnem primeru je pred sprejetjem odločitve o dovolitvi vstopa treba opraviti nadaljnja preverjanja, kot so: proučitev potnega lista, ali so bili za to osebo pred tem že izdani schengenski vizumi in jih je ta oseba uporabljala zakonito; primerjava prejšnjih vstopnih/izstopnih žigov za preverjanje, ali je oseba v preteklosti prekoračila dovoljeni čas bivanja na območju brez nadzora na notranjih mejah; kontakt s pristojnimi belgijskimi organi s prošnjo, naj opravijo potrebna preverjanja glede gostiteljev. Namen teh preverjanj je preizkus dobre vere osebe; odločitev se sprejme samo

na podlagi rezultata takšnih preverjanj.

(4) Letalo iz Šanghaja pristane na letališču Helsinki-Vantaa (FI). WHO (Svetovna zdravstvena organizacija) je razglasila nujni primer v zvezi z javnim zdravjem na mednarodni ravni (na podlagi tveganja, povezanega s SARS), ki zahteva stroge varnostne ukrepe glede vseh potnikov, ki prihajajo s Kitajske. Vsi potniki morajo izpolniti obrazec za lokalizacijo potnika, vključno s številko letalskega sedeža in kontaktnimi podatki, če bo treba te osebe treba pozneje izslediti. Na terminalu gredo vsi potniki skozi poseben hodnik, kjer so nameščene medicinske naprave. Nekateri državljani Kitajske in EU imajo prisotne simptome okužbe s SARS in so še vedno v fazi, ko je bolezen nalezljiva. Po posvetovanju z zdravniki se sprejme odločitev, da se zavrne vstop kitajskim državljanom (če ne potrebujejo takojšnje zdravniške oskrbe) ter nemudoma hospitalizirajo državljani EU zaradi resne grožnje širjenja bolezni. Z drugimi potniki na letalu se stopi v stik prek podatkov na obrazcih za lokalizacijo potnika ter se jih prosi, naj se zglasijo pri zdravniku. To ne izključuje možnosti sprejetja alternativnih ukrepov, kot je karantena, kadar je to ustrezno in utemeljeno iz razlogov javnega zdravja.

(5) Skupina nogometnih navijačev iz Turčije prispe na zunanjo mejo. Potujejo z avtobusom. Med mejno kontrolo se ugotovi, da imajo nekaj nevarnih pripomočkov, kot so palice za baseball, nunchaku (dve palici, povezani z verigo), noži in drugi predmeti, ki bi jih lahko uporabili proti drugim osebam. V tem primeru je treba vstop zavrniti iz razloga javnega reda, razen če potniki soglašajo s predajo nevarne opreme pred prehodom poljske meje.

(6) Skupina mladih maroških turistov potuje s trajektom iz Tangerja in prispe v pristanišče Alicante (ES). Načrt poti skupine naj bi vključeval dve španski mesti (Barcelona in Madrid) ter več mest v Franciji. V Maroko se vračajo z letalom iz letališča Pariz-Charles de Gaulle; imajo veljavne vozovnice za povratno potovanje. Med mejno kontrolo se ugotovi, da eden nima veljavnega schengenskega vizuma, kar naj bi bilo zaradi pomanjkanja časa. Namen potovanja je potrjen in potniki imajo zadosti sredstev za preživljanje. Vendar zadevna oseba nikakor ne more dokazati, da za vizum ni mogla zaprositi vnaprej niti da obstajajo nepredvidljivi ali nujni razlogi, ki bi ji dovoljevali vstop. V takšnem primeru in ob odsotnosti kakršnih koli humanitarnih razlogov in/ali mednarodnih obveznosti je treba osebi brez vizuma zavrniti vstop.

(7) Ruska družina prestopi estonsko mejo z avtomobilom. Vendar se zdi, da ima vozilo resno mehansko okvaro (tj. zavore ne delujejo), kar bi lahko ogrozilo druge ljudi. Pod takšnimi pogoji osebam ni mogoče dovoliti vstopa s tem avtomobilom, dokler težava ni odpravljena. Če pa so izpolnjeni vsi ostali pogoji za vstop, jim je treba dovoliti vstop na ozemlje peš ali na drug način.

(8) Somalski državljan z običajnim somalskim potnim listom in dovoljenjem za prebivanje, ki ga je izdala druga schengenska država, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, želi vstopiti na ozemlje Češke republike za namene tranzita, da bi prispel do te druge schengenske države. V nacionalni zbirki podatkov za to osebo ni razpisan ukrep za zavrnitev vstopa. Češka republika ne priznava običajnih somalskih potnih listov. Med pogoji za vstop iz člena 6(1) zakonika o schengenskih mejah je tudi posedovanje veljavne potne listine, ki imetniku dovoljuje prehod zunanje meje. Vendar med takšnimi pogoji za vstop ni vzpostavljena formalna hierarhija; izjeme iz člena 6(5) zakonika o schengenskih mejah se uporabljajo za vse pogoje iz odstavka 1 člena 6 zakonika. To pomeni, da bi se moral vsem državljanom tretjih držav, ki ne izpolnjujejo vseh pogojev iz člena 6(1) zakonika o schengenskih mejah, imajo pa dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, dovoliti vstop na ozemlje drugih držav članic za namene tranzita, zato da lahko prispejo do ozemlja schengenske države, ki v celoti uporablja schengenski pravni red in je izdala dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, razen če so njihova imena na nacionalnem seznamu razpisanih ukrepov države članice, katere zunanje meje želijo prestopiti, in razpisani ukrep spremljajo navodila za zavrnitev vstopa ali tranzita. V primeru somalskega državljana bi morala Češka republika osebi dovoliti, da vstopi v Češko republiko za namene tranzita, da lahko ta oseba prispe na ozemlje schengenske države, ki v celoti uporablja schengenski pravni red in je izdala dovoljenje za prebivanje.

- 8.2. Schengenska država državljanu tretje države ne bi smela zavrniti vstopa in bi mu morala dovoliti vstop na svoje ozemlje v naslednjih primerih:
- (a) iz humanitarnih razlogov, na podlagi nacionalnega interesa ali zaradi mednarodnih obveznosti;
  - (b) če oseba, ki nima vizuma, izpolnjuje merila za izdajo vizuma na meji ([točka 9 tega oddelka](#));

- (c) izključno ker ima oseba vizum za večkratni vstop, ki ga je izdala druga država članica;
- (d) izključno ker ima oseba vizum za večkratni vstop, vendar namen njenega potovanja ni tisti, ki bi lahko bil naveden v oddelku „opombe“ na vizumski nalepki. Nacionalne opombe, ki jih uporabljajo nekatere države članice, so lahko povezane z (glavnim) namenom, za katerega je bila oddana vloga za izdajo vizuma. Tak vpis na vizumski nalepki imetniku ne preprečuje uporabe veljavnega vizuma za večkratni vstop za potovanja za druge namene (glej tudi točko 8.6 tega oddelka);
- (e) če ima oseba veljavno dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala schengenska država, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, vendar ne izpolnjuje vseh pogojev za vstop iz člena 6(1) zakonika o schengenskih mejah, bi bilo treba osebi dovoliti, da vstopi na ozemlje drugih schengenskih držav za namene tranzita, tako da lahko zadevna oseba vstopi na ozemlje schengenske države, ki v celoti uporablja schengenski pravni red in je izdala dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje. Vendar se tranzit lahko zavrne, če je za to osebo v nacionalnih zbirkah podatkov schengenske države, katere zunanje meje želi ta oseba prestopiti, razpisan ukrep in razpisani ukrep spremljajo navodila za zavrnitev vstopa ali tranzita. Če je za imetnika dovoljenja za prebivanje v SIS razpisan ukrep za zavrnitev vstopa ali prepoved bivanja, bi bilo treba nemudoma vzpostaviti stik z nacionalnim uradom SIRENE, da začne postopek posvetovanja iz člena 30 Uredbe (EU) 2018/1861 in člena 36 Priročnika SIRENE – Meje in vračanje.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(členi 1, 4, 6, 8, 14 in Priloga V\)](#),
- [vizumski zakonik \(člena 32 in 35 ter Priloga VI\)](#),
- [Sklep št. 565/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o uvedbi poenostavljenega režima nadzora oseb na zunanjih mejah, ki temelji na tem, da Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija enostransko priznajo nekatere listine kot enakovredne svojim](#)

[nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali predvideno bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ter o razveljavitvi odločb št. 895/2006/ES in št. 582/2008/ES,](#)
— [nacionalni vpisi v oddelku „opombe“ na vizumski nalepki.](#)

8.3. Osebam, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, se lahko vstop zavrne samo zaradi javnega reda ali javne varnosti, kakor je navedeno v Direktivi 2004/38/ES, tj. kadar njihovo osebno ravnanje pomeni resnično, aktualno in dovolj resno grožnjo kateremu od osnovnih interesov družbe.

8.3.1. Posledično tudi razpis ukrepa v SIS ne more sam po sebi šteti kot zadosten razlog za avtomatično zavrnitev vstopa teh oseb; v takšnem primeru mora mejni policist vedno temeljito oceniti položaj in pri tem upoštevati načela iz točke 8.3 tega oddelka.

Če je razpis ukrepa vnesla druga schengenska država, mora mejni policist prek mreže uradov SIRENE, natančneje s kontaktiranjem nacionalnega urada SIRENE, takoj stopiti v stik s pristojnimi organi schengenske države, ki je vnesla razpis ukrepa. Slednji morajo zlasti preveriti, zakaj je bil razpis ukrepa vnesen in ali so ti razlogi še vedno veljavni. Te informacije je treba brez odlašanja posredovati organom schengenske države prosilke. Mejni policisti lahko s katerimi koli drugimi razpoložljivimi sredstvi in, če je primerno, stopijo v stik z organi druge schengenske države, ki je izdala dovoljenje za prebivanje, da preverijo njegovo veljavnost.

Razpis ukrepa za zavrnitev vstopa bo vseboval nekatere informacije, iz katerih bo morda mogoče ugotoviti, kaj je bil razlog za vnos razpisa ukrepa. Vseboval bo tudi informacije o tem, ali odločitev o zavrnitvi vstopa in prepovedi prebivanja temelji na:

- (1) predhodni obsodbi iz člena 24(2), točka (a), Uredbe (EU) 2018/1861; ali
- (2) resni varnostni grožnji iz člena 24(2), točka (b), Uredbe (EU) 2018/1861; ali
- (3) izognitvi pravu Unije ali nacionalnemu pravu v zvezi z vstopom in prebivanjem, kot je navedeno v členu 24(2), točka (c), Uredbe (EU) 2018/1861; ali
- (4) prepovedi vstopa iz člena 24(1), točka (b), Uredbe (EU) 2018/1861; ali
- (5) omejevanem ukrepu iz člena 25 Uredbe (EU) 2018/1861.

Poleg tega je mogoče v samem razpisu ukrepa navesti vrsto kaznivega dejanja, kadar se razpisi ukrepov za zavrnitev vstopa nanašajo na povezana kazniva dejanja. Prav tako lahko schengenska država izdajateljica v razpisu ukrepa navede, ali je zadevna oseba družinski član državljana Unije ali druga oseba, ki ima pravico do prostega gibanja. Vendar bi moralo biti v primeru zadetka za državljana tretje države, ki ima pravico do prostega gibanja, še naprej obvezno posvetovanje s schengensko državo izdajateljico.

Na podlagi prejetih informacij bodo pristojni organi izdelali oceno, ki bo temeljila na merilih, razloženih v točki 8.3 tega oddelka. Na podlagi tega bo mejni policist odobril ali zavrnil vstop zadevni osebi.

Če informacij ni mogoče pridobiti v razumnem roku, je treba zadevni osebi dovoliti vstop na ozemlje. V tem primeru lahko mejni policisti ter drugi pristojni nacionalni organi opravijo potrebna preverjanja po vstopu osebe na ozemlje in, če je to potrebno, po tem sprejmejo ustrezne ukrepe.

Ukrepi iz točke 8.3.1 tega oddelka ne posegajo v druge ukrepe, ki jih je treba izvesti kot posledico razpisa ukrepa v SIS, kot je aretacija osebe, sprejetje varnostnih ukrepov, obveščanje o izgubljenih in ukradenih dokumentih itd. Če takšno preverjanje razkrije razpis ukrepa v SIS o potrebi po zasegu dokumenta, je treba tega nemudoma zaseči ter brez odlašanja stopiti v stik z uradom SIRENE, da se pridobijo dodatne informacije.

* Pravna podlaga/sodna praksa:

- [Direktiva 2004/38/ES \(členi 27–33\)](#),
- [Sklep št. 1082/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje in o razveljavitvi Odločbe št. 2119/98/ES](#),
- [Uredba \(ES\) št. 851/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni](#),
- [Sodba Sodišča Evropskih skupnosti z dne 3. julija 1980 v zadevi Regina proti Stanislaus Pieck \(C-157/79\)](#),
- [Sodba Sodišča z dne 31. januarja 2006 v zadevi Komisija/Španija, C-503/03](#).

- 8.3.2. Če oseba, ki ima po pravu Unije pravico do prostega gibanja, nima potrebnih potnih listin ali potrebnih vizumov, če se ti zahtevajo, mora zadevna schengenska država takšni osebi, preden jo zavrne, zagotoviti vse razumne možnosti, da si v razumnem času pridobi potrebne listine ali da se ji te preskrbi ali da lahko potrdi ali dokaže na druge načine, da ima po pravu Unije pravico do prostega gibanja.

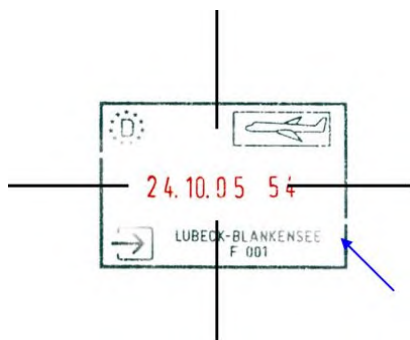
* Pravna podlaga/sodna praksa:

- [Direktiva 2004/38/ES \(členi 5 in 27–33\)](#) v povezavi s [Sporočilom Komisije COM\(2009\) 313 final](#),
- [Sodba Sodišča z dne 25. julija 2002 v zadevi MRAX/Belgija, C-459/99](#),
- [Sodba Sodišča z dne 17. februarja 2005 v zadevi Salah Oulane/Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, C-215/03](#).

- 8.4. Pri zavrnitvi vstopa državljanom tretjih držav mora uradnik, ki izvaja kontrolo:

- (a) izpolniti [standardni obrazec](#) za zavrnitev vstopa z utemeljitvijo razlogov za zavrnitev in ga izročiti zadevnemu državljanu tretje države, ki mora obrazec podpisati in prejeti kopijo podpisanega obrazca. V primeru, da državljan tretje države podpis zavrne, bo mejni policist njegovo zavrnitev zabeležil na obrazcu pod oddelkom „opombe“;
- (b) odtisniti vstopni žig v potni list, ki ga z neizbrisnim črnilom prečrta v obliki križa, in desno od križa, prav tako z neizbrisnim črnilom, zapisati črke, ki ustrezajo razlogom zavrnitve vstopa, naštetim v obrazcu za zavrnitev vstopa (glej primer spodaj). Glede na jasno besedilo dela A, točka 1, Priloge V k zakoniku o schengenskih mejah (in člena 18 Uredbe (EU) 2017/2226, ki odraža enak pristop) („Pri zavrnitvi vstopa mora... mejni policist... odtisniti vstopni žig, ki ga... prečrta...“) bi morali mejni policisti preklicani žig odtisniti v trenutku odločitve o zavrnitvi vstopa.

Primer žiga za zavrnitev vstopa:

Črka, ki označuje razlog za zavrnitev vstopa v skladu z enotnim obrazcem

- 8.5. Kadar uradnik, odgovoren za preverjanje, ugotovi, da je bil za imetnika vizuma v SIS razpisan ukrep z namenom zavrnitve vstopa, mora vizum preklicati z žigom „PREKLICANO“. Za dodatne podrobnosti [glej točko 10 tega oddelka](#). Ob preklicu vizuma je treba ustrezne podatke vnesti v sistem VIS. Kar zadeva postopek, ki ga je treba izvesti v sistemu VIS, glej [Prilogo 32 k temu priročniku](#).

Če država članica prekliče vizum, ki ga je izdala druga država članica, se priporoča posredovanje informacije o tem z uporabo obrazca iz [Priloge 31](#) k temu priročniku.

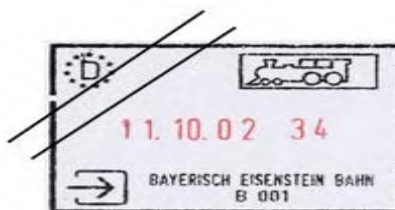
- 8.6. Vizuma se ne sme razveljaviti ali preklicati samo zato, ker državljan tretje države ni mogel predložiti [dokazil](#), ki se zahtevajo za utemeljitev namena potovanja. V tem primeru mora mejni policist opraviti nadaljnjo poizvedbo, da oceni, ali je oseba pridobila vizum na goljufiv način in pomeni tveganje v smislu nezakonitega priseljevanja. Po potrebi se naveže stik s pristojnimi organi schengenske države, ki je izdala vizum. Samo če se potrdi, da je bil vizum pridobljen na goljufiv način, mora mejni policist takšen vizum razveljaviti z žigom „RAZVELJAVLJENO“. Za dodatne podrobnosti [glej točko 10 tega oddelka](#). Ob razveljavitvi vizuma je treba ustrezne podatke vnesti v sistem VIS. Kar zadeva postopek, ki ga je treba izvesti v sistemu VIS, glej [Prilogo 32](#) k temu priročniku.

Če država članica razveljavi vizum, ki ga je izdala druga država članica, se priporoča posredovanje informacije o tem z uporabo obrazca iz [Priloge 30](#) k temu priročniku.

Najboljša praksa: razveljavitev vstopnega ali izstopnega žiga v primerih, ko ne gre za zavrnitev vstopa:

Lahko se pojavijo primeri, ko je treba razveljaviti žig, ki je že bil odtisnjen v potni list

(na primer če je mejni policist po pomoti odtisnil napačen žig). V tem primeru potnik ni odgovoren za to in zato žiga ni mogoče razveljaviti na enak način, kot če je osebi zavrnjen vstop. Zato se priporoča, da se žig razveljavi z dvema vzporednima črtama skozi zgornji levi vogal žiga, kot je prikazano na primeru spodaj:

- 8.7. V skladu s pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz člena 47 Listine EU o temeljnih pravicah bi morale imeti vse osebe, ki jim je bil vstop zavrnjen, ali imetnik vizuma, čigar vizum je bil razveljavljen ali preklican, pravico do pritožbe v skladu z nacionalnim pravom. Državljanu tretje države je treba zagotoviti pisno navedbo pritožbenih postopkov in kontaktnih točk, ki lahko zagotovijo informacije o zastopnikih, ki so pooblaščen za zastopanje državljana tretje države v njegovem imenu.

Če se vizum razveljavi ali prekliče, kakor je primerno, mora mejni policist izpolniti standardni obrazec za uradno obveščanje o razveljavitvi vizuma in obrazložitev odločitve, na katerem navede razloge za razveljavitev ali preklic, in ga izročiti zadevnemu državljanu tretje države (glej [Prilogo 25 k temu priročniku](#)).

- 8.8. Če se zavrne vstop osebi, ki ima po pravu Unije pravico do prostega gibanja, mora mejni policist osebi vedno zagotoviti pisno odločbo. Odločba mora biti sestavljena tako, da lahko zadevna oseba razume njeno vsebino in posledice. Odločba mora vsebovati tudi natančno in popolno navedbo razlogov javnega reda ali javne varnosti, na katerih temelji sprejeta odločba, razen če je to v nasprotju z interesi državne varnosti. V odločbi mora biti navedeno tudi sodišče ali upravni organ, pri katerem lahko zadevna oseba vložijo pritožbo, ter rok za pritožbo. Za uradno obveščanje o zavrnitvi odločbi se lahko uporabi obrazec, vendar mora navedena utemeljitev odločbe vedno vsebovati celotno obrazložitev razlogov za njeno sprejetje v danem primeru. V primeru zavrnitve vstopa družinskemu članu državljana EU torej ne zadostuje označitev ene ali več možnosti z obkljukanjem polj na standardnem obrazcu.

- 8.9. Odločbo o zavrnitvi vstopa je treba izvršiti takoj.
- 8.10. Če je državljan tretje države, ki mu je vstop zavrnjen, po zračni, morski ali kopenski poti pripeljal prevoznik, mora prevoznik nemudoma spet prevzeti odgovornost zanj. Prevoznik mora zlasti državljan tretje države vrniti v tretjo državo, iz katere ga je pripeljal, ali v tretjo državo, ki je izdala potno listino, s katero je potoval, ali v katero koli drugo tretjo državo, v kateri bo nedvomno sprejet. Kadar državljan tretje države, ki mu je vstop zavrnjen, ni mogoče nemudoma odpeljati nazaj, mora prevoznik prevzeti odgovornost za vse potrebne stroške, povezane s povratnim potovanjem. Če prevoznik ne more vrniti državljan tretje države, mora njegovo vrnitev zagotoviti na kakršen koli drug način (na primer s kontaktiranjem drugega prevoznika).
- 8.11. Prevozniku je treba naložiti kazen v skladu z Direktivo 2001/51/ES in nacionalnim pravom.
- 8.12. Mejni policisti morajo na podlagi lokalnih okoliščin sprejeti vse ustrezne ukrepe, da bi bil državljanom tretje države, ki jim je vstop zavrnjen, preprečen nezakonit vstop (na primer z zagotavljanjem, da ostanejo na tranzitnem območju letališča, ali s prepovedjo izkrcanja v pristaniščih).

* Pravna podlaga:

- [Direktiva 2004/38/ES \(člen 5 in členi 27–33\)](#) v povezavi s [Sporočilom Komisije COM\(2009\) 313 final](#),
- [zakonik o schengenskih mejah \(člen 14 in Priloga V\)](#),
- [schengenska konvencija \(člen 26\)](#),
- [Direktiva Sveta 2001/51/ES z dne 28. junija 2001 o dopolnitvi določb člena 26 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985](#),
- [vizumski zakonik \(člen 34 in Priloga VI\)](#).

9. VIZUMI, ZA KATERE SE ZAPROSI NA MEJI, TUDI ZA POMORŠČAKE V TRANZITU, IN ZAVRNITEV TAKŠNIH VIZUMOV

Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija še ne uporabljajo skupne vizumske politike. Nacionalni vizumi, ki jih izdajo te štiri države, zato ne veljajo za gibanje na območju brez

nadzora na notranjih mejah. Vendar lahko Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija vstop na svoje ozemlje ali tranzit preko njega dovolijo imetnikom enotnih vizumov, ki jih izdajo schengenske države.

9.1. Vrste vizumov:

[glej točke 27–32 prvega dela tega priročnika.](#)

Za dodatne informacije o različnih vrstah vizumov glej [točko 8 dela II priročnika za vizumski zakonik.](#)

Za dodatne informacije o izdaji vizumov na meji glej [del IV priročnika za vizumski zakonik.](#)

Za dodatne informacije o posebnih pravilih za izdajo vizumov na meji za družinske člane državljanov EU/EGP in Švice glej [del III priročnika za vizumski zakonik.](#)

* Pravna podlaga:

— [Uredba \(EU\) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti,](#)

— [vizumski zakonik \(člen 2\).](#)

* Povezave:

— [izpolnjevanje vizumske nalepke,](#)

— [primeri izpolnjenih vizumskih nalepk.](#)

10. **RAZVELJAVITEV IN PREKLIC VIZUMOV**

Glej [točki 2 in 3 dela V priročnika za vizumski zakonik.](#)

* Pravna podlaga:

— [vizumski zakonik \(člen 34 in Priloga VI\).](#)

11. **POSEBNE TRANZITNE SCHEME**

11.1. Dokument za olajšani tranzit (FTD) in dokument za olajšani železniški tranzit (FRTD)

- 11.1.1. S 1. julijem 2003 je začela veljati nova ureditev potovanj za tranzit med Kaliningradom in matičnim ozemljem Rusije. Uvedeni sta bili dve vrsti dokumentov, in sicer dokument za olajšani tranzit (FTD) in dokument za olajšani železniški tranzit (FRTD). Navedena dokumenta sta potrebna za prehajanje ozemlja Litve, da se omogoči in olajša potovanje državljanov tretjih držav, ki potujejo med dvema deloma svoje lastne države, ki sta geografsko ločena.
- 11.1.2. FTD je namenjen za neposredni tranzit z več vstopi s kakršnim koli prevozom po kopnem preko ozemlja Litve. Izdajo ga litovski organi in velja največ tri leta. Tranzit na podlagi FTD ne sme trajati dlje kot 24 ur.
- 11.1.3. FRTD je namenjen za povratna potovanja z vlakom z enim samim vstopom in velja do treh mesecev. Tranzit na podlagi FRTD ne sme presegati šest ur.
- 11.1.4. FTD/FRTD imajo enako veljavo kot vizum ter jih morajo v enotnem formatu izdati konzularni organi v skladu z uredbama Sveta (ES) št. 693/2003⁸⁵ in (ES) št. 694/2003⁸⁶. Ni jih mogoče izdati na meji.

* Pravna podlaga:

— [Uredba sveta \(ES\) št. 693/2003 z dne 14. aprila 2003 o ustanovitvi posebnega Poenostavljenega tranzitnega dokumenta \(FTD\), Poenostavljenega železniškega tranzitnega dokumenta \(FRTD\) in o spremembah Skupnih konzularnih navodil in Skupnega priročnika,](#)

— [Uredba sveta \(ES\) št. 694/2003 z dne 14. aprila 2003 o enotnih formatih za Poenostavljeni tranzitni dokument \(FTD\) in Poenostavljeni železniški tranzitni dokument \(FRTD\), predvidena v Uredbi \(ES\) št. 693/2003.](#)

---

⁸⁵ Uredba Sveta (ES) št. 693/2003 z dne 14. aprila 2003 o ustanovitvi posebnega Poenostavljenega tranzitnega dokumenta (FTD), Poenostavljenega železniškega tranzitnega dokumenta (FRTD) in o spremembah Skupnih konzularnih navodil in Skupnega priročnika (UL L 99, 17.4.2003, str. 8).

⁸⁶ Uredba Sveta (ES) št. 694/2003 z dne 14. aprila 2003 o enotnih formatih za Poenostavljeni tranzitni dokument (FTD) in Poenostavljeni železniški tranzitni dokument (FRTD), predvidena v Uredbi (ES) št. 693/2003 (UL L 99, 17.4.2003, str. 15).

11.2. **Tranzit preko ozemlja schengenskih držav, ki schengenskega pravnega reda še ne izvajajo v celoti**⁸⁷

11.2.1. Dokler se Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija ne bodo pridružile območju brez nadzora na notranjih mejah, lahko priznavajo: vizume, ki veljajo za dvakratni ali večkratni vstop; vizume za dolgoročno bivanje in dovoljenja za prebivanje, ki jih izda schengenska država;

kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za namen tranzita preko svojega ozemlja ali načrtovano bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.

11.2.2. Za imetnike dokumentov iz točke 11.2.1 se morajo izvajati običajni postopki preverjanja (točka 1 tega oddelka).

* Pravna podlaga:

— [Sklep št. 565/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o uvedbi poenostavljenega režima nadzora oseb na zunanjih mejah, ki temelji na tem, da Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija enostransko priznajo nekatere listine kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali predvideno bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ter o razveljavitvi odločb št. 895/2006/ES in št. 582/2008/ES.](#)

12. **PROSILCI ZA AZIL / PROSILCI ZA MEDNARODNO ZAŠČITO**⁸⁸

* Splošna načela:

Države članice EU morajo obravnavati vse prošnje za mednarodno zaščito, tudi prošnje, podane na meji, da se ugotovi, ali so dopustne in/ali prosilec izpolnjuje pogoje bodisi za status begunca v skladu z Ženevsko konvencijo o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kakor je bila dopolnjena s Protokolom iz New Yorka z dne 31. januarja 1967, bodisi za status subsidiarne zaščite, in sicer na podlagi meril iz Direktive 2011/95/EU.

⁸⁷ Ta točka se uporablja le za Bolgarijo, Hrvaško, Ciper in Romunijo.

⁸⁸ Ta točka se uporablja za Dansko, Irsko, Norveško, Islandijo, Lihtenštajn in Švico glede določitve države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, in sistema Eurodac.

Ta točka se uporablja za Irsko, kolikor se nanaša na Direktivo 2005/85/ES.

Država članica EU, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje, se določi v skladu z Uredbo (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁸⁹ (uredba Dublin III).

Postopek mora biti v skladu z [Direktivo 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta](#)⁹⁰.

- 12.1. Državljan tretje države je treba šteti za prosilca za azil / mednarodno zaščito, če na kakršen koli način izrazi strah pred preganjanjem ali, da bo utrpel resno škodo, če se vrne v svojo matično državo ali državo prejšnjega stalnega prebivališča.

Želje po mednarodni zaščiti ni treba izraziti na noben poseben način. Prav tako ni treba izrecno uporabiti besede „azil“; odločilni element je izražanje strahu pred tem, kaj se lahko zgodi po vrnitvi. V primeru dvoma, ali je določeno izjavo mogoče razlagati kot željo zaprositi za azil ali drugo obliko mednarodne zaščite, se morajo mejni policisti posvetovati z nacionalnimi organi, odgovornimi za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito.

- 12.2. Vsem državljanom tretjih držav, ki izrazijo željo zaprositi za azil / mednarodno zaščito na meji (vključno s tranzitnimi območji na teritorialnem morju, letališčih in v pristaniščih), je treba omogočiti, da prošnjo čim prej vložijo. V ta namen morajo mejni policisti v jeziku, za katerega se lahko razumno domneva, da ga prosilci razumejo, te obvestiti o nadaljnjem postopku (kako in kje vložiti prošnjo) ter njihovih pravicah in obveznostih, vključno z morebitnimi posledicami neizpolnjevanja obveznosti in nesodelovanja z mejnimi policisti.

Da bi se izognili nesporazumom in za zagotovitev, da so prosilci ustrezno seznanjeni s svojimi pravicami in obveznostmi ter postopkom, je treba v primeru, da prosilec za mednarodno zaščito ne zna v zadostni meri jezika zadevne države članice EU, zagotoviti tolmača.

- 12.3. Pristojne nacionalne organe, ki jih vsaka država članica EU imenuje za namen obravnavanja prošenj za mednarodno zaščito, je treba obvestiti, da je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito.

---

⁸⁹ Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (UL L 180, 29.6.2013, str. 31).

⁹⁰ Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL L 180, 29.6.2013, str. 60).

Mejni policist mora vse odločitve o vnitvi prosilca sprejeti po predhodnem posvetovanju s pristojnim nacionalnim organom, odgovornim za obravnavanje prošelj za mednarodno zaščito.

- 12.4. Vsakemu prosilcu za azil, staremu najmanj 14 let, je treba odvzeti prstne odtise vseh prstov v skladu z nacionalno zakonodajo države članice EU in jih poslati centralnemu sistemu Eurodac, da se omogoči preverjanje v sistemu EURODAC.

* Pravna podlaga:

— [Ženevska konvencija z dne 28. julija 1951](#) in [Protokol iz New Yorka](#),

— [Uredba \(EU\) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe \(EU\) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe \(EU\) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice,](#)

— [Uredba \(EU\) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljan tretje države ali oseba brez državljanstva,](#)

— [Izvedbena uredba Komisije \(EU\) št. 118/2014 z dne 30. januarja 2014 o spremembi Uredbe \(ES\) št. 1560/2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta \(ES\) št. 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vložijo državljan tretje države,](#)

— [Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljan tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite,](#)

- [Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite.](#)
- [Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito.](#)
- [Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti člen 4 \(prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja\), člen 18 \(pravica do azila\) in člen 19 \(varstvo v primeru odstranitve, izгона ali izročitve\).](#)

13. VNOS INFORMACIJ NA MEJI

Na vseh mejnih prehodih je treba vse informacije organov in katere koli druge posebno pomembne informacije ročno ali elektronsko vnesti v evidenco. Informacije, ki se vnesejo v evidenco, morajo zajemati zlasti:

- ime mejnega policista, krajevno pristojnega za mejno kontrolo, in imena drugih uslužbencev v posameznih skupinah,
- vsakršno delno opustitev mejne kontrole oseb,
- izdajanje vizumov in dokumentov na meji, ki nadomeščajo potne liste in vizume,
- prijete osebe in pritožbe (kazniva dejanja in prekrški),
- osebe, katerim je bil zavrnjen vstop (razlogi za zavrnitev in državljanstvo),
- varnostne kode vstopnih in izstopnih žigov, identiteto mejnih policistov, ki žige uporabljajo na kateri koli dani čas ali v kateri koli izmeni, kakor tudi informacije v zvezi z izgubljenimi in ukradenimi žigi,
- pritožbe oseb, ki so podvržene kontroli,
- druge posebno pomembne policijske ali sodne ukrepe,
- posebne dogodke.

14. SODELOVANJE Z DRUGIMI SLUŽBAMI

Mejni policisti morajo tesno sodelovati z vsemi državnimi organi, razporejenimi na meji, na primer carinskimi organi ali drugimi službami, pristojnimi za vprašanja varnosti glede blaga, ali službami, pristojnimi za prevozno varnost.

15. **OZNAČEVANJE LAŽNIH DOKUMENTOV**

Če mejni policist pri mejni kontroli odkrije lažni dokument, mora zavrniti vstop državljanu tretje države in dokument označiti v skladu z zakonikom o schengenskih mejah (Priloga V, dela A in B).

Mejni policist mora sprejeti vse potrebne ukrepe, da prepreči nadaljnjo uporabo lažnega dokumenta. Zato mora zadevni dokument praviloma odvzeti.

Kadar je treba dokument predati pristojnim organom (organom za nadzor meje ali drugim organom) tretje države / zadevne matične države (neposredno, prek podjetja za dostavo pošiljk ali po diplomatski poti), mora mejni policist:

- razveljaviti dokument, tako da ga preluknja ali prereže, po možnosti na mestu, kjer je strojno berljivo polje dokumenta (SBP),

ali, kadar to ni mogoče:

- označiti dokument na naslednji način (le v primerih, ko dokument ni označen na način, opisan v prvem odstavku te točke):

(1) papir

označiti spodnji levi vogal zadnje strani potnega lista in, če je mogoče, označiti tudi stran, na kateri so vidni znaki ponarejanja ali prenašanja, in sicer tako, da okoli črke „F“ z rdečim peresom s trdo konico nariše majhen trikotnik (če je ta stran že izpolnjena, je treba uporabiti sosednje strani);

(2) polimer

označiti nepopisano polje na samostojnem dokumentu na polimernem materialu, tako da s peresom z UV barvo, po možnosti rdečo, okoli črke „F“ nariše majhen trikotnik;

ali (velja le za v celoti ponarejene dokumente)

označiti nepopisano polje na samostojnem ponarejenem dokumentu na polimernem materialu, tako da preluknja ali prereže del dokumenta, na katerem to ne bo vplivalo na ponarejene osebne podatke in varnostne elemente.

V primeru lažnih dokumentov, ki naj bi jih izdala druga schengenska država, je treba odvzeti dokument vrniti tej državi, in sicer potem, ko se zaključijo nacionalni postopki, povezani z odvzemom dokumenta.

16. **PREVERJANJE PRISTNOSTI PODATKOV, SHRANJENIH V BIOMETRIČNEM POTNEM LISTU**

Za zagotovitev učinkovite mejne kontrole bi bilo treba pri preverjanju biometričnih potnih listov preveriti pristnost in celovitost podatkov, shranjenih v mikročipu. Za preverjanje, da je podatke na čip vnesel pooblaščen organ in da niso bili manipulirani, bi bilo treba vsebino čipa potrditi s pasivno avtentikacijo. Potrdilo podpisnika dokumenta bi bilo treba preveriti glede na ustrezno zaupanja vredno potrdilo državnega overitelja podpisnikov iz države izdajateljice. Če je na voljo ustrezna tehnična oprema, bi bilo treba z avtentikacijo čipa preveriti njegovo pristnost.

17. **VELJAVNOST VPISOV OTROK V POTNE LISTE STARŠEV**

Uredba (ES) št. 2252/2004 določa, da od 26. junija 2012 za imetnike potnih listov, ki so jih izdale schengenske države, velja naslednja ureditev:

1. vsi otroci, ne glede na starost, morajo imeti lastni potni list;
2. otroci ne smejo potovati samo na podlagi vpisa v potne liste svojih staršev;
3. potni listi staršev ostanejo veljavni za starše po 26. juniju 2012, tudi če vsebujejo vpis imen njihovih otrok.

Navedene določbe se ne uporabljajo za Irsko. Prav tako se ne uporabljajo za potne liste, ki jih izdajo tretje države, ki niso pridružene schengenske države.

Določbe Direktive 2004/38/ES se uporabljajo, kadar družine EU/EGP potujejo iz ene države članice EU/EGP v drugo, kadar so v tranzitu preko države članice EU/EGP (pri odhodu v tretjo državo ali ob vrnitvi iz tretje države) in ko se vrnejo iz tretje države v državo članico EU/EGP, ki ni država njihovega državljanstva.

Dejstvo, da otroci, ki so vpisani v potni list njihovih staršev, nimajo lastnega potnega lista, v skladu s členom 5(4) Direktive 2004/38/ES⁹¹ ne pomeni avtomatične zavrnitve izstopa z ozemlja schengenske države ali vstopa nanj. Če ne obstajajo utemeljeni dvomi glede identitete in državljanstva otrok, ki so vpisani v potne liste njihovih staršev, je treba potni list staršev načeloma šteti kot dokaz, da imajo zadevni otroci kot državljani EU po pravu Unije pravico do prostega gibanja.

Vendar pa se pravica državljanov EU do prostega gibanja in prebivanja, ne glede na njihovo starost, ne bi smela uporabljati tako, da bi s tem obšli Uredbo (ES) št. 2252/2004, zlasti kadar obstaja utemeljen sum, da je bil otrok nezakonito odveden iz skrbništva oseb, ki imajo nad njim zakonito roditeljsko pravico.

ODDELEK II: Kopenske meje

1. KONTROLA CESTNEGA PROMETA

- 1.1. Poveljujoči mejni policist mejnega prehoda mora zagotoviti, da se opravlja učinkovita kontrola oseb in listin ob hkratnem zagotavljanju varnosti in pretočnosti cestnega prometa. V ta namen bi bilo treba po potrebi uvesti tehnične izboljšave, da se skrajša odzivni čas preverjanja v ustreznih zbirkah podatkov. Po potrebi bi bilo treba izboljšati tehnično infrastrukturo mejnih prehodov, vključno z večjo uporabo čitalnikov potnih listov in mobilnih terminalov.
- 1.2. Če je možno, je treba v skladu s splošnimi pravili o ločevanju stez urediti ločene steze za osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, in druge državljane tretjih držav.
- 1.3. Če je mogoče, morata kontrolo opravljati dva mejna policista.

---

⁹¹ Člen 5(4) Direktive 2004/38/ES: kadar državljan Unije ali družinski član, ki ni državljan države članice, nimata potrebnih potnih listin ali potrebnih vizumov, če se ti zahtevajo, zadevna država članica tem osebam, preden jih zavrne, zagotovi vse razumne možnosti, da si v razumnem času pridobijo potrebne listine ali da se jim te preskrbijo ali da lahko na druge načine potrdijo ali dokažejo, da zanje velja pravica do prostega gibanja in prebivanja.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(člena 8 in 10 ter Priloga VI\)](#).

* Najboljša praksa:

● Prevozno sredstvo je treba preiskati, kadar:

- (a) obstaja utemeljen sum, da so v vozilu skriti ljudje, droge, eksplozivne snovi in/ali orožje;
- (b) obstaja utemeljen sum, da so voznik ali potniki v vozilu storili kaznivo dejanje ali prekršek;
- (c) se zdijo predloženi dokumenti o vozilu nepopolni ali lažni.

V vsakem primeru se bo pri takšnih preiskavah uporabljalo nacionalno pravo zadevne schengenske države.

● Za kontrole po naključnem izboru je treba uporabiti pse slednike, da se odkrijejo eksplozivne snovi, droge in skriti ljudje.

Kontrola zasebnih vozil:

● Kontrolo oseb, ki potujejo z zasebnimi vozili, je treba opraviti po spodaj opisanem postopku, kadar je to mogoče:

- (a) voznik in potniki lahko med kontrolo ostanejo v vozilu;
- (b) mejni policist preveri listine in jih primerja z osebami, ki prehajajo mejo;
- (c) drugi mejni policist istočasno opazuje osebe v vozilu in varuje uradnika, ki izvaja kontrolo.

● V primeru suma, da je potna listina, vozniško dovoljenje, listina o zavarovanju ali o registraciji vozila ponarejena, morajo vsi potniki zapustiti vozilo. Vozilo je treba natančno preiskati. Te dejavnosti je treba izvesti v drugi kontrolni vrsti.

Kontrola avtobusov:

● Kontrola oseb, ki potujejo z avtobusom, se lahko izvede na terminalu za potnike ali na avtobusu, odvisno od okoliščin. Kadar se kontrola izvede na avtobusu, je treba sprejeti naslednje ukrepe, kadar je to mogoče:

- (a) kontrola listin se mora začeti s kontrolo voznika avtobusa in vodje skupine, če gre za organizirano potovanje;
- (b) v primeru dvoma glede potne listine ali namena potovanja ali če se pojavijo znaki, da bi oseba lahko pomenila grožnjo javnemu redu, notranji varnosti ali javnemu zdravju schengenskih držav, jo je treba prositi, da zapusti avtobus, in opraviti podrobnejšo kontrolo v drugi vrsti, drugi mejni policist pa ta čas opazuje osebe na avtobusu in varuje uradnika, ki izvaja kontrolo.

• V primeru gostega prometa je treba najprej izvesti kontrolo potnikov rednih lokalnih avtobusnih linij, če to dovoljujejo lokalne razmere.

Med kontrolo potnih listin na avtobusu morajo mejni policisti uporabljati prenosne elektronske naprave, zlasti za poizvedbe v SIS.

Kontrola tovornjakov:

Kontrolo tovornjakov je treba opraviti po naslednjem postopku v tesnem sodelovanju s pristojnimi carinskimi organi:

- (a) kadar je to mogoče, mora za tovornjake obstajati posebna steza, da:
  - se lahko tovornjak in njegova vsebina preiščeta na primeren način,
  - se lahko brez kakršne koli motnje uporabi pse slednike,
  - se lahko uporabi tehnična oprema za preiskavo (npr. rentgenske naprave in detektorji ogljikovega dioksida).

(b) med kontrolo tovornjakov mora biti mejni policist posebej pozoren na tovornjake z zabojniki, kjer so lahko skriti ukradeni avtomobili, žrtve trgovine z ljudmi ali nevarne snovi. Vso dokumentacijo o vsebini je treba pozorno preveriti.

- (c) vse tovornjake je treba natančno preiskati, kadar:
  - so carinske oznake poškodovane,
  - je ponjava uničena ali zašita,
  - obstaja sum, da bi bile lahko znotraj skrite osebe, droge, nevarne ali eksplozivne snovi.

• Izvedejo se lahko tudi naslednje dodatne kontrole:

- (a) kontrola cestnega prometa, vključno s skladnostjo s socialnimi določbami (na primer tehnična brezhibnost vozila, delovne ure in čas počitka voznika, zavarovanje voznika);

(b) kontrola cestnega prevoza (skladnost prevoza blaga z listinami);

(c) kontrola prisotnosti radioaktivnega in nevarnega blaga.

Vse te dodatne kontrole se izvajajo na podlagi prava Unije in nacionalnih predpisov vsake schengenske države.

1.4. Schengenske države lahko s sosednjimi tretjimi državami sklenejo ali ohranijo dvostranske sporazume o vzpostavitvi skupnih mejnih prehodov, na katerih njihovi mejni policisti in mejni policisti tretje države na ozemlju druge pogodbenice opravljajo izstopno in vstopno kontrolo eden za drugim v skladu s svojim nacionalnim pravom. Takšni skupni mejni prehodi se lahko nahajajo bodisi na ozemlju schengenske države bodisi na ozemlju tretje države.

2. KONTROLA ŽELEZNIŠKEGA PROMETA

2.1. Poveljujoči mejni policist na železniškem mejnem prehodu mora zbrati informacije o železniških voznih redih in predvidenem številu železniških potnikov, da lahko zagotovi učinkovito mejno kontrolo.

2.2. Kontrole na mejah, za katere se uporabljajo določbe o zunanjih mejah, se lahko izvajajo na enega od naslednjih načinov:

(a) na prvi postaji prihoda ali zadnji postaji odhoda;

(b) na vlaku med vožnjo med zadnjo postajo odhoda in prvo postajo prihoda, ne glede na smer.

2.3. Mejna kontrola je sestavljena iz kontrole:

(a) osebja na vlaku;

(b) potnikov, ki potujejo v tujino;

(c) potnikov, ki prihajajo iz tujine in niso bili prekontrolirani prej;

(d) zunanosti vlaka.

2.4. Mejna kontrola potnikov na hitrih vlakih se lahko izvaja na katerega koli od naslednjih načinov:

- (a) na postajah, kjer potniki vstopijo na vlak;
  - (b) na postajah znotraj ozemlja schengenskih držav, kjer potniki izstopijo iz vlaka;
  - (c) na vlaku med vožnjo med postajami, če ti potniki ostanejo na vlaku.
- 2.5. Pri hitrih vlakih, ki ne prihajajo z območja brez nadzora na notranjih mejah in se večkrat ustavijo na ozemlju schengenskih držav, je treba vstopno kontrolo potnikov opraviti na vlaku ali na namembni postaji, če železniški prevoznik lahko vkrca potnike izključno za preostanek potovanja na ozemlju brez nadzora na notranjih mejah, razen kadar je bila kontrola opravljena na postaji, kjer so vstopili na vlak.
- V tem primeru je treba potnike, ki nameravajo na vlak vstopiti izključno za preostanek potovanja, pred odhodom vlaka jasno obvestiti o vstopni kontroli oseb med potjo ali na namembni postaji.
- Na poti v nasprotno smer je treba pri potnikih izstopno kontrolo opraviti po podobnem postopku.
- 2.6. Mejni policist lahko pregleda notranjost vagonov, da se prepriča, da se v njih ne skrivajo osebe ali predmeti, ki so predmet mejne kontrole. Mejni policisti bodo vedno natančno preiskali vlak, kadar obstaja sum, da so skrite eksplozivne snovi ali droge.
- 2.7. Če obstajajo razlogi za domnevo, da se na vlaku skrivajo osebe, za katere je bilo javljeno ali za katere obstaja sum, da so storile kaznivo dejanje, ali državljani tretje države, ki nameravajo nezakonito vstopiti v državo, mora mejni policist, če ne more ukrepati v skladu z nacionalnimi predpisi, obvestiti organe schengenske države, v smeri ali na ozemlju katere vlak potuje.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(člen 8 in Priloga VI\)](#).

* Najboljša praksa:

- Ob izvajanju kontrole na peronu, na prvi postaji prihoda ali zadnji postaji pred odhodom,

je treba vlak varovati, da se posameznikom prepreči izogibanje mejni kontroli. Uradniki, ki opravljajo kontrolo, in uradniki, ki varujejo vlak, morajo biti ves čas v stiku.

- Med kontrolo potnikov na vlaku se potnikom ne sme dovoliti premikanje po vlaku.
- Kontrola tovornega vlaka mora biti sestavljena iz kontrole listin osebja na vlaku in pregleda vagonov vlaka.
- Med mejno kontrolo potniških in tovornih vlakov mora biti mejni policist posebej pozoren na potnike in predmete, kadar obstaja tveganje prevoza eksplozivnih snovi. Za pravilno izvajanje te naloge je treba uporabiti pse slednike.
- Mejno kontrolo na vlaku je treba dokončati pred dogovorjeno železniško postajo.
- Kontrolni ukrepi načeloma ne bi smeli povzročiti zamud pri predvidenih odhodih vlakov. Če kljub temu pride do zamude, je treba čim prej obvestiti postajenačelnika.

3. OBMEJNI PROMET

- 3.1. Schengenske države lahko sklenejo dvostranske sporazume s sosednjimi tretjimi državami za vzpostavitev poenostavljenega režima „obmejnega prometa“ za obmejne prebivalce. Ta režim se uporablja za državljane tretjih držav, ki prebivajo na obmejnem območju (največ 50 km) tretje države, ki meji na schengensko državo, ter na tem območju praviloma prebivajo najmanj eno leto (izjeme se lahko določijo v [dvostranskih sporazumih](#)) in imajo zakonite razloge (družinske vezi, gospodarski, družbeni ali kulturni razlogi) za zelo pogosto prehajanje meje. Po tem režimu lahko obmejni prebivalci mejo prehajajo samo za namen bivanja na obmejnem območju schengenske države za najdaljše neprekinjeno obdobje bivanja treh mesecev.
- 3.2. Z dvostranskimi sporazumi se lahko določi naslednje:
- (a) vzpostavitev posebnih mejnih prehodov, rezerviranih za obmejne prebivalce;
  - (b) določitev posebnih stez za obmejne prebivalce na mejnih prehodih;

(c) v izjemnih primerih, utemeljenih z lokalnimi okoliščinami, odobritev prehajanja meja izven mejnih prehodov in določenih ur za obmejne prebivalce. To se na primer uporablja za primere, ko mora kmet pogosto prehajati mejo zaradi dela na svojem polju ali ko je mesto predeljeno z mejo. V takšnem primeru je treba mesto, kjer lahko prehajajo mejo, določiti v njihovem dovoljenju za obmejni promet (DOP) (glej točko 5.5 oddelka I).

- 3.3. Obmejne prebivalce, ki prehajajo mejo v skladu s točkama (a) in (b) in ki jih mejni policisti zaradi pogostega prehajanja meje dobro poznajo, se običajno lahko kontrolira samo naključno. Vendar je treba za te osebe od časa do časa opraviti temeljito kontrolo, brez predhodnega opozorila in v neenakomernih razmikih.
- 3.4. Kadar je poenostavitev iz točke 3.2(c) določena v dvostranskem sporazumu s tretjo državo (tj. dovolitev prehajanja meje izven odobrenih mejnih prehodov), mora zadevna schengenska država opravljati naključne kontrole in vzdrževati redno varovanje ob meji, da se preprečijo nezakoniti prehodi meje.
- 3.5. Podrobnejši podatki o kontroli, ki jo je treba opravljati za obmejne prebivalce, za katere se uporablja režim obmejnega prometa, so navedeni v [točki 5.5 oddelka I](#).

* Pravna podlaga:

- [Uredba \(ES\) št. 1931/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o pravilih za obmejni promet na zunanjih kopenskih mejah držav članic in spremembi določb schengenske konvencije,](#)
- [dvostranski sporazumi o obmejnem prometu.](#)

ODDELEK III: Zračne meje

1. KONTROLA NA LETALIŠČU

- 1.1. Da bi zagotovili učinkovito mejno kontrolo na letališču, morajo mejni policisti zbrati vse potrebne informacije o voznem redu zračnega prometa za zagotovitev zadostnega osebja glede na pretok potnikov, pri čemer morajo upoštevati, da je treba dati prednost potnikom, ki prihajajo.

Izboljšati bi bilo treba tehnično infrastrukturo mejnih prehodov, vključno s pogostejšo uporabo čitalnikov potnih listov, e-prehodov in mobilnih terminalov.

Po potrebi bi bilo treba uvesti tehnične izboljšave, da se skrajša odzivni čas preverjanja v ustreznih zbirkah podatkov.

- 1.2. Vzpostaviti je treba ustrezno infrastrukturo, da se loči notranje lete (lete med letališči, ki se nahajajo na območju brez nadzora na notranjih mejah) od zunanjih letov ter prepreči nepooblaščen kroženje oseb in/ali listin med tema dvema območjema.
- 1.3. Mejna kontrola se bo običajno opravljala na pooblaščenem mejnem prehodu na letališču; kadar pa obstaja tveganje, povezano z notranjo varnostjo in nezakonitim priseljevanjem, se lahko mejna kontrola opravlja na zrakoplovu ali na terminalu.
- 1.4. Dostop do mednarodnega tranzitnega območja je treba nadzorovati; mejna kontrola se običajno ne opravlja na tranzitnem območju, razen če to utemeljuje ocena tveganj, povezanih z nezakonitim priseljevanjem ali notranjo varnostjo.

* Najboljša praksa:

- Kontrolo članov posadke je treba opraviti pred kontrolo potnikov in na ločenem mestu.
- Kadar je to mogoče, je treba vzpostaviti ločeno mesto za mejne kontrole v drugi vrsti.
- Kadar je to mogoče, mora biti določena ločena vrsta za diplomate in osebe z zmanjšano mobilnostjo.
- Vsi deli letališča morajo biti pod strogim nadzorom, ki se opravlja z nadzorovanjem in obhodi, in sicer zlasti območja, kjer gredo potniki skozi prijavo, območja kontrole potnih listov in tranzitna območja. Iz varnostnih razlogov je treba vso prtljago, ki jo je lastnik zapustil, ali druge sumljive predmete nemudoma prijaviti varnostnim organom.

- 1.5. Mesto, kjer se izvaja mejna kontrola, je treba določiti v skladu z naslednjim postopkom:

- (a) pri potnikih na letu z letališča, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, v schengensko državo je treba vstopno kontrolo opraviti na letališču prihoda tega leta. Pri potnikih na letu, ki poteka znotraj območja brez nadzora na notranjih mejah, vendar leti v območje zunaj nadzora na notranjih mejah (tranzitni potniki), je treba izstopno kontrolo opraviti na letališču odhoda tega leta;

* Primeri:

- let iz Brasilie v Lizbono, prestop v Lizboni za Pariz, vstopna kontrola je v Lizboni,
- let iz Pariza v Lizbono, tranzit v Brasilio, izstopna kontrola je v Lizboni.

- (b) pri letih z letališča ali na letališče, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, brez tranzitnih potnikov in letih z več pristanki na letališčih znotraj območja brez nadzora na notranjih mejah, kadar se potuje z istim letalom:

- (i) je treba pri potnikih na letih z letališča ali na letališče, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, če ni predhodnega ali naknadnega transferja znotraj ozemlja območja brez nadzora na notranjih mejah, vstopno kontrolo opraviti na letališču prihoda in izstopno kontrolo na letališču odhoda;

* Primeri:

- let iz New Yorka v Berlin, vstopna kontrola je v Berlinu,
- let iz Berlina v New York, izstopna kontrola je v Berlinu.

- (ii) je treba pri potnikih na letih z letališča ali na letališče, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, z več kot enim pristankom na ozemlju območja brez nadzora na notranjih mejah in kadar se potuje z istim letalom (tranzitni potniki) in pod pogojem, da se potniki ne morejo vkrcati na letalo na liniji znotraj območja brez nadzora na notranjih mejah, vstopno kontrolo opraviti na letališču prihoda in izstopno kontrolo na letališču odhoda;

* Primeri:

- let Peking–Helsinki–Frankfurt–Pariz, pristanka v Helsinkih in Frankfurtu samo za izkrcanje potnikov (vkrcanje za preostanek zračne linije je prepovedano), vstopna kontrola se izvede za potnike, ki se izkrcajo v Helsinkih, Frankfurtu oziroma Parizu,

- let Pariz–Frankfurt–Helsinki–Peking, pristanka v Frankfurtu in Helsinkih samo za vkrcanje potnikov (izkrcanje je prepovedano); izstopna kontrola je v Parizu, Frankfurtu in Helsinkih,
- let Sofija–Helsinki–Frankfurt–Pariz, pristanka v Helsinkih in Frankfurtu samo za izkrcanje potnikov (vkrcanje za preostanek zračne linije je prepovedano), vstopna kontrola se izvede za potnike, ki se izkrcajo v Helsinkih, Frankfurtu oziroma Parizu,
- let Pariz–Frankfurt–Helsinki–Sofija, pristanka v Frankfurtu in Helsinkih samo za vkrcanje potnikov (izkrcanje je prepovedano); izstopna kontrola je v Parizu, Frankfurtu in Helsinkih.

(iii) kadar lahko letalski prevoznik za lete z letališča, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, z več pristanki znotraj območja brez nadzora na notranjih mejah vkrci potnike samo za preostanek zračne linije znotraj tega ozemlja, je treba pri potnikih izstopno kontrolo opraviti na letališču odhoda in vstopno kontrolo na letališču prihoda. Kontrolo potnikov, ki so med temi pristanki že na letalu in se niso vkrcali na območju brez nadzora na notranjih mejah, je treba opraviti v skladu s točko (b)(ii). Obrnjen postopek je treba uporabiti za to kategorijo letov, kjer je namembna država zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah.

* Primeri:

- let New York–Pariz–Frankfurt–Rim, vkrcanje dovoljeno med pristankoma v Parizu in Frankfurtu; vstopna kontrola potnikov, ki pristanejo v Parizu, Frankfurtu (vključno s tistimi, ki so se vkrcali v Parizu) in Rimu (vključno s tistimi, ki so se vkrcali v Parizu in Frankfurtu),
- let Hamburg–Bruselj–Pariz–Kairo, vkrcanje je dovoljeno med pristankoma v Bruslju in Parizu; izstopna kontrola se izvaja v Hamburgu, Bruslju in Parizu.

1.6. Kadar mora letalo zaradi višje sile ali neposredne nevarnosti pristati na najbližjem pristajalnem območju, ki ni določeno kot mejni prehod, lahko to letalo nadaljuje let, ko to dovolijo mejni policisti in, kar se tiče carinske kontrole, carinska uprava. Kadar mora letalo zaradi višje sile ali neposredne nevarnosti pristati na letališču, ki je mejni prehod, se priporoča naslednji postopek:

* Primeri:

1. Let iz tretje države z namembnim krajem v tretji državi, ki opravi postanek v sili na območju brez nadzora na notranjih mejah:

če potniki ostanejo na tranzitnem območju, ne vstopijo na območje brez nadzora na notranjih mejah, zato mejna kontrola ni potrebna.

Če potniki prestopijo mejo, na primer ker ni tranzitnega območja, je potrebna mejna kontrola, potnikom pa bi bilo treba po potrebi zagotoviti vizum v skladu s členom 35 vizumskega zakonika in jih evidentirati v SVI / žigosati njihov potni list. Če v opisanem nepredvidljivem dogodku ni mogoče izdati vizuma (ali v prihodnosti potovalne odobritve ETIAS) na meji, bi bilo treba kot skrajni ukrep uporabiti odstopanje na podlagi člena 6(5), točka (c), zakonika o schengenskih mejah.

2. Let z območja brez nadzora na notranjih mejah z namembnim krajem v tretji državi, ki opravi postanek v sili na območju brez nadzora na notranjih mejah:

če potniki ostanejo na tranzitnem območju, ne vstopijo oziroma ponovno vstopijo na območje brez nadzora na notranjih mejah, zato mejna kontrola ni potrebna.

Če ni tranzitnega območja, je pomembno, da potniki niso zapustili območja brez nadzora na notranjih mejah. V tem primeru je treba izstopni žig razveljaviti in pred vkrcanjem na novo letalo opraviti še eno izstopno kontrolo. Pri tem je treba paziti, da to ne povzroči evidentiranja osebe, kot da je prekoračila dovoljeni čas bivanja, saj za to ni kriv potnik. (Opomba: v okviru SVI bi se uporabljale vzporedna logika in vzporedne določbe, evidenco izstopa pa bi bilo treba preklicati/popraviti na podlagi člena 35(1), (2) in (3) Uredbe (EU) 2017/2226).

3. Let iz tretje države z namembnim krajem na območju brez nadzora na notranjih mejah, ki opravi postanek v sili na navedenem območju:

če potniki ostanejo na tranzitnem območju, ne vstopijo na območje brez nadzora na notranjih mejah, zato mejna kontrola ni potrebna.

Če potniki prestopijo mejo, na primer ker ni tranzitnega območja, bi bilo treba opraviti običajno mejno kontrolo za vstop na območje brez nadzora na notranjih mejah, saj se je spremenila le njihova vstopna točka.

* Najboljša praksa:

● Po pristanku letala mora mejni policist priti na parkirno mesto letala pred izkrcanjem potnikov, kadar:

- je bilo na krovu storjeno kaznivo dejanje,
- obstaja nevarnost za notranjo varnost,
- obstaja tveganje nezakonitega priseljevanja,
- so prisotne osebe, ki so bile odstranjene iz drugih držav,
- je treba od posadke zbrati vse potrebne informacije, če je to potrebno.

● Vse potnike, ki jim je bil vstop zavrnjen, je treba ločiti od ostalih. Kadar jih ni mogoče takoj odpeljati na mesto vkrcanja, morajo do svojega odhoda ostati na ločenih območjih pod nadzorom mejnih policistov.

● Osebe, ki so storile kaznivo dejanje, je treba neposredno od letala premestiti na posebej določena mesta in jih predati pristojnim organom.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#).

1.7. Po potrebi bi bilo treba izboljšati tehnično infrastrukturo mejnih prehodov, vključno s pogostejšo uporabo čitalnikov potnih listov, e-prehodov in mobilnih terminalov.

Po potrebi bi bilo treba uvesti tehnične izboljšave, da se skrajša odzivni čas preverjanja v ustreznih zbirkah podatkov.

1.8. Bolj redno bi bilo treba uporabljati predhodne informacije o potniku (API), ki jih letalski prevozniki zbirajo in posredujejo v skladu z Direktivo 2004/82/ES in ki omogočajo bolj učinkovito kontrolo vseh potnikov (vključno z državljani EU) pri dohodnih letih, ki prehajajo zunanje meje. Nacionalni organi morajo v skladu s trenutno in posodobljeno oceno tveganja določiti, za katere lete iz držav, ki niso schengenske države, je treba posredovati predhodne informacije o potniku. Schengenske države lahko predhodne informacije o potniku uporabljajo tudi za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.

Schengenske države lahko na podlagi nacionalne zakonodaje od letalskih prevoznikov zahtevajo, da predhodne informacije o potniku posredujejo tudi za lete med schengenskimi državami, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red, ter schengenskimi državami, ki schengenskega pravnega reda še ne uporabljajo v celoti.

2. KONTROLA NA AERODROMIH

- 2.1. Zagotoviti je treba, da se potnike kontrolira v skladu s splošnimi pravili tudi na tistih letališčih, ki po veljavni nacionalni zakonodaji nimajo statusa mednarodnega letališča („aerodromi“), se pa prek njih dovoli usmerjanje letov z letališča ali na letališče, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah.
- 2.2. Na aerodromih ni treba urediti fizičnega ločevanja potnikov iz notranjih in drugih letov, ne glede na določbe Uredbe (ES) št. 300/2008 o določitvi skupnih pravil na področju varnosti civilnega letalstva. Poleg tega, kadar je promet redek, ni nujno, da so mejni policisti prisotni ves čas, vendar pod pogojem, da se potrebno osebje lahko pravočasno razporedi.
- 2.3. Kadar prisotnost mejne policije na aerodromu ni stalno zagotovljena, mora direktor aerodroma mejno policijo ustrezno obvestiti o prihodu ali odhodu letal z letališča ali na letališče, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#),
- [Uredba \(ES\) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o skupnih pravilih na področju varovanja civilnega letalstva in o razveljavitvi Uredbe \(ES\) št. 2320/2002.](#)

3. KONTROLA OSEB NA ZASEBNIH LETIH

- 3.1. Vodja zasebnega zrakoplova, ki leti z letališča ali na letališče, ki se nahaja zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, mora pred vzletom mejni policiji namembne schengenske države in, kjer je to primerno, schengenske države prvega vstopa, posredovati splošno izjavo, ki med drugim vsebuje načrt leta v skladu s Prilogo 2 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu in tudi podatke o identiteti potnikov.

- 3.2. Kadar zasebna letala, ki letijo z območja, ki je zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, v državo znotraj tega območja, pristajajo na ozemlju drugih držav na območju brez nadzora na notranjih mejah, mora pristojni organ države vstopa na to območje opraviti mejno kontrolo in na splošno izjavo odtisniti vstopni žig.
- 3.3. Kadar obstaja dvom o tem, ali letalo prihaja izključno z območja brez nadzora na notranjih mejah ali samo na območje brez nadzora na notranjih mejah, ne da bi pristalo zunaj tega območja, mora pristojni organ opraviti kontrolo oseb na letališčih in aerodromih v skladu s splošnimi pravili.
- 3.4. Vstop in izstop jadralnih letal, ultra lahkih letal, helikopterjev, majhnih letal, ki lahko letijo le na krajše razdalje, ter zrakoplovov, lažjih od zraka, se uredi z nacionalno zakonodajo in, kjer je to primerno, z dvostranskimi sporazumi.

* Pravna podlaga:

- [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#),
- [Konvencija ICAO](#).

ODDELEK IV: Meje na morju

1. SPLOŠNI KONTROLNI POSTOPKI V POMORSKEM PROMETU

- 1.1. Poveljujoči mejni policist mejnega prehoda mora zagotoviti, da se opravlja učinkovita kontrola potnikov in posadke plovil. Kontrola bo temeljila na analizi tveganja, sestavljeni iz stalnega in celovitega varovanja morskega območja.
- 1.2. Kontrolo ladij je treba opraviti v pristanišču prihoda ali odhoda ali na mestu, določenem v ta namen, v neposredni bližini plovila ali na krovu ladje v ozemeljskih vodah, kot so opredeljene v Konvenciji Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu. Vendar pa se lahko v skladu s sporazumi kontrola opravi tudi med prečkanjem ali ob prihodu ladje na območje brez nadzora na notranjih mejah ali njenem odhodu s tega območja.

Sistematične mejne kontrole oseb na krovu ni treba opravljati. Kljub temu je treba opraviti preiskavo ladje in kontrolo oseb, ki so na krovu, če je to upravičeno na podlagi ocene tveganj, povezanih z notranjo varnostjo in nezakonitim priseljevanjem.

- 1.3. Kapitan ladje, zastopnik ladje ali katera koli druga oseba z ustreznim pooblastilom mora sestaviti seznam posadke in vseh potnikov na krovu, ki vsebuje podatke, zahtevane v obrazcu 5 (seznam posadke) in obrazcu 6 (seznam potnikov) Konvencije o olajšavah v mednarodnem pomorskem prometu (v nadaljnjem besedilu: Konvencija FAL), ter po potrebi številke vizumov ali dovoljenj za prebivanje.

Posadka so vse osebe, ki so med potovanjem dejansko zaposlene za opravljanje dolžnosti na krovu pri obratovanju ali oskrbovanju ladje in vpisane na seznamu članov posadke.

- 1.4. Seznam(-a) iz točke 1.3 je treba mejnim policistom ali drugim organom izročiti brez odlašanja najpozneje štiriindvajset ur pred prihodom v pristanišče ali najpozneje do takrat, ko ladja izpluje iz prejšnjega pristanišča, če je potovanje krajše od štiriindvajset ur, ali, če pristanišče postanka ni znano ali je med plovbo spremenjeno, takoj ko so ti podatki na voljo.
- 1.5. Potrdilo o prejemu (podpisani izvod seznama(-ov) ali elektronsko potrdilo o prejemu) je treba vrniti kapitanu ladje, ta pa ga mora na zahtevo predložiti med postankom ladje v pristanišču.
- 1.6. Vse spremembe glede seznamov posadke ali potnikov morata kapitan ali zastopnik lastnika ladje nemudoma sporočiti mejnim policistom.
- 1.7. Kapitan ladje mora obvestiti mejne policiste o prisotnosti slepih potnikov na svoji ladji najpozneje štiriindvajset ur pred prihodom v pristanišče ali najpozneje do takrat, ko ladja izpluje iz prejšnjega pristanišča, če je potovanje krajše od štiriindvajset ur, ali, če pristanišče postanka ni znano ali je med plovbo spremenjeno, takoj ko so ti podatki na voljo. Za slepe potnike je še naprej odgovoren kapitan ladje.
- 1.8. Kapitan mora mejne policiste obvestiti o odhodu ladje. Kadar to ni mogoče, se mora posvetovati s pristojnim pomorskim organom in mu izročiti drugi izvod prej izpolnjenega in podpisanega seznama.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#).

2. **KONTROLA POTNIŠKIH LADIJ ZA KRIŽARJENJE**

- 2.1. Potniške ladje za križarjenje so ladje, ki sledijo določenemu načrtu potovanja v skladu s predhodno določenim programom, ki vključuje program turističnih dejavnosti v različnih pristaniščih, in ki običajno ne sprejemajo novih potnikov niti ne dovolijo potnikom, da bi se med potovanjem izkrcali.
- 2.2. Kapitan potniške ladje za križarjenje mora mejnim policistom poslati načrt poti in program križarjenja, takoj ko sta sestavljena in najpozneje štiriindvajset ur pred prihodom v pristanišče ali najpozneje do takrat, ko ladja izpluje iz prejšnjega pristanišča, če je potovanje krajše od štiriindvajset ur, ali, če pristanišče postanka ni znano ali je med plovbo spremenjeno, takoj ko so ti podatki na voljo.
- 2.3. V pristaniščih, ki niso mejni prehodi, mejne kontrole ni treba izvajati in ladja v njih lahko pristane, če načrt poti potniške ladje za križarjenje vsebuje izključno pristanišča na ozemlju območja brez nadzora na notranjih mejah. Kljub temu je treba kontrolo posadke in potnikov teh ladij opraviti le, če je to upravičeno na podlagi ocene tveganj, povezanih z notranjo varnostjo in nezakonitim priseljevanjem.
- 2.4. Če načrt poti potniške ladje za križarjenje vsebuje tako pristanišča na ozemlju območja brez nadzora na notranjih mejah kot tudi pristanišča zunaj tega območja, je treba mejno kontrolo opravljati na naslednji način:
- (a) kadar potniška ladja za križarjenje prihaja iz pristanišča zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah in prvič pristane v pristanišču v schengenski državi, je treba za posadko in potnike opraviti vstopno kontrolo na podlagi imenskega seznama posadke in potnikov⁹².

* Primer:

— potniška ladja za križarjenje, ki pluje iz Tunisa v Palermo.

Za „priporočeno prakso“ glej točko 2.7 tega oddelka.

⁹² Kot je določeno v točki 2.6 tega oddelka, se kontrole na podlagi imenskih seznamov ali druge kontrole, povezane s tveganjem, razlikujejo od kontrol na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah in ne vodijo do žigosanja ali evidentiranja v SVI.

Pri potnikih, ki gredo na kopno, je treba opraviti vstopno kontrolo v skladu s splošnimi pravili, razen če je iz ocene tveganj, povezanih z varnostjo in nezakonitim priseljevanjem, razvidno, da kontrola ni potrebna⁹³;

- (b) kadar potniška ladja za križarjenje prihaja iz pristanišča zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah in ponovno pristane v pristanišču na tem območju, je treba za posadko in potnike opraviti vstopno kontrolo na podlagi imenskih seznamov posadke in potnikov, v kolikor so bili ti sezname spremenjeni od takrat, ko je potniška ladja pristala v prejšnjem pristanišču na ozemlju schengenske države.

* Primer:

— potniška ladja za križarjenje, ki potuje iz Carigrada do Aten, nato do Tunisa in potem do Barcelone.

Za „priporočeno prakso“ glej točko 2.7.

Pri potnikih, ki gredo na kopno, je treba opraviti vstopno kontrolo v skladu s splošnimi pravili, razen če je iz ocene tveganj, povezanih z varnostjo in nezakonitim priseljevanjem, razvidno, da kontrola ni potrebna, kot v primeru turističnih izletov ali dnevnih izletov. Če na imenskem seznamu ni sprememb, ni potrebe po identificiranju vsakega potnika s potno listino. Vendar morajo imeti potniki, ki se izkrcajo, svoje potne listine ves čas pri sebi in jih na zahtevo pokazati mejnim policistom;

- (c) kadar potniška ladja za križarjenje prihaja iz pristanišča znotraj ozemlja območja brez nadzora na notranjih mejah in v takšnem pristanišču tudi pristane, je treba za potnike, ki gredo na kopno, opraviti vstopno kontrolo v skladu s splošnimi pravili, če tako zahteva ocena tveganj, povezanih z varnostjo in nezakonitim priseljevanjem;

* Primer:

— potniška ladja za križarjenje, ki prihaja prvotno iz Tunisa in nato zaporedoma pristane v pristaniščih Palermo, Genova in Barcelona.

⁹³ Kot v primeru organiziranih turističnih izletov ali dnevnih izletov med postankom v pristanišču, kot je pojasnjeno v točki 2.7.

Za „priporočeno prakso“ glej točko 2.7.

- (d) kadar potniška ladja za križarjenje odpluje iz pristanišča schengenske države v pristanišče zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, je treba za posadko in potnike opraviti izstopno kontrolo na podlagi imenskih seznamov posadke in potnikov. Če tako zahteva ocena tveganj, povezanih z varnostjo in nezakonitim priseljevanjem, je treba za potnike, ki se vkrcajo na ladjo, opraviti izstopno kontrolo v skladu s splošnimi pravili⁹⁴.

* Primer:

— potniška ladja za križarjenje, ki pluje iz Barcelone v Tunis.

Za „priporočeno prakso“ glej točko 2.7.

- (e) kadar potniška ladja za križarjenje iz pristanišča na območju brez nadzora na notranjih mejah odhaja v prav tako pristanišče, izstopne kontrole ni treba opraviti. Kljub temu je treba kontrolo posadke in potnikov teh ladij opraviti le, če je to upravičeno na podlagi ocene tveganj, povezanih z notranjo varnostjo in nezakonitim priseljevanjem⁹⁵.

* Primer:

— potniška ladja za križarjenje, ki pluje iz Genove v Barcelono in nato nadaljuje pot zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah (na primer Tunis).

Za „priporočeno prakso“ glej točko 2.7.

- 2.5. Kapitan potniške ladje za križarjenje ali namesto njega zastopnik lastnika ladje mora pristojnim mejnim policistom posredovati seznama posadke in potnikov najpozneje štiriindvajset ur pred prihodom v pristanišče ali najpozneje do takrat, ko ladja izpluje iz prejšnjega pristanišča, če je potovanje krajše od štiriindvajset ur, ali, če pristanišče postanka ni znano ali je med plovbo spremenjeno, takoj ko so ti podatki na voljo. Potrdilo o prejemu (podpisani izvod seznama(-ov) ali elektronsko potrdilo o prejemu) je

⁹⁴ Glej opombo 102.

⁹⁵ Glej opombo 102.

treba vrniti kapitanu ladje, ta pa ga mora na zahtevo predložiti med postankom ladje v pristanišču.

- 2.6. V primerih, kadar se mejni policisti na podlagi ocene tveganj, povezanih z notranjo varnostjo in nezakonitim priseljevanjem, odločijo, da v skladu s splošnimi pravili o mejni kontroli ni treba opraviti kontrole potnikov na križarjenju na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah, potnih listin ni treba žigosati. Kontrole na podlagi imenskih seznamov ali druge kontrole, povezane s tveganjem, se razlikujejo od kontrol na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah in ne vodijo do žigosanja ali evidentiranja v SVI.
- 2.7. Pri oceni tveganj, povezanih z varnostjo in priseljevanjem, za namene določitve, ali so vstopne in izstopne kontrole potrebne, morajo mejni policisti med drugim upoštevati naslednje elemente: državljanstvo potnikov, vse razpoložljive informacije o ladjarju in njegovi zanesljivosti, vsako poročilo o stanju in pomembne informacije, s katerimi razpolagajo, vključno z informacijami, pridobljenimi od drugih schengenskih držav ali sosednjih tretjih držav, ter načrt poti križarjenja. Pri oceni bi bilo treba upoštevati tudi potrebo po ustreznih evidencah o vstopu in izstopu za vsakega posameznega potnika, da se preprečijo „lažne prekoračitve obdobja dovoljenega bivanja“ (potniki z evidentiranim vstopom, ne pa tudi izstopom) in „lažni migranti brez urejenega statusa“ (potniki, ki pristopijo k izstopni kontroli brez evidentiranega vstopa), s čimer bi zagotovili zanesljivost podatkov SVI in preprečili morebitne težave z nepopolnimi registri državljanov tretjih držav, kot je navedeno.

* Priporočena praksa:

V primeru križarjenj z načrtom poti, ki vključuje pristanišča na schengenskem območju in pristanišča v tretjih državah, se za namene evidentiranja državljanov tretjih držav v SVI praviloma priporoča:

— izvajanje *izstopne* kontrole na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah, ko se potniki (ali posadka) ob začetku križarjenja vkrcajo na potniško ladjo za križarjenje;

— izvajanje *vstopne* kontrole na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah, ko se potniki (ali posadka) ob koncu križarjenja izkrcajo iz potniške ladje za križarjenje; — *opustitev izvajanja vstopne ali izstopne* kontrole na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah v okviru organiziranih turističnih izletov ali dnevnih izletov med postankom v schengenskem pristanišču.

— *opustitev izvajanja vstopne ali izstopne* kontrole na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah za potnike, ki ostanejo na krovu potniške ladje za križarjenje med postankom v schengenskem pristanišču.

To ne posega v posebno pravico držav članic, da glede na analizo tveganj, povezanih z notranjo varnostjo ali nezakonitim priseljevanjem, izvajajo kontrole (ki se razlikujejo od kontrol na podlagi člena 8 zakonika o schengenskih mejah) na potniški ladji za križarjenje v skladu s Prilogo VI k zakoniku o schengenskih mejah. Če se izvajajo takšne kontrole, državljanji tretjih držav, za katere se opravi kontrola, ne bodo evidentirani v SVI.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#).

3. **KONTROLA NAVTIČNEGA TURIZMA**

- 3.1. Navtični turizem pomeni uporabo rekreacijskih plovil za športne ali turistične namene.
- 3.2. Pri osebah na krovu rekreacijskih plovil, ki prihajajo iz pristanišča schengenske države ali plujejo proti njemu, ni treba opraviti mejne kontrole in lahko vstopijo v pristanišče, ki ni mejni prehod.

Kljub temu je treba na podlagi ocene tveganja nezakonitega priseljevanja in zlasti kadar je v neposredni bližini ozemlja zadevne schengenske države obala države, ki ni del območja brez nadzora na notranjih mejah, opraviti kontrolo teh oseb in/ali izvesti fizično kontrolo rekreacijskih plovil.

- 3.3. Rekreacijsko plovilo, ki prihaja z območja, ki je zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, lahko izjemoma vpluje v pristanišče, ki ni mejni prehod. V takih primerih morajo osebe na krovu o tem uradno obvestiti pristaniške organe in tako pridobiti dovoljenje za vplutje v to pristanišče. Pristaniški organi se morajo obrniti na organe v najbližjem pristanišču, ki je mejni prehod, in prijaviti prihod plovila. Prijavo potnikov je treba opraviti s predložitvijo seznama oseb na krovu pristojnim pristaniškim organom. Mejnim policistom je treba omogočiti dostop do tega seznama najpozneje ob prihodu. Prav tako morajo pristaniški organi, če mora rekreacijsko plovilo, ki prihaja z območja, ki je zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, zaradi višje sile pristati v pristanišču, ki ni mejni prehod, obvestiti organe v najbližjem pristanišču, ki je mejni prehod, in prijaviti prisotnost plovila. Uporaba te izjeme ne sme postati pravilo in mora biti omejena na izjemne okoliščine, vključno z višjo silo (na primer izredne vremenske razmere, nujne zdravstvene težave, mehanske okvare ali druge tehnične težave, sodelovanje pri operacijah iskanja in reševanja itd.). Druge izjemne okoliščine, ki lahko upravičijo uporabo izjeme, bi lahko bile: športni dogodki in razmere, za katere je značilen izjemno številčen prihod rekreacijskih plovil na določeno geografsko območje, zaradi česar je dejansko težko absorbirati povečanje dejavnosti na mejnem prehodu. V vseh teh primerih bodo morali mejno kontrolo izvajati organi najbližjega (ali bližnjega) mejnega prehoda.
- 3.4. Med temi kontrolami je treba izročiti listino z vsemi tehničnimi lastnostmi plovila in imeni oseb na krovu. Izvod te listine je treba izročiti organom v pristaniščih vstopa in izstopa. Dokler se plovilo zadržuje v teritorialnih vodah ene od schengenskih držav, ki v celoti uporablja schengenski pravni red, mora biti izvod tega seznama shranjen skupaj z listinami plovila.

- 3.5. Naključne kontrole rekreacijskih plovil je treba opravljati ne glede na oceno tveganja nezakonitega priseljevanja.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#).

4. KONTROLA OBALNEGA RIBOLOVA

- 4.1. Obalni ribolov pomeni ribolov, ki se izvaja s pomočjo plovil, ki se vsak dan ali v 36 urah vrnejo v pristanišče na območju brez nadzora na notranjih mejah, ne da bi pristala v pristanišču, ki se nahaja zunaj tega območja.
- 4.2. Posadke obalnih ribiških plovil, ki se vsak dan ali v 36 urah vrnejo v pristanišče registracije ali v katero koli drugo pristanišče na ozemlju območja brez nadzora na notranjih mejah, ne da bi plovila pristala v pristanišču zunaj tega območja, se ne smejo sistematično preverjati.
- 4.3. Kadar obstaja tveganje nezakonitega priseljevanja, zlasti kadar je v neposredni bližini ozemlja zadevne schengenske države obala tretje države, je treba opraviti kontrolo oseb in/ali izvesti fizično preiskavo plovila.
- 4.4. Posadke obalnih ribiških plovil, katerih pristanišče registracije ni znotraj območja brez nadzora na notranjih mejah, je treba kontrolirati v skladu z določbami, ki se nanašajo na pomorščake ([točka 5.3 oddelka I](#)). Kapitan ladje mora obvestiti pristojne organe o morebitni spremembi seznama posadke ali o prisotnosti katerih koli potnikov.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#).

5. KONTROLA TRAJEKTNIH POVEZAV

- 5.1. Kontrolo je treba opraviti pri osebah na krovu trajektnih povezav s pristanišči, ki se nahajajo zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah. Uporabiti je treba naslednja pravila:

- (a) kadar je mogoče, je treba zagotoviti ločene steze za državljane držav članic EU, EGP in Švice ter njihove družinske člane;
- (b) kontrolo pešcev je treba opraviti individualno;
- (c) kontrolo oseb v vozilih je treba opraviti, ko so te v vozilu ali ob njem;
- (d) potnike na trajektu, ki potujejo z avtobusom, je treba obravnavati kot pešce. Ti potniki morajo pri kontroli izstopiti iz avtobusa;
- (e) kontrolo voznikov težkih tovornih vozil in vseh spremljajočih oseb je treba opraviti, ko so te ob vozilu. Ta kontrola se načeloma organizira ločeno od kontrole drugih potnikov;
- (f) da bi bila kontrola hitro opravljena, mora biti na voljo zadostno število kontrolnih mest;
- (g) zlasti zaradi odkrivanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav je treba opraviti naključno preiskavo prevoznih sredstev potnikov in, kjer je to primerno, tovora in drugega blaga v prevoznih sredstvih;
- (h) člane posadke trajekta je treba obravnavati enako kot člane posadke trgovskih ladij;
- (i) [točka 1.3 tega oddelka](#) (obveznost predložitve seznamov potnikov in posadke) se ne uporablja. Če je treba v skladu z Direktivo Sveta 98/41/ES⁹⁶ o registraciji oseb, ki potujejo s potniškimi ladjami, ki plujejo v pristanišča držav članic Skupnosti ali iz njih, sestaviti seznam oseb na krovu, mora kapitan ladje najpozneje trideset minut po odhodu iz pristanišča zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah poslati izvod tega seznama pristojnemu organu prvega pristanišča prihoda v schengenskih državah.

Pravila o kontrolah na trajektnih povezavah iz te točke, določena v točki 3.2.9 Priloge VI k zakoniku o schengenskih mejah, se nanaša na kontrole „na krovu trajektnih povezav“. Za kontrole, ki se izvajajo na vozilih zunaj trajekta (pred vkrcanjem na trajekt ali po izkrcanju s trajekta), se lahko uporabljajo prožnejša pravila v zvezi s kopenskimi mejami, določena v točki 1.1.3 Priloge VI k zakoniku o schengenskih mejah. Velja splošno pravilo, da lahko osebe, ki potujejo v vozilih, med kontrolo ostanejo v njih.

---

⁹⁶ Direktiva Sveta 98/41/ES z dne 18. junija 1998 o registraciji oseb, ki potujejo s potniškimi ladjami, ki plujejo v pristanišča držav članic Skupnosti ali iz njih (UL L 188, 2.7.1998, str. 35).

Vendar če tako zahtevajo okoliščine, se lahko te osebe pozove, naj iz svojih vozil izstopijo. V takem primeru je mogoče potnike usmeriti tudi na steze za pešce.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#).

5.2. Kadar se na trajekt, ki prihaja z območja, ki je zunaj območja brez nadzora na notranjih mejah, in ima več postankov znotraj tega območja, vkrcajo potniki samo za preostali del plovbe znotraj tega ozemlja, bi bilo treba izstopno kontrolo teh potnikov opraviti v pristanišču odhoda, vstopno kontrolo pa v pristanišču prihoda. Kontrolo oseb, ki so med temi postanki že na trajektu in se niso vkrcale na območju brez nadzora na notranjih mejah, je treba opraviti v pristanišču prihoda. Obratni postopek bi bilo treba uporabiti, kadar namembna država ni del območja brez nadzora na notranjih mejah.

6. TOVORNE POVEZAVE MED PRISTANIŠČI NA OZEMLJU OBMOČJA BREZ NADZORA NA NOTRANJIH MEJAH

6.1. Mejne kontrole ni treba opraviti na tovornih povezavah za prevoz blaga med istima dvema ali več pristanišči, ki se nahajajo znotraj območja brez nadzora na notranjih mejah, če te povezave ne vključujejo pristanka v pristaniščih zunaj tega območja.

Kontrolo posadke in potnikov teh ladij pa bi bilo treba opraviti le, če to upravičuje ocena tveganj, povezanih z notranjo varnostjo in nezakonitim priseljevanjem.

ODDELEK V: Kontrola plovbe po celinskih plovnih poteh

1. PLOVBA PO CELINSKIH PLOVNIH POTEH

- 1.1. Plovba po celinskih plovnih poteh, ki vključuje prehod zunanje meje, zajema uporabo vseh vrst plovil na rekah, kanalih in jezerih, za gospodarske ali rekreacijske namene.
- 1.2. Kontrola plovbe, ki jo je treba opraviti na celinskih plovnih poteh, je enaka kontroli, ki jo je treba opraviti v pomorskem prometu na splošno.
- 1.3. Pri ladjah za gospodarske namene je treba kapitana in osebe, zaposlene na ladji, ki so na seznamu posadke, ter njihove družinske člane, ki so na krovu, šteti za člane posadke ali temu ustrezno.

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(Priloga VI\)](#).

TRETJI DEL: VAROVANJE MEJE

1. NAMEN VAROVANJA

1.1. Glavni nameni varovanja zunanjih meja na mestih, ki niso mejni prehodi, in varovanja teh prehodov izven delovnega časa so:

- (a) preprečevanje nezakonitih prehodov meje in odvrčanje od tega;
- (b) odvrčanje čezmejne kriminalitete;
- (c) uporaba ali izvedba ukrepov proti osebam, ki so nezakonito prestopile mejo;
- (d) ohranjanje zanesljivega situacijskega zavedanja in zmogljivosti za odzivanje;
- (e) podpora identifikacije in registracije oseb, ki nezakonito prehajajo meje.

1.2. Poveljujoči policist mora izvesti vse potrebne ukrepe za preprečevanje nezakonitega prehajanja meje ter uporabiti osebje in druga sredstva na podlagi ocene tveganja nezakonitega priseljevanja in čezmejne kriminalitete.

Sredstva je treba izbrati glede na značilnosti meje (kopno, celinska plovna pot ali morje).

2. METODE VAROVANJA

2.1. Varovanje se lahko opravlja bodisi s stacionarnimi bodisi mobilnimi enotami, ki opravljajo svoje naloge z:

- (a) obhodi;
- (b) zasedbo mest, ki so znana po nezakonitih prehodih meje ali tihotapljenju.

2.2. Treba je izvajati pogoste in nepredvidene spremembe obdobj in metod varovanja, da se učinkovito odkrije nezakonite vstope.

2.3. Glavne naloge obhodov so:

- (a) spremljati območje, na katerem delujejo;
- (b) zagotoviti, da na območju obhodov ni tveganja za javni red in notranjo varnost;
- (c) kontrolirati listine oseb, ki se nahajajo na tem območju in patroljni skupini niso poznane;

- (d) zaustaviti vse sumljive osebe, ki nimajo nobenih listin, in od njih zahtevati podrobno razlago razlogov za prisotnost na tem območju;
- (e) zaustaviti in do najbližje postaje mejne policije privedi osebe, ki so nezakonito prestopile ali poskušale prestopiti mejo, da se tisti, ki so nezakonito prestopili mejo, in prosilci za azil, ki so stari vsaj 14 let, identificirajo, registrirajo in se jim odvzamejo prstni odtisi za namene, povezane z Uredbo (EU) št. 603/2013;
- (f) zavarovati vse dokaze, povezane z nezakonitimi prehodi meje ali drugimi mejnimi incidenti.

Med obhodi je treba uporabljati posebne službene pse za sledenje. Prav tako je treba uporabljati helikopterje, patroljne čolne in terenska vozila, da se okrepijo obhodi in nadzorovanje meje.

2.4. Glavne naloge zasedbe mest so:

- (a) opazovati mesta, ki so znana po nezakonitih prehodih meje ali tihotapljenju;
- (b) zaustaviti in privedi do postaje mejne policije osebe, ki so nezakonito prestopile ali poskušale prestopiti mejo.

2.5. V skladu s pridobljenimi informacijami je treba organizirati posebne operacije, da se ujame žrtve trgovine z ljudmi in tihotapce.

2.6. Varovanje meje je treba podpreti z integriranimi, mobilnimi in prenosnimi sistemi in opremo za tehnični nadzor (tj. radarji, brezpilotni zrakoplovi, CCTV, različni senzorji ter infrardeče ali toplotne kamere za zagotavljanje zmogljivosti nočne vidljivosti).

* Pravna podlaga:

— [zakonik o schengenskih mejah \(člen 13\)](#).

ČETRTI DEL: SEZNAM POMEMBNIH PRAVNIH INSTRUMENTOV

• Pravo Unije:

- [Konvencija o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985](#) med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah, ki je bila 19. junija 1990 podpisana v Schengenu ([UL L 239, 22.9.2000, str. 19](#)),
- [Sklep Sveta 94/795/PNZ z dne 30. novembra 1994](#) na podlagi člena K.3(2)(b) Pogodbe o Evropski uniji o skupnem ukrepu o olajšavah za potovanje za učence iz tretjih držav s stalnim prebivališčem v državi članici ([UL L 327, 19.12.1994, str. 1](#)),
- [Uredba Sveta \(ES\) št. 1683/95 z dne 29. maja 1995](#) o enotni obliki za vizume ([UL L 164, 14.7.1995, str. 1](#)),
- [Listina Evropske unije o temeljnih pravicah](#) ([UL C 364, 18.12.2000, str. 1](#)),
- [Direktiva Sveta št. 2001/51 z dne 28. junija 2001](#) o dopolnitvi določb člena 26 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 ([UL L 187, 10.7.2001, str. 45](#)),
- [Uredba Sveta \(ES\) št. 333/2002 z dne 18. februarja 2002](#) o enotni obliki obrazcev, na katere se nalepi vizum, ki ga je izdala država članica imetnikom potnih listin, ki jih država članica, katera je obrazec izdala, ne priznava ([UL L 53, 23.2.2002, str. 4](#)),
- [Uredba Sveta \(ES\) št. 1030/2002 z dne 13. junija 2002](#) o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav ([UL L 157, 15.6.2002, str. 1](#)),
- [Uredba sveta \(ES\) št. 693/2003 z dne 14. aprila 2003](#) o ustanovitvi posebnega Poenostavljenega tranzitnega dokumenta (FTD), Poenostavljenega železniškega tranzitnega dokumenta (FRTD) in o spremembah Skupnih konzularnih navodil in Skupnega priročnika ([UL L 99, 17.4.2003, str. 8](#)),
- [Uredba Sveta \(ES\) št. 694/2003 z dne 14. aprila 2003](#) o enotnih formatih za Poenostavljeni tranzitni dokument (FTD) in Poenostavljeni železniški tranzitni dokument (FRTD), predvidena v Uredbi (ES) št. 693/2003 ([UL L 99, 17.4.2003, str. 15](#)),
- [Sklep Sveta 2004/265/ES z dne 8. marca 2004](#) o sklenitvi Memoranduma o soglasju med Evropsko skupnostjo in Državno upravo za turizem Ljudske republike Kitajske o vizumih in s tem povezanimi vprašanji za turistične skupine iz Ljudske republike Kitajske (ADS) ([UL L 83, 20.3.2004, str. 12](#)),
- [Uredba \(ES\) št. 851/2004](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni ([UL L 142, 30.4.2004, str. 1](#)),
- [Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004](#) o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ([UL L 229, 29.6.2004, str. 35](#)),

- [Uredba Sveta \(ES\) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004](#) o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice ([UL L 385, 29.12.2004, str. 1](#)),
- [Odločba št. 896/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006](#) o vzpostavitvi poenostavljenega režima kontrole oseb na zunanjih mejah na podlagi enostranskega priznanja določenih dovoljenj za prebivanje, ki jih izdaja Švica in Lihtenštajn, s strani držav članic za namen tranzita preko njihovih ozemelj ([UL L 167, 20.6.2006, str. 8](#)),
- [Uredba \(ES\) št. 1931/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006](#) o pravilih za obmejni promet na zunanjih kopenskih mejah držav članic in spremembi določb Schengenske konvencije ([UL L 405, 30.12.2006, str. 1](#)),
- [Sklep Sveta 2007/801/ES z dne 6. decembra 2007](#) o polni uporabi določb schengenskega pravnega reda v Češki republiki, Republiki Estoniji, Republiki Latviji, Republiki Litvi, Republiki Madžarski, Republiki Malti, Republiki Poljski, Republiki Sloveniji in Slovaški republiki ([UL L 323, 8.12.2007, str. 34](#)),
- [Uredba \(ES\) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008](#) o skupnih pravilih na področju varovanja civilnega letalstva in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2320/2002 ([UL L 97, 9.4.2008, str. 72](#)),
- [Uredba \(ES\) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008](#) o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) ([UL L 218, 13.8.2008, str. 60](#)),
- [Sklep Sveta 2008/903/ES z dne 27. novembra 2008](#) o polni uporabi določb schengenskega pravnega reda v Švicarski konfederaciji ([UL L 327, 5.12.2008, str. 15](#)),
- [Uredba \(ES\) št. 810/2009 z dne 13. julija 2009](#) o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) ([UL L 243, 15.9.2009, str. 1](#)),
- [Uredba \(EU\) št. 265/2010 z dne 25. marca 2010](#) o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in Uredbe (ES) št. 562/2006 v zvezi z gibanjem oseb z vizumom za dolgoročno prebivanje ([UL L 85, 31.3.2010, str. 1](#)),
- [Sklep Sveta 2011/842/EU z dne 13. decembra 2011](#) o uporabi vseh določb schengenskega pravnega reda v Kneževini Lihtenštajn ([UL L 334, 16.12.2011, str. 27](#)),
- [Direktiva 2011/95/EU z dne 13. decembra 2011](#) o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite ([UL L 337, 20.12.2011, str. 9](#)),
- [Direktiva 2013/32/EU z dne 26. junija 2013](#) o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite ([UL L 180, 29.6.2013, str. 60](#)),

- [Uredba \(EU\) št. 604/2013 z dne 26. junija 2013](#) o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (dublinska uredba) ([UL L 180, 29.6.2013, str. 31](#)),
- [Uredba \(EU\) št. 603/2013 z dne 26. junija 2013](#) o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice ([UL L 180, 29.6.2013, str. 1](#)),
- [Sklep št. 1082/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013](#) o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje in o razveljavitvi Odločbe št. 2119/98/ES ([UL L 293, 5.11.2013, str. 1](#)),
- [Izvedbena uredba Komisije \(EU\) št. 118/2014 z dne 30. januarja 2014](#) o spremembi Uredbe (ES) št. 1560/2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ([UL L 39, 8.2.2014, str. 1](#)),
- [Sklep št. 565/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014](#) o uvedbi poenostavljenega režima nadzora oseb na zunanjih mejah, ki temelji na tem, da Bolgarija, Hrvaška, Ciper in Romunija enostransko priznajo nekatere listine kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali predvideno bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevem obdobju, ter o razveljavitvi odločb št. 895/2006/ES in št. 582/2008/ES ([UL L 157, 27.5.2014, str. 23](#)),
- [Direktiva 2014/66/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014](#) o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja ([UL L 157, 27.5.2014, str. 1](#)),
- [Uredba \(EU\) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016](#) o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) ([UL L 77, 23.3.2016, str. 1](#)),
- [Uredba \(EU\) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016](#) o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) ([UL L 119, 4.5.2016, str. 1](#)),
- [Direktiva \(EU\) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016](#) o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ ([UL L 119, 4.5.2016, str. 89](#)),

- [Direktiva \(EU\) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušek au pair \(prenovitev\) \(UL L 132, 21.5.2016, str. 21\)](#),
- [Sklep Sveta \(EU\) 2017/733 z dne 25. aprila 2017 o uporabi določb schengenskega pravnega reda v zvezi s schengenskim informacijskim sistemom v Republiki Hrvaški \(UL L 108, 26.4.2017, str. 31\)](#),
- [Uredba \(EU\) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav \(UL L 312, 7.12.2018, str. 1\)](#),
- [Uredba \(EU\) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema \(SIS\) na področju mejnih kontrol, o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter o spremembi in razveljavitvi Uredbe \(ES\) št. 1987/2006 \(UL L 312, 7.12.2018, str. 14\)](#),
- [Uredba \(EU\) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema \(SIS\) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe \(ES\) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU \(UL L 312, 7.12.2018, str. 56\)](#),
- [Uredba \(EU\) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti \(UL L 303, 28.11.2018, str. 39\)](#),
- [Sklep Sveta \(EU\) 2018/934 z dne 25. junija 2018 o izvajanju preostalih določb schengenskega pravnega reda, ki se nanašajo na schengenski informacijski sistem, v Republiki Bolgariji in Romuniji \(UL L 165, 2.7.2018, str. 37\)](#),
- [Uredba \(EU\) 2019/1157 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okrepitvi varnosti osebnih izkaznic državljanov Unije in dokumentov za prebivanje, izdanih državljanom Unije in njihovim družinskim članom, ki uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja \(UL L 188, 12.7.2019, str. 67\)](#),
- [Izvedbeni sklep Komisije C\(2020\) 395 final z dne 28. januarja 2020 o spremembi Sklepa Komisije C\(2010\) 1620 final, kar zadeva nadomestitev Priročnika za obravnavo vlog za vizum in spremembo izdanih vizumov \(Priročnik za vizumski zakonik I\)](#).

- **Mednarodno pravo:**

- [Konvencija o mednarodnem civilnem letalstvu \(Konvencija ICAO\) z dne 7. decembra 1944, Prilogi 2 in 9](#),

- [Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic z dne 4. novembra 1950 in njeni protokoli,](#)
- [Ženevska konvencija o statusu beguncev z dne 28. julija 1951,](#) kakor je bila spremenjena s [Protokolom iz New Yorka z dne 31. januarja 1967,](#)
- [Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih z dne 18. aprila 1961,](#)
- [Konvencija o olajšavah v mednarodnem pomorskem prometu \(FAL\) z dne 9. aprila 1965,](#)
- [Sporazum med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb \(UL L 114, 30.4.2002, str. 6\),](#)
- [Konvencija Mednarodne organizacije dela o osebnih dokumentih pomorščakov \(št. 185\) z dne 19. junija 2003,](#)
- [dvostranski sporazumi o obmejnem prometu,](#)
- [Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo \(UL C 384I, 12.11.2019, str. 1\).](#)

DODATEK A

POSTOPEK OBVEŠČANJA

Kadar namerava država članica⁹⁷ v skladu s členom 8(2a) zakonika o schengenskih mejah izvesti ciljno usmerjeno preverjanje oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, mora o nameravani uporabi tega ciljno usmerjenega preverjanja brez odlašanja uradno obvestiti:

- (a) druge države članice;
- (b) Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: Agencija) in
- (c) Komisijo.

Zadevna država članica se lahko odloči, da uradno obvestilo ali njegove dele označi za tajne.

V uradnem obvestilu je treba pojasniti razloge za odstopanje, njegov obseg in trajanje, kot sledi, da se zagotovi „polni učinek“ tega uradnega obvestila in zlasti, da se drugim državam članicam, Komisiji in Agenciji omogoči, da izrazijo morebitne pomisleke.

Razloge je treba podpreti z objektivnimi elementi, ki se nanašajo na odstopanje od sistematičnih preverjanj na določenih mejnih prehodih.

Zlasti bi morala zadevna država članica predstaviti:

- glavne značilnosti pretoka na zadevnem mejnem prehodu oziroma mejnih prehodih, kot so na primer kategorije oseb, ki prehajajo mejo,
- ocenjeni delež državljanov tretjih držav in delež oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja in to mejo prehajajo,
- navedbo, da so razlog za domnevno povečanje čakalne dobe sistematična preverjanja (in ne na primer dela na cesti na območju mejnega prehoda). Splošno sklicevanje na prihajajoče praznično obdobje v tem pogledu ne zadošča. Univerzalni kazalnik za nesorazmerni vpliv na pretok prometa, ki bi se lahko uporabljal za vse države članice ali mejne prehode, ne obstaja. Pri oceni nesorazmernega učinka na čakalno dobo se ne sme zanemariti povprečne čakalne dobe ali predhodnih zamud,
- kako bo odstopanje odpravilo nesorazmerni vpliv na pretok prometa na zadevnem mejnem prehodu oziroma mejnih prehodih.

Zadevni mejni prehod oziroma mejne prehode je treba posebej navesti.

---

⁹⁷ V tem besedilu se pojem „država članica“ razume tako, da vključuje štiri pridružene schengenske države.

Načrtovano trajanje odstopanja mora biti sorazmerno in ne sme presegati tistega, kar je potrebno. Za vsak mejni prehod je treba navesti predvideni končni datum prenehanja odstopanja. Odstopanja brez časovnih omejitev niso sprejemljiva. V skladu s členom 15 zakonika o schengenskih mejah so države članice zavezane razporediti ustrezno osebje in sredstva v zadostnem številu, da je zagotovljeno izvajanje sistematičnih preverjanj v ustreznih zbirkah podatkov.

Država članica bi morala v uradnem obvestilu navesti datum predložitve ocene tveganja Agenciji, kakor zahteva člen 8(2a) zakonika o schengenskih mejah, in pojasniti glavne elemente iz ocene tveganja, kar bi naslovníkom takega uradnega obvestila omogočilo, da zavzamejo stališče na podlagi informacij.

Če imajo druge države članice, Agencija ali Komisija pomisleke glede namere o odstopanju od pravila sistematičnih preverjanj v zbirkah podatkov, morajo zadevno državo članico o teh pomislekih uradno obvestiti v roku dveh tednov po prejetju uradnega obvestila. Država članica mora te pomisleke upoštevati.

Države članice morajo vzpostaviti svoje notranje komunikacijske kanale in uradno obvestiti druge države članice in Komisijo prek svojih stalnih predstavništev, tako da pošiljajo uradna obvestila kontaktni točki na svojem stalnem predstavništvu oziroma v namenski poštni predal (HOME-B1-BORDERS@ec.europa.eu).

DODATEK B

POSTOPEK V ZVEZI Z IZVAJANJEM ODPSTOPANJA OD NAČELA SISTEMATIČNIH PREVERJANJ V USTREZNIH ZBIRKAH PODATKOV NA PODLAGI ČLENA 8 ZAKONIKA O SCHENGENSKIH MEJAH, VKLJUČNO Z OCENO TVEGANJA

Člen 8(2a) zakonika o schengenskih mejah državam članicam omogoča, da odstopajo od načela sistematičnih preverjanj v ustreznih zbirkah podatkov pri osebah, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja in prehajajo zunanje meje, če sta izpolnjena naslednja kumulativna pogoja:

1. zadevna država članica mora dokazati nesorazmeren vpliv na pretok prometa v zvezi z izvajanjem sistematičnega preverjanja oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja;
2. pred sprejetjem odločitve o odstopanju mora zadevna država članica pripraviti oceno tveganja, ki dokazuje, da uporaba ciljno usmerjenega preverjanja oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, ne bi pomenila tveganja za varnost.

Da bi zagotovili „polni učinek“ določb o začasnem odstopanju bi bilo treba naslednje vidike, povezane z oceno tveganja, ki se nanaša na izvajanje ciljno usmerjenega preverjanja in nadaljnje ukrepe na podlagi uradnega obvestila o nameri o odstopanju, pojasniti, kot sledi.

A. Ocena tveganja

1. Država članica, ki želi uporabiti odstopanje, pripravi oceno tveganja v skladu z metodologijo skupne celovite analize tveganja (metodologija CIRAM).

Agencija bo v tesnem sodelovanju z državami članicami razvila standardizirano predlogo za poročanje, ki bo izkoristila sinergije z drugimi že obstoječimi ocenami tveganja in ranljivosti, ter omogočila dostop do te predloge prek spleta.

2. Ocena tveganja, v kateri je ugotovljeno, da obstaja nizka [ali srednja] stopnja ogroženosti, se z uporabo standardizirane predloge za poročanje predloži Agenciji, preden se začne odstopanje dejansko izvajati. V izjemnih okoliščinah (na primer ob izrednem in nepredvidenem pritoku potnikov iz EU/EGP/Švice na določen mejni prehod) se ocena tveganja lahko predloži hkrati z začetkom izvajanja odstopanja samo v primeru, ko so že v samem uradnem obvestilu navedene obsežne informacije, ki dokazujejo takojšen nesorazmeren vpliv na pretok prometa za določen mejni prehod.

V skladu s členom 8(2a), drugi pododstavek, zakonika o schengenskih mejah: „V oceni tveganja se navedejo razlogi začasno omejitev na ciljno usmerjeno preverjanje v zbirkah podatkov in se med drugim upošteva nesorazmeren vpliv na pretok prometa ter zagotovijo statistični podatki o potnikih in incidentih, povezanih s čezmejnimi kriminalom. Ocena se redno posodablja.“ Ker se odstopanja lahko uporabljajo samo za osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, bi se morala ocena tveganja osredotočiti na oceno tveganj,

ki jih povzročajo osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, na določenih mejnih prehodih.

Konkretno to pomeni, da bi morala biti ocena tveganja države članice iz člena 8(2a) zakonika o schengenskih mejah pripravljena v skladu z metodologijo CIRAM, predloga zanjo pa bi morala vključevati:

- I. opis razlogov za začasno omejitev na ciljno usmerjeno preverjanje v zbirkah podatkov in predložitev kvantitativnih podatkov (na primer o predvidenem pretoku potnikov, času obdelave na potnika ali podobno), ki dokazujeta nesorazmeren vpliv na pretok prometa na izbranih mejnih prehodih po izčrpanju možnosti za povečanje zmogljivosti;
- II. ocenjeni delež skupnega števila in prevladujoče profile potnikov, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja in bi lahko ogrožali javni red, notranjo varnost, javno zdravje ali mednarodne odnose katere koli države članice v obdobju uporabe odstopanja v zvezi s sistematičnimi preverjanji;
- III. oceno morebitnega vpliva odstopanja na varnost, tj. javni red, notranjo varnost itd. v državah članicah, vključno z oceno morebitnega vpliva odstopanja na prometne povezave z drugimi državami članicami.

Ocena tveganja, v kateri je ugotovljeno, da so tveganja, povezana z javnim redom, notranjo varnostjo, javnim zdravjem ali mednarodnimi odnosi katere koli države članice, visoka, ne vodi do odstopanja.

Na podlagi ocene tveganja, v kateri je ugotovljeno, da so tveganja, povezana z javnim redom, notranjo varnostjo, javnim zdravjem ali mednarodnimi odnosi katere koli države članice, nizka [ali srednja], bi zadevna država članica morala določiti, da se ugotovljena tveganja za vsak zadevni mejni prehod ublažijo z ustreznimi strategijami in sredstvi. Te strategije in sredstva se opišejo v oceni tveganja, ki se predloži Agenciji.

3. Agencija ovrednoti predloženo oceno tveganja v roku, dogovorjenem z zadevno državo članico. Agencija lahko za vrednotenje ocen tveganja, ki so jih predložile države članice, uporabi lastne vire in informacije, zlasti informacije, zbrane na podlagi ocen ranljivosti. Lahko se posvetuje z Europolom ali drugimi agencijami EU.

- A. Če je ocena tveganja nepopolna ali predložene informacije niso relevantne, mora Agencija zadevno državo članico čim prej kontaktirati in zaprositi za dodatne informacije/utemeljitev.
- Če pripravljena ocena tveganja ni predložena v roku, dogovorjenem z Agencijo, bi morala Agencija druge države članice in Komisijo opozoriti o stanju potem, ko se na zadevno državo članico naslovi še zadnja zahteva.
- B. V primeru nesoglasja med zadevno državo članico in Agencijo v zvezi s popolnostjo in ustreznostjo predložene ocene tveganja, si je treba prizadevati za skupni dogovor na dvostranski osnovi v razumnem roku (v največ dveh tednih).

Agencija mora o trajnih razhajanjih opozoriti Komisijo in druge države članice. Lahko se skliče sestanek, ki se ga udeležijo Agencija, zadevna država članica, Komisija in, kadar je to primerno, druge države članice. V takem primeru Komisija organizira sestanek in nanj povabi ustrezne deležnike.

Agencija bi morala svoja stališča najprej sporočiti državi članici, ki je predložila oceno tveganja, da lahko ta predloži pripombe. Agencija mora o svojih stališčih obvestiti Komisijo in druge države članice.

4. Zadevna država članica mora redno posodablјati oceno tveganja. Pri tem bi bilo treba, kjer je primerno, upoštevati tudi točke A.1 do A.3.

B. Uradno obvestilo o nameri o odstopanju in nadaljnji ukrepi na podlagi takega uradnega obvestila

1. Zadevna država članica uradno obvesti druge države članice, Komisijo in Agencijo o nameri o odstopanju. Uradno obvestilo bi moralo izpolnjevati minimalne zahteve, določene v Dodatku I k temu priročniku.

2. Če imajo države članice, Agencija ali Komisija pomisleke glede namere o izvajanju ciljno usmerjenega preverjanja v zbirkah podatkov, morajo o teh pomislekih brez odlašanja uradno obvestiti zadevno državo članico. Druge države članice ali Komisija lahko od Agencije zahtevajo, da preveri, ali so njihovi razlogi za zaskrbljenost upravičeni.

Države članice, ki imajo pomisleke, lahko o svojih pomislekih prav tako obvestijo Agencijo, Komisijo in druge države članice. Čeprav bi bilo treba pomisleke načeloma razjasniti na dvostranski podlagi z državo članico, ki je priglasila svojo namero o odstopanju, je mogoče glede na število in naravo pomislekov (ki se na primer nanašajo na isti vidik) sklicati sestanek za vse strani, ki imajo pomisleke, hkrati pa o tem obvestiti druge strani, ki so upravičene do predložitve pomislekov, vendar tega še niso storile. Tak sestanek se lahko skliče na pobudo katere koli upravičene strani. Komisija je odgovorna za organizacijo in vodenje takega sestanka.

3. Država članica, ki namerava uporabiti odstopanje od sistematičnih preverjanj v zbirkah podatkov za osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, te pomisleke upošteva.

4. Zadevna država članica Komisiji in Agenciji vsakih šest mesecev poroča o uporabi ciljno usmerjenega preverjanja v zbirkah podatkov za osebe, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja. Poročila bi morala zagotoviti podrobne informacije o dejanski uporabi ciljno usmerjenega preverjanja na določenih mejnih prehodih, podatke, ki se nanašajo na pretok prometa na teh mejnih prehodih, ki so upravičeni do odstopanja, in podatke o njihovih učinkih na razvoj ocene tveganja, povezane z javnim redom, notranjo varnostjo, javnim zdravjem ali mednarodnimi odnosi v zadevni državi članici.

Država članica mora v svoje poročilo za vsak mejni prehod in vsako časovno obdobje, ko so bila odstopanja uporabljena, vključiti vsaj naslednje informacije:

- točen čas, ko so bila odstopanja uporabljena (začetek: ure in minute po UTC; konec: ure in minute po UTC.);
- število potnikov, ki so prestopili mejo, razčlenjeno glede na državljanstvo in smer potovanja (vstop/izstop);
- število oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, ki niso bile preverjene v zbirkah podatkov ob vstopu, razčlenjeno glede na državljanstvo in smer potovanja (vstop/izstop);
- število oseb, ki imajo po pravu Unije pravico do prostega gibanja, ki so bile preverjene v zbirkah podatkov, razčlenjeno glede na državljanstvo in smer potovanja (vstop/izstop);
- število zadetkov v ustreznih zbirkah podatkov v zvezi s potniki, ki so bili predmet ciljno usmerjenega preverjanja, razčlenjeno glede na smer potovanja (vstop/izstop), državljanstvo in zbirke podatkov.

Poleg tega bi si morale države članice, kadar je primerno, prizadevati, da predložijo naslednje informacije v zvezi z okoliščinami, razčlenjene glede na mejni prehod in mesec, ki se nanašajo na obdobje poročanja⁹⁸:

- število potnikov, ki so prestopili mejo, razčlenjeno glede na državljanstvo in smer potovanja (vstop/izstop);

---

⁹⁸ Ta obveznost poročanja se lahko pregleda po prvem poročanju.

- število zadetkov med sistematičnimi preverjanji v ustreznih zbirkah podatkov, razčlenjeno glede na smer potovanja (vstop/izstop) in državljanstvo.

SEZNAM PRILOG K PRAKTIČNEMU PRIROČNIKU ZA MEJNE
POLICISTE

1. Seznam nacionalnih služb, pristojnih za mejni nadzor
2. Seznam kontaktnih točk v državah članicah za zadeve upravljanja meja
3. Seznam kontaktnih točk za izmenjavo informacij o varnostnih kodah na vstopnih in izstopnih žigih
4. Seznam mejnih prehodov
5. Preglednica potnih listin, ki imetniku omogočajo prestop zunanjih meja in v katere se lahko pritrudi vizum (= Priloga 10 k priročniku za vizumski zakonik (isti naslov))
6. Seznam tretjih držav, katerih državljani morajo imeti pri prehodu zunanjih meja vizume, in držav, katerih državljani so te zahteve oproščeni (= Priloga 1 k priročniku za vizumski zakonik)
7. Tranzit državljanov tretjih držav, ki jim vizum / dovoljenje za prebivanje izda schengenska država, preko ozemelj Bolgarije, Cipra in Romunije
8. Izjeme od vizumske obveznosti za imetnike diplomatskih potnih listov, uradnih potnih listov in drugih uradnih potnih listov (= Priloga 5 „Informacije o nacionalnih odstopanjih od vizumskih zahtev“ k priročniku za vizumski zakonik)
9. Izjeme od vizumske obveznosti za osebe s priznanim statusom begunca in osebe brez državljanstva (= Priloga 5 „Informacije o nacionalnih odstopanjih od vizumskih zahtev“ k priročniku za vizumski zakonik)
10. Druge izjeme od vizumske obveznosti (= Priloga 5 „Informacije o nacionalnih odstopanjih od vizumskih zahtev“ k priročniku za vizumski zakonik)
11. Izjeme od izjem od vizumske obveznosti v zvezi z osebami, ki opravljajo plačano dejavnost (= Priloga 5 „Informacije o nacionalnih odstopanjih od vizumskih zahtev“ k priročniku za vizumski zakonik)
12. Seznam tretjih držav, katerih državljani potrebujejo letališki tranzitni vizum
(= Priloga 7 k priročniku za vizumski zakonik:

— Priloga 7A „Skupni seznam tretjih držav, katerih državljani morajo imeti letališki tranzitni vizum, kadar prečkajo mednarodno tranzitno območje letališča na ozemlju držav članic“,

— Priloga 7B „Seznam tretjih držav, katerih državljani morajo imeti letališki tranzitni vizum, kadar prečkajo mednarodno tranzitno območje letališč na ozemlju ene/več držav članic“,

— Priloga 7C „Seznam dovoljenj za prebivanje, ki dajejo imetnikom pravico do tranzita preko letališč držav članic brez letališkega tranzitnega vizuma“)

13. Enotna oblika vizumskih nalepk ter informacije o tehničnih specifikacijah zanje in njihovih varnostnih elementih (= Priloga 19 „Vizumska nalepka“ k priročniku za vizumski zakonik)
14. Kako izpolniti vizumsko nalepko (= Priloga 20 „Navodila za izpolnjevanje vizumske nalepke“ k priročniku za vizumski zakonik)
15. Informacije, ki jih je treba po potrebi vnesti v razdelek za opombe (= Priloga 22 „Nacionalni vnosi v razdelek ‚opombe‘ na vizumski nalepki“ k priročniku za vizumski zakonik)
16. Navodila za vnašanje informacij v strojno berljivo polje (priloga je odveč, informacije so vključene v Prilogo 14 k temu priročniku)
17. Vzorec izpolnjene vizumske nalepke (nadaljnje smernice) (= Priloga 21 „Primeri izpolnjenih vizumskih nalepk“ k priročniku za vizumski zakonik)
18. Primeri vizumskih nalepk, ki jih izdajo države članice (s fotografijami)
19. Dokument za olajšani tranzit (FTD) in dokument za olajšani železniški tranzit (FRTD)
20. Vzorec izkaznic, ki jih izdajo zunanja ministrstva držav članic
21. Takse, ki se zaračunajo v eurih in ustrezajo upravnim stroškom obravnave vlog za izdajo vizuma (za več informacij glej del II, točka 4.4, priročnika za vizumski zakonik)
22. Seznam dovoljenj za prebivanje, ki jih izdajo države članice
23. Vzorci dovoljenj za prebivanje, ki jih izdajo države članice
24. Dokazila za preverjanje izpolnjevanja pogojev za vstop

25. Referenčni zneski, potrebni za prehod zunanje meje, ki jih določijo nacionalni organi (= Priloga 18 k priročniku za vizumski zakonik)
26. Standardni obrazec za odobritev dokazila o spoštovanju pogoja v zvezi s trajanjem kratkoročnega bivanja v primerih, ko v potni listini ni vstopnega žiga
27. Nacionalne prakse glede izpodbijanja domneve nezakonitega vstopa, kadar ni žiga
28. Standardni obrazec za zavrnitev vstopa na meji, vključno s standardnim obrazcem za uradno obveščanje o razveljavitvi ali preklicu vizuma z obrazložitvijo odločitve za razveljavitev
29. Operativna navodila za izdajo vizumov na meji pomorščakom v tranzitu, za katere velja vizumska obveznost (= Priloga 26 k priročniku za vizumski zakonik)
30. Seznam učencev, ki potujejo v okviru šolske ekskurzije znotraj Evropske unije (= Priloga 3 k priročniku za vizumski zakonik)
31. Seznam nacionalnih organov, pristojnih za obravnavanje zahteve za dostop do osebnih podatkov, vnesenih v SIS
32. Vzorci oznak, ki označujejo steze na mejnih prehodih
33. Vzorec usklajenih obrazcev za dokazovanje povabil, garantnih izjavi in izjav o nastanitvi, ki so jih pripravile pogodbenice (= Priloga 15 „Vzorci obrazcev držav članic za dokazovanje garantnih izjav in/ali izjav o nastanitvi“ k priročniku za vizumski zakonik)
34. Vzorec listin, ki se izdajo beguncem in osebam brez državljanstva, ki jim je priznana subsidiarna zaščita
35. Vzorec kolektivnih listin
36. Seznam sporazumov o obmejnem prometu in vzorec dovoljenj, ki jih v ta namen izdajo države članice
37. Seznam nacionalnih kontaktnih točk za posvetovanje o mladoletnikih
38. Smernice v zvezi z gibanjem turških državljanov pri prehajanju zunanjih meja držav članic EU zaradi opravljanja storitev v EU (= Priloga 6 k priročniku za vizumski zakonik)
39. Standardni obrazec za priznavanje odločbe o vrnitvi za namene tranzita po kopnem
40. Spričevalo za delavca v mednarodnem prevozništvu
41. Podaljšanje zakonitega prebivanja v zvezi s COVID-19 – nacionalne prakse
42. Smernice o obravnavanju upravičencev po sporazumu o izstopu

43. Vzorec listin, ki jih imajo lahko upravičenci po sporazumih o izstopu (EU-UK, Islandija/Lihtenštajn/Norveška-UK, Švica-UK), preden imajo nov dokument za prebivanje, izdan v skladu z Izvedbenim sklepom Komisije C(2020) 1114 final z dne 21. februarja 2020⁹⁹ (glej tudi Prilogo 42 k temu priročniku) ali v skladu s sporazumi o izstopu, sklenjenimi med Islandijo, Lihtenštajnom in Norveško na eni strani ter Švico na drugi strani.

---

⁹⁹ Izvedbeni sklep Komisije z dne 21. februarja 2020 o dokumentih, ki jih države članice izdajo v skladu s členom 18(1) in (4) ter členom 26 Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (C(2020) 1114 final).